



## - Юридически анализ -

Прекратяване на статут  
на международна закрила:  
членове 11, 14, 16 и 19  
от Директивата  
относно признаването  
(2011/95/ЕС)



*EASO Professional Development Series  
for members of courts and tribunals*

2018 г.

**EASO professional development materials have been created in cooperation with members of courts and tribunals on the following topics:**

- introduction to the Common European Asylum System for courts and tribunals;
- qualification for international protection (Directive 2011/95/EU);
- asylum procedures and the principle of non-refoulement;
- evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System;
- Article 15(c) qualification directive (2011/95/EU);
- exclusion: Articles 12 and 17 qualification directive (2011/95/EU);
- ending international protection: Articles 11, 14, 16 and 19 qualification directive (2011/95/EU);
- country of origin information.

The Professional Development Series comprises Judicial analyses, Judicial trainers' guidance notes and Compilations of jurisprudence for each topic covered, apart from Country of origin information which comprises a Judicial practical guide accompanied by a Compilation of jurisprudence. All materials are developed in English. For more information on publications, including on the availability of different language versions, please visit [www.easo.europa.eu/training-quality/courts-and-tribunals](http://www.easo.europa.eu/training-quality/courts-and-tribunals).



## **- Юридически анализ -**

**Прекратяване на статут  
на международна закрила:  
членове 11, 14, 16 и 19  
от Директивата  
относно признаването  
(2011/95/ЕС)**

***Учебен план за професионално развитие  
на EASO за членовете на съдилища  
и трибунали***

2018 г.

Текстът е завършен през декември 2016 г.

Нито EASO, нито което и да е лице, действащо от името на службата, носят отговорност за начина, по който би могла да бъде използвана съдържащата се в настоящата публикация информация.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2018 г.

Print ISBN 978-92-9476-126-2 doi:10.2847/925594 BZ-06-16-208-BG-C  
PDF ISBN 978-92-9476-125-5 doi:10.2847/72008 BZ-06-16-208-BG-N

© Европейска служба за подкрепа в областта на убежището, 2018 г.

Оформление на корицата: baldyrgan/Shutterstock.com

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че се посочи източникът.

За използването или възпроизвеждането на снимки или други материали, за които EASO не е носител на авторското право, трябва да се иска разрешение направо от носителите на това право.

## Колектив

Съдържанието е изготвено от работна група в състав: съдии Sebastian Baer (Германия), Jacek Chlebny (съкоординатор на работната група, Полша), Bernard McCloskey и Bernard Dawson (Обединеното кралство), Isabelle Dely (Франция), Aikaterini Koutsopoulou (Гърция), Majella Twomey (съкоординатор на работната група, Ирландия) и Birgit Karger (Австрия), правен сътрудник към Федералния административен съд. Работната група също получи експертно мнение от Carole Simone Dahan, старши юриконсулт от Отдела за международна закрита на Върховния комисариат на ООН за бежанците (ВКБООН).

Те бяха поканени за тази цел от Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (EASO) в съответствие с методологията в приложение В. Членовете на работната група бяха назначени съгласно схемата, одобрена от EASO и мрежата на EASO от членове на съдилища и трибунали, включително представители на Международната асоциация на съдии по бежанско право (IARLJ) и Асоциацията на европейските административни съдии (АЕАЈ).

Самата работната група заседава два пъти през април и юни 2016 г. в Малта. Коментари относно проекта за обсъждане бяха получени от отделни членове на Мрежата на съдиите към EASO, по-конкретно съдии Jakub Camrda (Чешка република), Harald Dörig и Ingo Kraft (Дания), Росица Драганова (България), Ildiko Figula (Унгария) и Bostjan Zalar (Словения). Съгласно Регламента за създаване на EASO ВКБООН беше помолен и представи коментари по проекта на Съдебния анализ. Всички тези коментари бяха взети предвид от работната група. Членовете на работната група изразяват благодарност към всички, изпратили своите коментари, които се оказаха много полезни за финализирането на настоящия Съдебен анализ.

Съдебният анализ ще се актуализира в съответствие с методологията в приложение В.

## Списък на съкращенията

АЕАЈ	Асоциация на европейските административни съдии
ДПУ (преработен текст)	Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (преработен текст).
ОЕСУ	Обща европейска система за убежище
Съд на ЕС	Съд на Европейския съюз
EASO	Европейска служба за подкрепа в областта на убежището
ЕКПЧ	Европейска конвенция за защита правата на човека и основните свободи
ЕСПЧ	Европейски съд по правата на човека
ЕС	Европейски съюз
Харта на ЕС	Харта на основните права на ЕС
ДП	Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила
ДП (преработен текст)	Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (преработен текст).
Конвенция за статута на бежанците	Конвенция за статута на бежанците (1951 г.), така както е изменена от Протокола към нея (1967 г.)
ДЕС	Договор за Европейския съюз
ДФЕС	Договор за функционирането на Европейския съюз
ВКБООН	Върховен комисариат за бежанците на Организацията на обединените нации (ООН)
UNRWA	Агенция на ООН за подпомагане на палестинските бежанци в Близкия изток

# Съдържание

<b>Колектив</b> .....	3
<b>Списък на съкращенията</b> .....	4
<b>Предисловие</b> .....	7
<b>Основни въпроси</b> .....	16
<b>1. Прекратяване на статут на международна закрила — преглед</b> .....	17
1.1 Въведение .....	17
1.2 Някои общи оценки на международното право относно бежанците от перспективата на европейската съдебна система .....	20
<b>2. Процедурни аспекти и въпроси, свързани с доказателствата</b> .....	22
2.1 Оценяване на лично основание .....	22
2.2 Въпроси, свързани с доказването .....	23
<b>3. Основания за прекратяване на статут на закрила на бежанец I — Преустановяване в резултат на индивидуално действие/индивидуални действия: член 11, параграф 1, букви а) до г)</b> .....	26
3.1 Доброволното и повторното искане от дадено лице на закрила от държавата, чието гражданство притежава — член 11, параграф 1, буква а) .....	26
3.1.1 Изисквания .....	27
3.1.2 Оценка на доброволността .....	27
3.1.3 Относно ситуацияте, които могат да доведат до преустановяване .....	28
3.1.4 Относно ситуацияте, които водят до преустановяване .....	29
3.1.5 Абсолютна необходимост .....	29
3.2 Доброволно възстановяване на гражданство — член 11, параграф 1, буква б) .....	30
3.3 Придобиване на ново гражданство — член 11, параграф 1, буква в) .....	30
3.4 Доброволно завръщане — член 11, параграф 1, буква г) .....	31
3.4.1 Общо приложно поле .....	31
3.4.2 Понятието „доброволно“ .....	32
3.4.3 Завръщане с цел да се установи .....	33
<b>4. Основания за прекратяване на статут на закрила на бежанец II — Променени обстоятелства: член 11, параграф 1, букви д—е)</b> .....	35
4.1 Променени обстоятелства в държавата на гражданство .....	35
4.1.1 Промяна на обстоятелствата .....	35
4.1.2 Установяване на промяна в обстоятелствата .....	35
4.1.3 Специални случаи — погрешна оценка на фактите при вземане на първоначалното решение .....	36
4.1.4 „Достатъчно значителна, а не с временен характер“ .....	36
4.1.5 „Предпазни мерки“ — укрепване на положението .....	37
4.1.6 Ефективна защита в държавата на гражданство .....	38
4.1.7 Причинно-следствена връзка .....	40
4.1.8 Липса на други опасения за преследване .....	41
4.2 Променени обстоятелства в държавата на обичайно пребиваване .....	42

4.3	Убедителни причини: член 11, параграф 3 .....	43
4.3.1	Първоначално преследване .....	43
4.3.2	Основания за отказ на закрила от държавата на произход .....	44
<b>5.</b>	<b>Основания за прекратяване на статут на закрила на бежанец III —</b>	
	<b>Изключване и невярно представяне: член 14, параграф 3 .....</b>	<b>46</b>
5.1	Изключване: член 14, параграф 3, буква а) и член 12 .....	46
5.2	Невярно представяне и несъобщаване на факти .....	47
5.2.1	Кое може да бъде определено като невярно представяне или несъобщаване на факти? .....	47
5.2.1.1	Обективно неточна информация или несъобщаване на факти .....	48
5.2.1.2	Причинно-следствена връзка .....	48
5.2.1.3	Съзнателно подвеждане .....	49
5.2.2	Значението на измамата по отношение на невярното представяне/несъобщаването на факти .....	50
5.2.3	Член 14, параграф 3, буква б) е задължителна разпоредба .....	50
5.2.4	Последствия от невярно представяне .....	50
<b>6.</b>	<b>Основания за прекратяване на статут на закрила на бежанец IV – Заплаха</b>	
	<b>за сигурността и присъда за тежко престъпление: член 14, параграф 4 .....</b>	<b>52</b>
6.1	Изключението „заплаха за сигурността“: член 14, параграф 4, буква а) .....	53
6.2	Изключението „заплаха за обществото“: член 14, параграф 4, буква б) .....	54
6.3	В ситуациите, описани в параграф 4, държавите членки могат да решат да не предоставят статут на бежанец, когато подобно решение все още не е било взето: член 14, параграф 5 .....	55
6.4	Член 14, параграф 6 .....	55
<b>7.</b>	<b>Основания за прекратяване на субсидиарна закрила — член 19 .....</b>	<b>57</b>
7.1	Прекратяване: член 16 и член 19, параграф 1. ....	57
7.1.1	Промяна на обстоятелствата .....	57
7.1.2	Отпадане на необходимостта от закрила .....	58
7.1.3	Липса на други основания за субсидиарна закрила .....	58
7.1.4	Убедителни причини: член 16, параграф 3 .....	59
7.2	Изключване: член 17 и член 19, параграф 2 и параграф 3, буква а) .....	59
7.2.1	Бегълци от правосъдие: член 19, параграф 2 и член 17, параграф 3 .....	59
7.2.2	Престъпни деяния, заплаха за сигурността: член 19, параграф 3, буква а) и член 17, параграфи 1 и 2 .....	60
7.3	Невярно представяне или несъобщаване на факти: член 19, параграф 3, буква б) .....	61
	<b>Приложение А – Избрани международни разпоредби .....</b>	<b>62</b>
	<b>Приложение Б — Схема на решенията .....</b>	<b>64</b>
	<b>Приложение В — Методология .....</b>	<b>76</b>
	<b>Приложение Г — Избрана библиография .....</b>	<b>84</b>
	<b>Приложение Д – Списък на съдебната практика .....</b>	<b>86</b>



## Предисловие

Обхватът на този Съдебен анализ включва законодателството относно прекратяване на статут на бежанец и статут на субсидиарна закрила в контекста на членове 11, 14, 16 и 19 от Директивата относно признаването (2011/95/ЕС) <sup>(1)</sup>. Съдебният анализ поставя акцент основно върху съдебната практика на Съда на ЕС при съобразяване с Общата европейска система за убежище и националното право на държавите членки на ЕС. Цитирането на националната съдебна практика има за цел да даде примери за начина, по който е транспонирана и се тълкува ДП и нейният преработен текст. Прекратяването на статута на временна закрила е извън приложното поле на този документ, въпреки че се споменава мимоходом по-долу. Читателите следва да имат предвид, че държавите членки могат да въведат или да запазят действието на по-благоприятни стандарти за определяне на съдържанието на международната закрила (член 3 от ДП (преработен текст)), доколкото тези стандарти са съвместими с други разпоредби на директивата.

Решение за прекратяване на статута на закрила по силата на ДП или нейния преработен текст не е само по себе си от решаващо значение за това, дали съответните лица могат да бъдат изведени. При прекратяване на статут на бежанец подалото молба лице все пак може да има право да кандидатства за субсидиарна закрила. Когато и двата вида международна закрила са отнети, международното право все пак може да осигурява закрила срещу извеждане от държавата на убежище. Член 3 от ЕКПЧ предвижда пълна забрана на извеждане, когато това може да доведе до изтезания или нечовешко или унижително отношение или наказание. Връщането е забранено по силата на член 21 от ДП (преработен текст) и член 33 от Конвенцията за статута на бежанците. Освен това въпросното лице може да разчита на закрила и по силата на националното право.

С цел осигуряване на еднаквост и последователност този Съдебен анализ използва формулировката на член 11, член 14, член 16 и член 19. Като цяло формулировката „прекратяване на статут на международна закрила“ включва преустановяване, отнемане, прекратяване или отказ за подновяване на статут на бежанец, както и отнемане на статут на бежанец или на субсидиарна или временна закрила. Но понякога националното законодателство използва различна терминология <sup>(2)</sup>, докато определени съдилища и трибунали, както и ВКБООН използват понятията „прекратяване“ и/или „отнемане“ <sup>(3)</sup>.

При извършване на проучвания по проблема за прекратяване на статут на международна закрила работната група установи, че има съществени разлики в обема на съотносимата съдебна практика между отделните държави членки. Освен това проблемът за прекратяване на статут се повдига в някои държави членки само от време на време и не винаги се разглежда в продължителна или постоянна перспектива от националните съдилища.

<sup>(1)</sup> Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (преработен текст) (ОВ L 337, 2011 г., стр.9). Освен ако не е посочено друго, всяко позоваване на „член(ове)“, цитирани в този Съдебен анализ, следва да се приема като съотносимо към преработения текст на Директива за признаването (2011/95/ЕС).

<sup>(2)</sup> Например член 21 от полския Закон за предоставяне на закрила използва един общ термин (който съществува само на полски) за всички основания за прекратяване на статута на закрила.

<sup>(3)</sup> ВКБООН използва термина „прекратяване“ в случаите на отнемане на статут на бежанец, който преди всичко е бил неправомерно предоставен - или защото въпросното лице не отговаря на критериите за приобщаване по силата на член 1А, параграф 2 от Конвенцията за статута на бежанците, или защото спрямо него е трябвало да бъдат приложени основанията за изключване към дадения момент. Терминът „отнемане“ се използва от ВКБООН за изключване на основание на член 1F, буква а) или с) от Конвенцията за статута на бежанците в случаите, когато даден бежанец чрез поведението си попадне в приложното поле на тези разпоредби след признаването. Виж ВКБООН, Нота за прекратяване на статут на бежанец, 22 ноември 2004 г.

От цялостната оценка и анализ на случаите на прекратяване на статута на закрила става ясно, че в много държави членки тези разпоредби не се прилагат толкова често, колкото други текстове от ДП (преработен текст). Следователно някои случаи се разглеждат неколккратно в рамките на този анализ.

Съдебният анализ най-общо е разделен на седем части:

1. общ **преглед** на прекратяването на статута на закрила;
2. **процедурни аспекти и въпроси**, свързани с тежестта и степента на **доказване**;
3. прекратяване на закрилата на бежанците при обстоятелства, при които прекратяването е причинено от **действия на съответното лице**;
4. променени обстоятелства в **държавата на произход на бежанеца**;
5. прекратяване на статута на закрила на бежанец чрез **изключване и невярно представяне**;
6. прекратяване на статута на закрила на бежанец поради това, че последният е получил **присъда за тежко престъпление** или представлява **заплаха за сигурността на държавата**;
7. прекратяване на **субсидиарна закрила**.

Съотносимите разпоредби на ДП (преработен текст) и ДПУ (преработен текст) са посочени по-долу.

## **Директива относно признаването (2011/95/ЕС) (преработен текст)**

### **Съображение 4**

Женевската конвенция и Протоколът към нея представляват крайъгълен камък на международноправния режим за закрила на бежанците.

### **Съображение 12**

Основната цел на настоящата директива е, от една страна, да гарантира прилагането от всички държави членки на общи критерии за определяне на лицата, които реално се нуждаят от международна закрила, и от друга страна, да гарантират минимално равнище на придобивки за тези лица във всички държави-членки.

### **Съображение 23**

Следва да се определят стандарти относно определението и съдържанието на статута на бежанец с цел подпомагане на компетентните национални органи на държавите членки при прилагането на Женевската конвенция.

### **Съображение 37**

Понятието национална сигурност и обществен ред обхваща също така случаите, в които гражданин на трета държава принадлежи към сдружение, поддържащо международния тероризъм, или подкрепя такова сдружение.

## **Член 2, параграф 2, буква д) Определения**

[...]

„статут на бежанец“ означава признаването от държава членка на гражданин на трета държава или лице без гражданство за бежанец;

## **Член 3 По-благоприятни стандарти**

Държавите членки могат да приемат или да запазват по-благоприятни стандарти за определяне на лицата, които отговарят на условията за предоставяне на статут на бежанец, или на лице, което може да получи субсидиарна закрила, както и да определят съдържанието на международната закрила, доколкото тези стандарти са съвместими с настоящата директива.

## **Член 11 Преустановяване**

1. Гражданин на трета държава или лице без гражданство престава да бъде бежанец, ако съответното лице:

- а) доброволно и повторно е поискало закрила от държавата, чието гражданство притежава; или
- б) след като е загубило своето гражданство, доброволно си го е възстановило; или
- в) е придобило ново гражданство и е получило закрила от държавата, чието гражданство е придобило; или
- г) се е завърнало доброволно с цел да се установи в държавата, която е напуснало или извън която е останало поради опасения от преследване; или
- д) не може повече да продължи да отказва получаването на закрила от държавата, чието гражданство има, след като обстоятелствата, в резултат на които то е било признато за бежанец, са престанали да съществуват; или
- е) по отношение на лице без гражданство — то има възможност да се завърне в държавата на предишното си обичайно пребиваване, след като обстоятелствата, в резултат на които е било признато за бежанец, са престанали да съществуват.

2. При прилагането на параграф 1, букви д) и е) държавите членки преценяват дали промяната в обстоятелствата е достатъчно значителна, а не с временен характер, за да може опасението на бежанеца от преследване да не може да бъде разглеждано повече като основателно.

3. Параграф 1, букви д) и е) не се прилагат за бежанец, който може да посочи убедителни причини, свързани с предишно преследване, за отказа му да се възползва от закрилата на държавата, чието гражданство притежава или, ако е лице без гражданство, на държавата на предишното му обичайно пребиваване.

## Член 14

### Отнемане, прекратяване или отказ за подновяване на статут на бежанец

1. По отношение на молбите за международна закрила, внесени след влизането в сила на Директива 2004/83/ЕО, държавите членки отнемат статута на бежанец, предоставен от държавен, административен, съдебен или квазисъдебен орган на гражданин на трета държава или на лице без гражданство, прекратяват го или отказват подновяването му, когато съответното лице престане да бъде бежанец в съответствие с член 11.
2. Без да се засяга задължението на бежанеца в съответствие с член 4, параграф 1 да декларира всички относими факти и да предоставя всички относими документи, с които разполага, държавата членка, която е предоставила статута на бежанец, доказва за всеки отделен случай, че съответното лице е престанало да бъде или никога не е било бежанец по смисъла на параграф 1 от настоящия член.
3. Държавите членки отнемат, прекратяват или отказват подновяването на статута на бежанец на всеки гражданин на трета държава или на лице без гражданство, ако съответната държава членка установи, след като е предоставила статута на бежанеца, че:
  - а) лицето е следвало да бъде или е изключено от кръга на бежанците съгласно член 12;
  - б) невярното представяне или несъобщаването на факти от лицето, включително и използването на подправени документи, са имали определяща роля за решението да му бъде предоставен статут на бежанец.
4. Държавите членки могат да отнемат статут на един бежанец, предоставен от правителствен, административен, съдебен или квазисъдебен орган, да го прекратят или да откажат да го подновят, когато:
  - а) са налице разумни основания лицето да бъде разглеждано като заплаха за сигурността на държавата членка, в която се намира;
  - б) като осъдено с влязла в сила присъда за особено тежко престъпление, лицето представлява заплаха за обществото в тази държава членка.
5. В случаите, описани в параграф 4, държавите членки могат да решат да не предоставят статут на бежанец, когато подобно решение все още не е било взето.
6. Лицата, по отношение на които се прилага параграф 4 или 5, имат правото да упражняват правата, предвидени в членове 3, 4, 16, 22, 31, 32 и 33 от Женевската конвенция или сходни на тях права, докато се намират в държавата членка.

## Член 16

### Преустановяване

1. Гражданин на трета държава или лице без гражданство престава да бъде лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила, когато обстоятелствата, довели да предоставянето на субсидиарна закрила, престанат да съществуват или са се променили до такава степен, че тази закрила вече не е необходима.
2. При прилагането на параграф 1 държавите членки преценяват дали промяната в обстоятелствата е достатъчно значителна, а не с временен характер, така че лицето,

което може да се ползва със субсидиарна закрила, вече не е изправено пред реална опасност от тежки посегателства.

3. Параграф 1 не се прилага за лице, на което е предоставена субсидиарна закрила, което може да посочи убедителни причини, свързани с предишни тежки посегателства, за отказа си да се възползва от закрилата на държавата, чието гражданство притежава или, ако е лице без гражданство, на държавата на предишното му обичайно пребиваване.

## **Член 17** **Изключване**

1. Гражданин на трета държава или лице без гражданство се изключват от кръга на лицата, които отговарят на условията за субсидиарната закрила, ако съществуват сериозни основания да се счита, че съответното лице:

- а) е извършило престъпление срещу мира, военно престъпление или престъпление срещу човечеството по смисъла на международните актове, съдържащи разпоредби относно тези престъпления;
- б) е извършило тежко престъпление;
- в) е било признато за виновно в извършването на деяния, противоречащи на целите и принципите на ООН, така както те са уредени в преамбюла и в членове 1 и 2 от Хартата на ООН;
- г) представлява заплаха за обществото или за сигурността на държавата членка, в която се намира.

2. Параграф 1 се прилага към лицата, които подбуждат към престъпления или към деянията, посочени по-горе, или участват в тяхното извършване под каквато и да било друга форма.

3. Държавите членки могат да изключат всеки гражданин на трета държава или лице без гражданство от кръга на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, ако преди приемането на съответното лице в съответната държава членка, то е извършило едно или няколко престъпления, които не попадат в приложното поле на параграф 1, които биха се наказвали с наказание лишаване от свобода, ако са извършени в съответната държава членка, и ако то е напуснало държавата си на произход единствено с цел да избегне наказанията, налагани за тези престъпления.

## **Член 19** **Отнемане, прекратяване или отказ за подновяване на статут на субсидиарна закрила**

1. По отношение на молбите за международна закрила, подадени след влизането в сила на Директива 2004/83/ЕО, държавите членки отнемат статута на субсидиарна закрила, предоставен от правителствен, административен, съдебен или квазисъдебен орган на гражданин на трета държава или на лице без гражданство, прекратяват го или отказват да го подновят, когато съответното лице престане да отговаря на условията за субсидиарна закрила в съответствие с член 16.

2. Държавите членки могат да отнемат статута на субсидиарна закрила, предоставен от правителствен, административен, съдебен или квазисъдебен орган на гражданин на трета държава или на лице без гражданство, да го прекратят или да откажат да го

подновят, когато след предоставянето на статута на субсидиарна закрила бъде установено, че съответното лице е следвало да бъде изключено от кръга на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, в съответствие с член 17, параграф 3.

3. Държавите членки отнемат, прекратяват или отказват подновяването на статута на субсидиарна закрила на гражданин на трета държава или на лице без гражданство, ако:

- а) след предоставянето на този статут бъде установено, че съответното лице е следвало да бъде или е изключено от кръга на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, в съответствие с член 17, параграфи 1 и 2;
- б) невярното представяне или несъобщаването на факти от негова страна, включително и използването на подправени документи, са имали определяща роля за решението да му бъде предоставен статут на субсидиарна закрила.

4. Без да се засяга задължението на гражданина на трета държава или на лицето без гражданство в съответствие с член 4, параграф 1 да декларира всички относими факти и да предоставя всички относими документи, с които разполага, държавата членка, която е предоставила статута на субсидиарна закрила, доказва за всеки отделен случай, че съответното лице е престанало да отговаря или не отговаря на условията за субсидиарна закрила в съответствие с параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член.

### **Директива за процедурите за убежище (2013/32/ЕС) (преработен текст)** **Съображение 49**

По отношение на отнемането на статута на бежанец държавите членки следва да се убедят, че лицата, които се ползват от този статут, са надлежно уведомени за евентуалното преразглеждане на техния статут и имат възможност да изложат своя възглед, преди органите да вземат обосновано решение за отнемането на статута, който им е предоставен.

### **Съображение 50**

Съгласно един от основните принципи на правото на Съюза, решенията по молба за международна закрила, решенията за отказ от повторно откриване на процедурата по разглеждане на молбата, след като това разглеждане е било прекратено, и решенията за отнемане на статут на бежанец или на лице под субсидиарна закрила следва да могат ефективно да бъдат обжалвани пред съд или трибунал.

### **Член 2, буква о)** **Определения**

За целите на настоящата директива:

[...]

„отнемане на международна закрила“ означава решението, с което компетентният орган отнема, прекратява или отказва да поднови статут на бежанец или статут на лице под субсидиарна закрила на дадено лице в съответствие с Директива 2011/95/ЕС.[.]

## **Член 44**

### **Отнемане на международна закрила**

Държавите членки гарантират, че може да започне разглеждане за отнемане на международна закрила на конкретно лице, когато се появят нови елементи или факти, които показват, че има основание за преразглеждане на валидността на международната закрила.

## **Член 45**

### **Процедурни правила**

1. Държавите членки гарантират, че когато компетентният орган предвижда отнемането на международна закрила, предоставена на гражданин на трета страна или лице без гражданство в съответствие с член 14 или член 19 от Директива 2011/95/ЕС, лицето се ползва от следните гаранции:
  - а) да бъде информирано писмено, че компетентният орган пристъпва към преразглеждане на това дали отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила, както и за причините за това преразглеждане; и
  - б) има възможност да представи по време на лично интервю, което се провежда в съответствие с член 12, параграф 1, буква б) и членове 14—17 или писмено причините, поради които няма основание да му се отнема международната закрила.
2. Освен това държавите членки гарантират, че в рамките на процедурата по параграф 1:
  - а) компетентният орган може да получи точни и актуализирани данни от различни източници, по-конкретно при необходимост от ЕСПОУ и ВКБООН, за общата ситуация в страната на произход на съответното лице; и
  - б) когато се събира информация за индивидуалния случай с цел преразглеждане на международната закрила, тя не се събира от извършителя(ите) на преследването или на тежкото посегателство, по начин, по който това би довело до пряко информиране на този/тези извършител(и) за това, че съответното лице се ползва от международна закрила и неговият статут е в процес на преразглеждане, или до заплаха за физическата неприкосновеност на лицето или на лица на негова издръжка, или свободата и сигурността на членовете на семейството му, които все още живеят в страната на произход.
3. Държавите членки гарантират, че решението на компетентния орган за отнемане на международната закрила се оповестява писмено. В решението се посочват правните и фактическите мотиви, а информацията за начините за обжалване на решението се съобщава писмено.
4. След като компетентният орган вземе решение за отнемане на международната закрила, се прилагат също така член 20, член 22, член 23, параграф 1 и член 29.
5. Чрез дерогация от параграфи 1—4 от настоящия член държавите членки могат да решат, че международната закрила отпада по право, ако лицето, което се ползва от международна закрила недвусмислено се е отказало от това да бъде признато за такова лице. Държава членка може също да предвиди международната закрила да отпада по право, ако лицето, на което е предоставена международна закрила, стане гражданин на тази държава членка.



## Член 46

### Право на ефективна защита

1. Държавите членки гарантират, че кандидатите разполагат с право на ефективна защита пред съд или трибунал срещу следното:

- a) решение относно тяхната молба за международна закрила, включително за решение, с което:
  - i) се установява, че молбата е неоснователна във връзка със статут на бежанец и/или статут на субсидиарна закрила,
  - ii) се установява, че молбата е недопустима съгласно член 33, параграф 2,
  - iii) е взето на границата или в транзитни зони на държава членка, както е описано в член 43, параграф 1,
  - iv) не се провежда разглеждане съгласно член 39;
- b) отказ от повторно откриване на процедурата по разглеждане на молбата, след като това разглеждане е било прекратено съгласно членове 27 и 28;
- v) решение за отнемане статута на бежанеца съгласно член 45.

2. Държавите членки гарантират, че лицата, за които решаващият орган признава, че отговарят на условията за субсидиарна закрила, имат право на ефективна защита съгласно параграф 1, срещу решение да се счете за неоснователна молбата във връзка със статут на бежанец.

Без да се засяга параграф 1, буква в) от настоящия член, когато статутът на лице под субсидирана закрила, предоставен от държава членка, предлага същите права и придобивки като тези, които се предлагат вследствие статута на бежанец съгласно правото на Съюза и националното право, посочената държава членка може да счете обжалването на решение, с което молбата се определя като неоснователна по отношение на статута на бежанец, за недопустимо на основание на недостатъчен интерес от страна на кандидата за продължаване на процедурата.

3. С цел спазване на разпоредбите на параграф 1 държавите членки гарантират, че ефективната защита предвижда цялостно и *ex nunc* разглеждане на фактите и правните въпроси, включително, когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива 2011/95/ЕС, най-малкото в процедури по обжалване пред първоинстанционен съд.

4. Държавите членки предвиждат разумни срокове и други необходими правила, за да може кандидатът да упражни своето право на ефективна защита съгласно параграф 1. Сроковете не може да правят невъзможно или прекалено трудно упражняването на това право.

Държавите членки могат също да предвидят преразглеждане *ex officio* на решения, взети съгласно член 43;

5. Без да се засягат разпоредбите на параграф 6, държавите членки позволяват на кандидатите да останат на територията, докато изтече срокът, в който те упражняват правото си на ефективна защита, и когато това право е упражнено в рамките на този срок в очакване на резултата от защитата.



6. В случай на решение:

- а) дадена молба да се счита за очевидно неоснователна в съответствие с член 32, параграф 2 или за неоснователна след разглеждане в съответствие с член 31, параграф 8, освен в случаите, когато тези решения се основават на обстоятелствата, посочени в член 31, параграф 8, буква з);
- б) дадена молба да се счита за недопустима съгласно член 33, параграф 2, буква а), б) или г);
- в) да бъде отхвърлено възобновяването на процедурата на кандидата, след като тя е била прекратена съгласно член 28; или
- г) молбата да не бъде разглеждана или напълно разглеждана съгласно член 39;

съдът има правомощие да постанови по искане на въпросния кандидат или *ex officio* дали кандидатът може да остане на територията на държавата членка, ако от това решение произтича прекратяване на правото на кандидата да остане в държавата членка и когато в такива случаи националното право не предвижда право за оставане в държавата членка до приключване на процедурата по защитата.

7. Параграф 6 се прилага единствено за процедурите, посочени в член 43, при условие че:

- а) кандидатът разполага с необходимия устен превод, правна помощ и най-малко една седмица, за да подготви искането и да представи пред съда или трибунала основанията в полза на това да му бъде гарантирано правото да остане на територията до приключване на процедурата; и
- б) в рамките на разглеждането на искането, посочено в параграф 6, съдът или трибуналят разглежда отрицателното решение на решаващия орган във връзка с фактически и материалноправни въпроси.

Ако условията, посочени в букви а) и б), не са изпълнени, се прилага параграф 5.

8. Държавите членки позволяват на кандидата да остане на територията им до приключване на процедурата по параграфи 6 и 7 с оглед да се постанови дали кандидатът може да остане на територията.

9. Параграфи 5, 6 и 7 не засягат член 26 от Регламент (ЕС) № 604/2013.

10. Държавите членки могат да определят срокове за разглеждане от съда или трибунала по параграф 1 на решението, което е взето от решаващия орган.

11. Държавите членки могат също така да определят в националното си законодателство условията, при които може да се счита, че един кандидат е оттеглил негласно средството за защита съгласно параграф 1 или негласно се е отказал от него, заедно с правила за процедурата, която се прилага в такъв случай.

## Основни въпроси

Настоящият том има за цел да направи преглед на проблема за прекратяване на статут на международна закрила за членовете на съдилищата и трибуналите на държавите членки. Той се стреми да отговори на следните основни въпроси:

1. При какви положения се прекратява статутът на бежанец? (раздел 1.1)
2. Каква е обосновката на клаузата за преустановяване в член 11, параграф 1, буква г)? (раздел 3.4)
3. При какви обстоятелства невярното представяне води до прекратяване на статута на бежанец? (раздел 5.2)
4. Трябва ли отнемането на статут въз основа на невярно представяне да се позовава на умишлено заблуждение? (раздел 5.2.1.3)
5. Какви са последствията от невярно представяне в молбата за убежище? (раздел 5.2.4)
6. Кога дадено лице може да откаже да се възползва от закрила от неговата/нейната държава на произход? (раздел 3.1.2)
7. Кой обстоятелства определят доброволното и повторното искане от дадено лице на закрила от държавата, чието гражданство притежава? (раздел 3.1.2)
8. В контекста на доброволното и повторното искане от дадено лице на закрила от държавата, чието гражданство притежава, кога възниква „абсолютна необходимост“? (раздел 3.1.5)
9. Доколко може един акт на повторно искане на закрила по смисъла на член 11, параграф 1, буква г) да се счита за акт на лоялност към властите на държавата на произход? (раздел 3.1.4)
10. Какво е значението на „значителна, а не с временен характер“ в контекста на „вече несъществуващи обстоятелства“? (раздел 4.1.4)
11. Кой обстоятелства дават основание даден бежанец да бъде възприет като заплаха за сигурността на дадена държава? (раздел 6.1)
12. Когато се оценява доколко действията на бежанеца са доброволни в светлината на клаузите за преустановяване, кои фактори могат да бъдат взети под внимание от съдилища и трибунали? (раздел 3.4)
13. Какви са критериите за доброволно завръщане на лицето в държавата му на произход? (раздел 3.4)
14. Кой фактори могат да бъдат взети под внимание от съответния съд или трибунал, когато определя дали даден бежанец наистина се е завърнал в държавата си на произход (раздел 3.4)
15. Кой фактори могат да бъдат взети под внимание от съответния съд или трибунал, когато определя дали даден бежанец представлява заплаха за приемащата държава и при какви обстоятелства статутът на международна закрила може да бъде прекратен на по-късен етап? (раздел 6)
16. По какво си приличат и по какво се различават основанията за прекратяване на статута на субсидиарна закрила с тези за прекратяване на статута на закрила на бежанец? (раздел 7)

# 1. Прекратяване на статут на международна закрила — преглед

## 1.1 Въведение

Така както може да бъде предоставен, статутът на закрила на бежанец може и да бъде отнет при определени обстоятелства. Като цяло прекратяването на статута на международна закрила е свързан с поведението на съответното лице или със събития в неговата държава на произход или, по принцип, със съчетание и на двата фактора.

Съществуват две перспективи, през които може да бъде разглеждано материалното право за прекратяване на статут на закрила. От една страна, веднъж след като е взето официално решение по дадена молба и е предоставен статут на международна закрила, наред с всички придобивки, произтичащи от правото на ЕС относно убежището, Конвенцията за статута на бежанците и националното право, ползващото се от закрила лице „има гаранции за сигурно бъдеще в приемащата държава и оправдано правно очакване, че този статут няма впоследствие да му бъде отнет освен при наличието на достатъчно сериозна и основателна причина“<sup>(4)</sup>. На тази обосновка се основават два принципа, следвани от ВКБООН:

- според първия основанията, на които статутът на международна закрила може да бъде отнет, са подробно изложени в съответните разпоредби;
- вторият предвижда, че въпросните клаузи следва да бъдат тълкувани ограничително<sup>(5)</sup>.

От друга страна, всяко предоставяне на статут на международна закрила на лица, които не задоволяват реално и напълно критериите за допустимост, подкопава единността на законодателството за бежанците. Законодателството за бежанците се основава на принципа, че хората се ползват от основните си права и свободи без дискриминация, както е предвидено във Всеобщата декларация за правата на човека<sup>(6)</sup>. Следователно легитимните решения за прекратяване на статута на закрила продължават целите и едновременно утвърждават ДП (преработен текст) и Конвенцията за статута на бежанците. Освен това принципът на субсидиарност на международната закрила е особено актуален по отношение на прекратяване на закрилата. Когато въпросното лице е намерило достатъчно закрила срещу преследване, вече не е нужно то да се разглежда като бежанец<sup>(7)</sup>. Следователно международната закрила е свързана с периода, за който тя е необходима<sup>(8)</sup>. Освен това коректността на статута трябва периодично да бъде преразглеждана, което поражда промени в свързаните с въпросните лица обстоятелства или тяхната държава на произход. Освен това не съществува задължение за удължаване на статута на международна закрила, ако предвидено в международното право за бежанците основание стане

<sup>(4)</sup> Камара на лордовете (Обединено кралство), *R (Hoxha) срещу Special Adjudicator* [2005] Решения на Камарата на лордовете на Обединеното кралство 19, параграф 65.

<sup>(5)</sup> ВКБООН, Наръчник с процедури и критерии за определяне на статут на бежанец в съответствие с Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола за статута на бежанците от 1967 г., декември 2011 г., HCR/1P/4/ENG/REV. 3, параграф 116.

<sup>(6)</sup> Виж преамбула на Конвенция за статута на бежанците, 189 UNTS 150, 28 юли 1951 г. (влязла в сила: 22 април 1954 г.).

<sup>(7)</sup> Виж също Федерален административен съд (Германия), решение от 8 февруари 2005 г., BVerwG 1 С 29/03, ECLI:DE:BVerwG:2005:080205U1C29.03.0.

<sup>(8)</sup> Постоянен комитет на ВКБООН, Нота относно клаузите за преустановяване, май 1997 г., EC/47/SC/CRP.30, параграф 4.

приложимо по отношение на даден бежанец след предоставянето на статута или, най-вече, когато въпросното лице не отговаря на изискванията за такава закрила <sup>(9)</sup>.

По отношение на процедурата всяко решение за прекратяване на международната закрила следва да бъде продукт на точни, добре информирани и процедурно коректни решения. Всичко, което е под тази норма, няма да бъде достатъчно, като се имат предвид тежките последици, които може да има едно обективно неоснователно отнемане на статут на бежанец за въпросното лице и други лица, и по-специално членовете на семейството му. Следователно съдебните решения признават, че прекратяването на статута на международна закрила може да предизвика много сериозни последици. Това е подчертано от Камарата на лордовете в решението по делото *R (Hoxha)*, в което се посочва, че „тълкуване, което ще позволи промяна в обстоятелствата в посока на прекалено широко тълкуване не доказва превантивно отношение на вземащата решения страна, чийто решения биха имали тежки последици за субекта на решението <sup>(10)</sup>“. Необходимостта от минимални стандарти за справедливост е подчертавана многократно от Изпълнителния комитет на ВКБООН <sup>(11)</sup>.

По смисъла на ДП (преработен текст) съществуват няколко механизма за прекратяване на международна закрила. Взети заедно, това са преустановяване, невярно представяне, изключване и основания за заплахата за сигурността или за обществото. Важно е да се направи разграничение между различния характер на тези механизми:

### Преустановяване

Първият механизъм за отнемане на статут на закрила е преустановяването. Той е регулиран в член 11, в който са отразени най-общо наречените „клаузи за преустановяване“ от член 1С от Конвенцията за статута на бежанците. Преустановяване се прилага когато въпросното лице демонстрира, основно чрез определени доброволни действия, че той или тя повече не се нуждае от международна закрила **или** когато настъпи основна и трайна промяна в обстоятелствата в държавата на произход, поради които причината (причините) за предоставяне на статут на бежанец вече не съществува(т).

Преустановяването на статута се задейства в два случая:

#### i) Преустановяване в резултат на индивидуални действия

Тази категория на преустановяване включва четири подкатегории и действия, в резултат на които закрилата може да бъде прекратена:

- а) доброволното и **повторно искане** от дадено лице на закрила от държавата, чието гражданство притежава или в държавата на предишното му обичайно пребиваване;
- б) доброволното и **повторно придобиване на загубено** гражданство;
- в) **придобиването на ново** гражданство;
- г) доброволното и **повторно установяване** в напуснатата държава.

<sup>(9)</sup> ВКБООН, Нота за прекратяване на статут на бежанец, 22 ноември 2004 г., параграф 5.

<sup>(10)</sup> *R (Hoxha) срещу Special Adjudicator*, op.cit., fn. 4, параграф 113. Едно съдебно решение на Conseil du Contentieux des Etrangers (Съвет за съдебни дела за чужденци), (Белгия) е показателно за големия брой решения, които признават тежките последици от отнемането на статута и постановяват, че свързаните с този въпрос разпоредби изискват точно тълкуване: Conseil du Contentieux des Etrangers (Съвет за съдебни дела за чужденци) (Belgium), решение от 11 март 2016 г., № 163 942, 153 270/V]. По друго дело Върховният съд на Австралия отбелязва, че всяко такова решение трябва да включва процес, който е „най-малко толкова правно коректен, колкото предоставянето на статут на бежанец“ [Върховен съд (Австралия), Министърът по емиграцията и мултикултурните въпроси и въпросите на местното население срещу QAAH от 2004 г. [2006] HCA 53, параграф 133].

<sup>(11)</sup> ВКБООН, ВКБООН, Заключение на Изпълнителния комитет № 8 (XXVIII), 1977 г., „Предоставяне на статут на бежанец“. Заключениета на Изпълнителния комитет се приемат с консенсус от държавите, които членуват в Изпълнителния комитет и следователно може да се счита, че отразяват тяхното разбиране за правните норми относно закрилата на бежанците. Към момента в Изпълнителния комитет членуват 98 държави.

## ii) Преустановяване поради промяна в обстоятелствата

Съществува още един случай, при който може да бъде преустановен статутът на бежанец. Това се случва, когато бежанците не могат да продължат да отказват да се възползват от закрила в държавата, чието гражданство притежават или държавата на предишното им обичайно пребиваване, защото обстоятелствата, във връзка с които е било прието, че те имат нужда от международна закрила, вече не съществуват.

Общото при всички ситуации на преустановяване е, че статутът на бежанец вече не се счита за необходим или оправдан. Това е в хармония със свързания принцип, според който прекратяването няма обратна обезсилваща сила по отношение на предоставянето на статут на бежанец. По-скоро преустановяването има само бъдещо действие, т.е. *ex nunc* <sup>(12)</sup>.

## Допълнително право на субсидиарна закрила

Прекратяването на закрила не може да бъде обвързано със заключението, че въпросното лице не отговаря на условията за предоставяне на статут на субсидиарна закрила. Тези две форми на закрила трябва да бъдат разглеждани отделно. Следователно, когато статутът на бежанец бъде прекратен, това не накърнява правото на въпросното лице да кандидатства за субсидиарна закрила <sup>(13)</sup>.

## Невярно представяне

При неправомерно предоставяне на статут на бежанец поради невярното представяне или несъобщаването на решаващи факти, статутът на бежанец се отнема, прекратява или неговото подновяване се отказва съобразно член 14, параграф 3, буква б).

## Изключване

ДП (преработен текст) изрично предвижда прекратяване на статута на бежанец, когато въпросното лице „е следвало да бъде или е изключено“ от кръга на бежанците съгласно член 12. Тази разпоредба, която отразява основанията за изключване, заложи в членове 1D, 1E и 1F от Конвенцията за статута на бежанците, се прилага по отношение на следните категории:

- i) лица, попадащи в обхвата на член 1D от Конвенцията за статута на бежанците, които получават закрила или помощ от органи или агенции на ООН, различни от ВКБООН <sup>(14)</sup>;
- ii) лица, на които са предоставени конкретни права, подобни на тези, от които се ползват гражданите на държавата (различна от държавата на произход), в която те пребивават <sup>(15)</sup>;

<sup>(12)</sup> Клаузите за изключване, предвидени в член 1F, букви а) и с) от Конвенцията за статута на бежанците, имат същото действие.

<sup>(13)</sup> Решение на СЕС от 2 март 2010 г. (голям състав), съединени дела C-175/08, C-176/08, C-178/08, C-179/08, Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi и Dier Jamal срещу Федерална република Германия, ЕС: C:2010:105, параграф 79.

<sup>(14)</sup> Член 12, параграф 1, буква а) от ДП (преработен текст); член 1D от Конвенцията за статута на бежанците.

<sup>(15)</sup> Член 12, параграф 1, буква б) от ДП (преработен текст); член 1E от Конвенцията за статута на бежанците.

- iii) лица, които не заслужават да получат международна закрила като бежанци, защото са извършили или са участвали в извършването на определени тежки или ужасни деяния <sup>(16)</sup>.

Указания за тълкуването и прилагането на разпоредбите за изключване от член 12, включително точка 2 от него, могат да бъдат намерени в ЕАСО, Изключение: членове 12 и 17 от Директивата относно признаването (2011/95/ЕС) — Съдебен анализ, януари 2016 г.

### Опасност за сигурността или за обществото

ДП и ДП (преработен текст) предвиждат, че държавите членки могат да отнемат статут, да прекратят или да откажат да подновят статут на бежанец, когато са налице разумни основания лицето да бъде разглеждано като заплаха за сигурността на държавата членка, в която се намира; или когато — като осъдено с влязла в сила присъда за особено тежко престъпление — лицето представлява заплаха за обществото в тази държава членка <sup>(17)</sup>.

Заплахата за сигурността на приемащата държава или нейното общество в случай, когато са въввлечени лица, извършили особено тежко престъпление, може в определени ограничени случаи да доведе до отнемане на закрилата срещу *връщане* по смисъла на член 33, параграф 2 от Конвенцията за статута на бежанците. Бежанци, за които се приеме, че попадат в приложното поле на тази разпоредба могат да загубят и определени други привилегии и права, свързани с тяхното законно пребиваване в приемащата държава. Съществува значителна разлика в мненията относно това дали ДП (преработен текст) съответства на целите на Конвенцията за статута на бежанците в това отношение и към момента на изработването на този документ въпросът бе отнесен към Съда на ЕС (виж точка 6 по-долу) <sup>(18)</sup>.

## 1.2 Някои общи оценки на международното право относно бежанците от перспективата на европейската съдебна система

Начините, по които статутът на бежанец може да бъде прекратен в съответствие с международното право относно бежанците (преустановяване, анулиране и прекратяване съгласно терминологията на ВКБООН) не са напълно регулирани от изрични разпоредби от ДП (преработен текст) или Конвенцията за статута на бежанците.

Клаузите за преустановяване, съдържащи се в член 1С от Конвенцията за статута на бежанците, са включени в ДП (преработен текст) чрез член 11, а член 14, параграф 1 се позовава на тази разпоредба като основа за прекратяване, отнемане или отказ за подновяване на статут на бежанец. Но останалите клаузи от член 14 не съответстват по същия начин на Конвенцията за статута на бежанците.

<sup>(16)</sup> Член 12, параграф 2 от ДП (преработен текст); член 1F от Конвенцията за статута на бежанците. Важно е да се отбележи, че основанията за изключване, предвидени в член 12, параграф 2, буква б) от ДП (преработен текст) и член 1F от Конвенцията за статута на бежанците подлежат на времеви и географски ограничения, поради което може да не послужат като основание за прекратяване на правомерно предоставен статут на бежанец.

<sup>(17)</sup> Виж член 14, параграф 4 от ДП (преработен текст).

<sup>(18)</sup> Съд на ЕС, решение все още не е постановено, дело C-391/16, М срещу чешкото Министерство на вътрешните работи (Ministerstvo vnitra).

Член 14, параграф 3 регулира това, което ВКБООН нарича „прекратяване“ (въпреки че той посочва изрично само някои, а не всички основания, на които отнемане на неправомерно предоставен статут на бежанец би съответствал на международното право относно бежанците) и „отнемане“. Има сведения, че неправомерно е предоставен статут на бежанец на лице, което не е отговаряло на критериите за допустимост към момента на вземане на решение по случая. Конвенцията за статута на бежанците не съдържа изрични „клаузи за прекратяване“. Ако се установи обаче (с надлежни процедури, предлагащи достатъчно гаранции), че за въпросното лице преди всичко е определено погрешно, че има право на статут на бежанец, *анулирането на първоначалното признаване и отнемането на статут на бежанец* съответстват на международното право относно бежанците.

Член 14, параграф 4 не позволява изключения от принципите на забрана на връщането, но същевременно предвижда обстоятелства за прекратяване, отнемане или отказ за подновяване на статут, подобни на тези в член 33, параграф 2 от Конвенцията за статута на бежанците. Член 14, параграф 5 позволява на държавите членки да вземат решение „да не предоставят статут на бежанец“ на тези основания. Член 14, параграф 6 предвижда запазването на определени права от лица, попадащи в приложното поле на член 14, параграфи 4 или 5.



## 2. Процедурни аспекти и въпроси, свързани с доказателствата

Определянето на законността на прекратяването на международната закрила изисква оценяване на лично основание на твърдението на кандидата в контекста на правилното прилагане на съответната тежест и степен на доказване. При определяне на това дали да бъде прекратена международната закрила или не, от съдилищата и трибуналите също се изисква да вземат предвид приложимите разпоредби на Директива за процедурите за убежище <sup>(19)</sup>. Някои съдилища са постановили, че принципът на *пресъдено нещо* не препятства прекратяването на закрилата, когато обстоятелствата са се променили съществено от вземането на първоначалното решение за предоставяне на закрила <sup>(20)</sup>.

### 2.1 Оценяване на лично основание

Член 14, параграф 2 и член 19, параграф 4 предвиждат, че държавата членка не трябва да прекратява закрилата, преди държавата да е разгледала индивидуално случая на въпросното лице. Задължението на държавите членки да извършват оценяване на лично основание преди прекратяването на статута на закрила е сравнимо с оценяването на лично основание, предвидено в член 4, параграф 3, когато се преценява дали да се предостави закрила <sup>(21)</sup>.

Процедурните изисквания за прекратяване на закрилата са подробно развити в членове 44 и 45 от Директивата за процедурите за убежище (преработен текст). Член 44 от ДПУ (преработен текст) посочва причините за преразглеждане на валидността на закрилата. Член 45 от ДПУ (преработен текст) предвижда определени гаранции, като правото на съответното лице да бъде информирано за причините за такова преразглеждане. Тази разпоредба регламентира възможността да се представят мотиви защо неговият или нейният статут не следва да бъдат прекратени.

Статутът на закрила остава валиден, докато държавата членка не вземе решение за прекратяването му независимо дали лицето е подновило разрешението си за пребиваване, свързано с конкретния вид закрила. В един конкретен случай *Conseil d'Etat* (френският Държавен съвет) определя продължителността на предоставен статут на закрила. Съдът постановява, че поради декларативния характер на субсидиарната закрила, тя е ефективна докато бенефициерът не отговаря или е спрял да отговаря на необходимите изисквания, формулирани в членове 16, 17 и 19 <sup>(22)</sup>.

*Cour nationale du droit d'asile* (френският Национален съд по въпросите на правото на убежище) постановява, че статут на бежанец, предоставен на афганистански гражданин, следва да бъде отнет, защото, след като е признат за бежанец, той получава афганистански паспорт и пътува до държавата си на произход. Съдът обаче намира, че това

<sup>(19)</sup> Специално внимание следва да се отдели на съображения 49 и 50, като и на член 45 и член 46, параграф 1, буква в) от ДПУ (преработен текст).

<sup>(20)</sup> Федерален административен съд (Германия), решение от 22 ноември 2011 г., 10 C 29/10, DE:BVVerwG:2011:221111U10C29.10.0.

<sup>(21)</sup> Член 4, параграф 3 от ДП (преработен текст): „Оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено на лично основание, като се вземат под внимание следните елементи“

<sup>(22)</sup> Държавен съвет (Франция), решение от 30 декември 2014 г., *OFPPA срещу M. M. Noor et Mme S. Hassan*, № 363161, 363162.



не представлява пречка да бъде разгледана молба на лицето за субсидиарна закрила. Впоследствие на лицето е предоставена субсидиарна закрила след оценяване на лично основание, с оглед на напрегнатата обстановка и преобладаващото общо насилие към момента на вземането на решението от страна на съда в афганистанската провинция, от която е бежанецът <sup>(23)</sup>.

В държавите членки, които предвиждат допълнителни форми на национална закрила освен предвидените в ДП и нейния преработен текст, условията за отнемане на национална закрила се определят изключително чрез позоваване на разпоредбите на националното право <sup>(24)</sup>.

Тези разпоредби и свързаната съдебна практика са отразени в предпазните мерки и гаранции за процедурна справедливост, които изброяват минимални процедурни изисквания относно преустановяване <sup>(25)</sup>, отнемане <sup>(26)</sup> и това, което ВКБООН нарича „прекратяване“ на статут на бежанец <sup>(27)</sup>.

## 2.2 Въпроси, свързани с доказването

От формулировката на член 14, параграф 2 и член 19, параграф 4 от Директивата относно признаването става ясно, че при вземане на решение за отнемане на статут на бежанец или субсидиарна закрила, тежестта на доказване, че въпросното лице е престанало да бъде или никога не е било бежанец или че е престанало да отговаря или не отговаря на условията за субсидиарна закрила, лежи върху въпросната държава членка. Това отразява тежестта на доказване, свързана с клаузите за преустановяване в Конвенцията за статута на бежанците <sup>(28)</sup>. Независимо от това, от бежанците се очаква да обяснят своето поведение съобразно задължението за оказване на съдействие. При делото RD срещу *Home Secretary (Министъра на вътрешните работи)*, Upper Tribunal (Трибунал от по-горна инстанция) (Immigration and Asylum Chamber) (Камара за имиграция и убежище) на Обединеното кралство, отбелязва съществуването на презумпция за повторно искане на закрила в държавата на произход, когато на бежанецът бъде издаден паспорт или същият е подновен в страната, чието гражданство притежава <sup>(29)</sup>.

По дело относно невярно представяне, *Cour nationale du droit d'asile* (френският Национален съд по въпросите на правото на убежище) отхвърля жалба на държавата срещу съдебно решение за закрила именно поради причината, че предоставената от администрацията информация не предлага достатъчно доказателства за невярно представяне<sup>(30)</sup>. В друго решение на същия съд се отбелязва, че тежестта на доказване лежи върху държавата членка и той постановява, че разпоредбите на член 14 не трябва да се тълкуват като задължение да се покаже, че пълният маршрут или всички твърдени факти са неверни, като се приеме, че установената подвеждаща информация се отнася само

<sup>(23)</sup> Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), решение от 5 октомври 2015 г., *M.Z.*, № 14033523.

<sup>(24)</sup> Федерален административен съд (Германия), решение от 24 февруари 2011 г., *BVerwG 10 C 24/10*, DE:BVerwG:2011:290911U10C24.10.0.

<sup>(25)</sup> ВКБООН, Нота за прекратяване на статут на бежанец, 22 ноември 2004 г., параграф 43.

<sup>(26)</sup> ВКБООН, Насоки относно международната закрила № 5: Прилагане на разпоредбите за изключване: член 1F от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г., 4 септември 2003 г., параграф 31; ВКБООН, Обяснителна записка относно прилагането на клаузите за изключване: член 1F от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г., 4 септември 2003 г.

<sup>(27)</sup> ВКБООН, Нота за прекратяване на статут на бежанец, *op. cit.*, fn. 3, параграфи 42, 43. Обърнете внимание, че терминът „прекратяване“ се използва от ВКБООН, но не фигурира в ДП (преработен текст).

<sup>(28)</sup> ВКБООН, Насоки относно международната закрила: Преустановяване на статут на бежанец съгласно член 1C(5) и (6) на Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. (клаузите за „вече несъществуващи обстоятелства“), 10 февруари 2003 г., *HCR/GIP/03/03*.

<sup>(29)</sup> Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (Обединено кралство), решение от 28 юни 2007 г., *RD срещу Home Secretary* [2007] UKAIT 66, параграф 30; виж също ВКБООН, *Наръчник*, *op. cit.*, fn. 5, параграф 121.

<sup>(30)</sup> Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), решение от 1 март 2011 г., *OFPPA срещу S.*, № 10004319.

до част от маршрута или част от фактите, довели до предоставяне на статут на закрила. Съдът също така е приел, че подаването на множество молби за убежище под различна самоличност, като последната дори след предоставянето на статут на закрила, представлява нарушение на задължението за сътрудничество и лоялност от страна на молителя, предвидени в ДП (преработен текст) и в Конвенцията за статута на бежанците <sup>(31)</sup>.

Степента на доказване е същата като при решенията на първа инстанция. Формулировката в член 14, параграф 2 и член 19, параграф 4 — „на лично основание“ — отразява предвиденото в член 4, параграф 3 задължение на държавите членки за оценка на лично основание преди вземане на решение за отнемане или прекратяване на статут на бежанец или субсидиарна закрила. Следователно от властите се изисква да направят индивидуална оценка в рамките на административна процедура, както е посочено подробно по-горе <sup>(32)</sup>. В делото *Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Dier Jamal срещу Германия* <sup>(33)</sup> се установява, че когато обстоятелствата, довели до предоставяне на статут на бежанец, вече не са налице и компетентните органи на държавите членки потвърдят, че няма други обстоятелства, които могат да оправдаят опасения за преследване или поради първоначално разглежданата причина, или на друго основание, закрилата може да бъде прекратена. Критерият за вероятност, използван за оценка на риска, който произтича от тези други обстоятелства, е същият като този, който е бил приложен при предоставянето на статута на бежанец (виж по-долу в точка 4.1.8).

В дела, свързани с прилагането на член 14 за основанията за изключване, предвидени в член 12, се изискват ясни и достоверни доказателства, подкрепени от адекватни и разбираеми мотиви. Въпреки че приложимият стандарт предвижда наличието на „сериозни причини“, не се изисква доказателство за наказателна присъда <sup>(34)</sup>. Така Апелативният съд (Обединено кралство) е определил, че презумпцията за невинност в наказателно производство е неприложима <sup>(35)</sup>.

В някои случаи решенията за изключване се основават на потвърдена и легитимна присъда за квалифицирано престъпление на чуждестранен съд; обвинителен акт на международен трибунал; или достоверно самопризнание на лицето. Трябва да се подхожда внимателно към свидетелски показания на неочевидец <sup>(36)</sup> и винаги трябва да се търсят първични доказателства <sup>(37)</sup>. Не може да се използва и немотивирано обвинение или доказателства, получени чрез мъчения <sup>(38)</sup>. Процедурните въпроси, свързани с изключването, са разгледани в EASO, *Изключване: членове 12 и 17 от Директивата относно признаването (2011/95/ЕС) – Съдебен анализ*, януари 2016 г.

Когато даден съд или трибунал определя дали да бъде прекратен статутът на международна закрила, бежанецът трябва да предостави на негово разположение всички налични документи. Държавата членка доказва за всеки отделен случай, че международната закрила следва да бъде прекратена. Всички доказателства трябва да бъдат оценени. Начинът, по който се оценяват доказателствата в производство за прекратяване

<sup>(31)</sup> Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), решение от 7 май 2013 г., *OFPRA срещу А. А.*, № 12021083.

<sup>(32)</sup> I. Kraft, Член 14, MN 7 Директивата относно признаването 2011/95/ЕС, в К. Nailbronner и D. Thym (изд.), „Законодателство на ЕС относно имиграцията и убежището: Коментар“ (2<sup>оо</sup> издание, С.Н. Beck, 2016 г.).

<sup>(33)</sup> Abdulla, *op. cit.*, fn. 13.

<sup>(34)</sup> ВКБООН, Наръчник, *op. cit.*, fn. 5, параграф 149.

<sup>(35)</sup> Апелативен съд (Обединено кралство), решение от 18 март 2009 г., *Al-Sirri срещу Secretary of State for the Home Department* [2009] EWCA Civ 222, параграф 25.

<sup>(36)</sup> *Пак там*, параграф 53.

<sup>(37)</sup> *Пак там*, параграф 55.

<sup>(38)</sup> *Пак там*, параграфи 40–44.

на международната закрила, зависи от специфичните обстоятелства на заявителя и предоставените за всеки отделен случай доказателства <sup>(39)</sup>.

По-подробни указания могат да бъдат открити в публикацията на EASO-IARLJ: *Оценка на доказателствата и достоверността — Съдебен анализ* (предстои публикуване през май 2017 г.).

---

<sup>(39)</sup> *RD срещу Home Secretary*, op. cit., fn. 29.

### 3. Основания за прекратяване на статут на закрила на бежанец I — Преустановяване в резултат на индивидуално действие/индивидуални действия: член 11, параграф 1, букви а) до г)

#### 3.1 Доброволното и повторното искане от дадено лице на закрила от държавата, чието гражданство притежава — член 11, параграф 1, буква а)

Член 11, параграф 1, буква а) е отражение на член 1С, параграф 1 от Конвенцията за статута на бежанците. Статут на бежанец се прекратява, ако дадено лице „доброволно и повторно е поискало закрила от държавата, чието гражданство притежава“. Преустановяването въз основа на тези клаузи следва да бъде оценено съобразно критериите за доброволност, намерение и ефективност на получената закрила <sup>(40)</sup>.

Тази клауза се прилага, когато бежанецът все още живее извън държавата си на произход и притежава гражданство. Това положение позволява прекратяване на статута на международна закрила, защото въпросното лице, като демонстрира лоялност към своята държава на произход, се е възползвало от закрила в държавата си на произход, като така е показало, че повече не се нуждае от закрила в държавата на убежище <sup>(41)</sup>. Основната предпоставка в подкрепа на прилагането на член 11, параграф 1, буква а), както и другите клаузи за преустановяване в член 11 е, че международната закрила е само временна и преходна и се прекратява след възстановяване на националната закрила <sup>(42)</sup>.

Подобно на хипотезите, предвидени в член 11, параграф 1, букви б), в) и г), член 11, параграф 1, буква а) разглежда промяна в статута на бежанеца, предизвикана по нейна/негова воля, докато букви д) и е) третират промяна в държавата, където бежанецът се е страхувал от преследване. Доброволното и повторно искане на закрила в държавата, в която бежанецът притежава гражданство, предполага, че лицето вече не се страхува от преследване в държавата си на произход и не се нуждае повече от международна закрила.

<sup>(40)</sup> J. Fitzpatrick, „Актуални въпроси при преустановяване на статут на закрила по смисъла на член 1С от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и член 1.4 от Конвенцията на Организацията за африканско единство (ОАЕ) от 1969 г.“, поръчано за ВКБООН, 2001 г., стр. 5, параграф 15.

<sup>(41)</sup> Член 1А, параграф 2 от Конвенцията за статута на бежанците: „не може да се ползва от закрилата на тази страна или не желае да се ползва от такава закрила поради тези опасения“.

<sup>(42)</sup> I. Kraft, op. cit., fn. 32, стр. 1194.

### 3.1.1 Изисквания

Приема се, че молителят е направил доброволно и повторно искане на закрила от държавата си на произход, когато той/тя предприеме определени стъпки. Но тези стъпки трябва да имат определени характеристики. Прилагането на тази клауза предполага наличието на три условия:

- бежанецът трябва да действа доброволно;
- действието трябва да бъде съзнателно, и;
- постигнатият резултат трябва да бъде получаване на ефективна закрила <sup>(43)</sup>.

По отношение на това последно изискване се приема, че издаването или подновяването на паспорт по молба на бежанеца представлява получаване на закрила от държавата на произход при отсъствие на доказателства за обратното <sup>(44)</sup>.

Свидетелските показания на бежанеца или липсата на такива са от съществено значение за установяване на наличието на намерение и доброволност. Даването на свидетелски показания може да даде възможност на бежанеца да докаже, че тези стъпки не са предприети лично и доброволно, като заяви например, че трето лице е действало злонамерено и е кандидатствало за паспорт от негово име <sup>(45)</sup>. Следователно, ако бежанецът не действа доброволно, а например спазва изисквания, наложени от властите, това негово действие няма да доведе до прекратяване на статута му на бежанец. Но ако бежанецът откаже да посочи причините за предприемане на установено действие или даде неудовлетворително обяснение на своето поведение, няма основания за оборване на презумпцията за повторно искане на закрила, произтичащо от такова действие. Въпреки че изявлението на бежанеца е важно, когато такова не бъде направено или съдът приеме, че то е невярно, всички други установени по делото обстоятелства могат да обосноват наличието на намерение и доброволност.

### 3.1.2 Оценка на доброволността

Оценката на посочените по-горе условия трябва да се основава на специфичните обстоятелства по делото. Връзката на бежанците с държавата им на произход следва да бъде обективно и независимо анализирана за всеки отделен случай <sup>(46)</sup>. Последствията от различните видове ситуации, включващи презумпцията за повторно искане на закрила в държавата, в която бежанецът притежава гражданство, следва да бъдат внимателно претеглени. Сложността на това усилие се крие преди всичко в необходимостта да бъдат взети под внимание индивидуалните фактори, характерни за въпросното лице, а на бежанеца да бъдат представени обективно установените факти относно наличието на закрила в държавата му на произход. Субективният довод, че бежанецът реално не е съзнавал последиците от извършените от него действия по отношение на неговия/нейния статут или не е бил наясно, че се възползва от такава закрила, въпреки че е съотнесен към тази оценка, не е достатъчен сам по себе си за отхвърляне на приложението на член 11, параграф 1, буква а), при условие че предприетите от бежанеца действия дават достатъчно основание да се приеме, че тя/той не се нуждае вече от международна закрила.

<sup>(43)</sup> ВКБООН, Наръчник, *op. cit.*, fn. 5, параграф 119.

<sup>(44)</sup> *Пак там*, параграф 121.

<sup>(45)</sup> Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), решение от 10 септември 2012 г., М. С., № 12006411 С+.

<sup>(46)</sup> I. Kraft, *op. cit.*, fn. 32, член 11, MN 8—9.

Следователно е необходимо да се вземат под внимание фактическите и правните обстоятелства, които могат да повлияят на тази оценка: относно поведението в приемащата държава, характерът на акта и значението му за намерението на бежанеца да поддържа трайни отношения с неговата или нейната държава ще бъдат от огромно значение. В случай на връщане в държавата на произход ключовите въпроси, които трябва да бъдат разгледани, са мотивацията, условията и продължителността на пребиваването.

Трябва също да бъде анализирано и защо е установено, че лицето има нужда от международна закрила. Когато предоставянето на статут е основано на опасения от преследване на лицето от страна на неправителствени фактори, срещу които националните власти не са в състояние да осигурят ефективна закрила, въпросът за доброволно и повторно искане на закрила, особено в държавата на убежище, няма особено значение по отношение на продължаващата нужда от международна закрила.

### 3.1.3 Относно ситуациите, които могат да доведат до преустановяване

Може да се предположи, че бежанецът е търсил закрила от държавата на произход, когато отношенията с нея са били възстановени, доказателство за което е нейното/неговото връщане в държавата на произход<sup>(47)</sup> или установяването на контакт с официалните власти в държавата на произход. Трябва да бъде установено дали доброволното завръщане в държавата на произход е с цел постоянно пребиваване, което е причина за прекратяване на статута съобразно член 11, буква г) от ДП. Съществува разграничение между връщане в държавата на произход за кратка временна визита или реално връщане с цел постоянно обратно установяване. Приема се, че молителят е направил доброволно и повторно искане на закрила от държавата си на произход, когато той/тя предприеме определени стъпки. Тези стъпки могат да включват искането на някои административни документи, като издаване или подновяване на паспорт<sup>(48)</sup>. Брак в държавата на произход също може да се приеме като акт на лоялност от страна на бежанеца към държавата му на произход<sup>(49)</sup>. Съдът трябва да прецени характера на предприетите стъпки и техните последици.

*Migrationsdomstolen* (шведският Миграционен апелативен съд) предприема подобни действия. Статутът на бежанец може да бъде прекратен, когато бежанецът предприеме необходимите стъпки да получи и наистина получи паспорт от държавата на произход. Това е показателно за ново намерение да иска закрила от държавата на произход<sup>(50)</sup>. *Verwaltungsgerichtshof* (австрийският Върховен административен съд) също определя, че издаването на паспорт от държавата на произход на бежанеца показва желание за повторно искане на закрила от тази държава<sup>(51)</sup>.

Следва да се отбележи, че преустановяването на статута на бежанец не води непременно до отказ на субсидиарна закрила. (Субсидиарната закрила е разгледана в точка 7

<sup>(47)</sup> Държавен съвет (Франция), решение от 31 март 1999 г., А., № 177013, В).

<sup>(48)</sup> Държавен съвет (Франция), решение от 8 ноември 2000 г., М. G. № 198432; Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), решение от 25 февруари 2016 г., М. М. № 15011220 С; вж. също *RD срещу Home Secretary*, op. cit., fn. 29, параграф 30.

<sup>(49)</sup> Държавен съвет (Франция), решение от 29 март 2000 г., М. В. № 187644. Вж. също Федерален административен съд (Германия), решение от 2 декември 1991 г., 9 С 126/90, с което съдът постановява, че когато брачна церемония в консулството на държавата на произход е изолиран акт, който не е свързан с отношенията с въпросната държава, необходимостта от закрила не престава да съществува.

<sup>(50)</sup> Миграционен апелативен съд (Швеция), решение от 13 юни 2011 г., UM 5495-10.

<sup>(51)</sup> Върховен административен съд (Австрия), решение от 15 май 2003 г., VwGH № 2001/01/0499.



по-долу.) Френският първоинстанционен административен съд отнема на афганистански гражданин статута на бежанец, защото същият е получил афганистански паспорт, издаден от афганистанската консулска служба в Париж и е пътувал обратно до Афганистан. *Cour nationale du droit d'asile* (френският Национален съд по въпросите на правото на убежище), след като намира, че правораздавателният орган правилно е преустановил статута му на бежанец, разглежда молбата му за субсидиарна закрила и приема, че ситуацията в провинцията, от която идва молителят, се характеризира с безогледно насилие в резултат на въоръжен вътрешен конфликт и следователно на него трябва да му се предостави субсидиарна закрила по смисъла на член 15, буква в) <sup>(52)</sup>.

### 3.1.4 Относно ситуацияте, които водят до преустановяване

Преустановяване не се прилага в следните случаи:

1. Когато лицето не може или не е показало изрична воля за повторно искане на закрила от държавата на произход. Например, когато повторното искане е отправено от дете или трето лице без съгласието на бежанеца.
2. Определени ситуации не се считат за акт на лоялност, особено когато контактите с властите на държавата на произход са откъслечни и случайни. Характерът на определени административни действия не навежда на заключението, че бежанецът повторно е поискал закрила от държавата, чието гражданство притежава. Например предприети стъпки пред консулството на държавата на произход с искане на документи, свързани с повторно събиране на семейството, не се приемат като акт на лоялност към държавата на произход <sup>(53)</sup>. Извършването на брачна церемония в консулството на държавата на произход също не се тълкува като повторно искане на закрила. Те се приемат като изолиран акт, който не е свързан с отношенията на бенефициера с тази държава и следователно необходимостта от закрила не е престанала да съществува <sup>(54)</sup>.

### 3.1.5 Абсолютна необходимост

Въпреки че фактическите обстоятелства могат да насочват към презумпцията за актове на лоялност към държавата на произход, тази презумпция е опровержима. Бежанецът може да докаже, че тези стъпки са мотивирани с наличието на абсолютна необходимост, като например получаване на паспорт за малолетни деца от консулството, за да могат те да се завърнат при майка си в държавата си на произход <sup>(55)</sup>. Когато даден бежанец участва в процедура, включваща университетски власти в държавата си на произход съобразно френските разпоредби, за да получи нужния сертификат и да упражнява професията си във Франция, това не се счита за акт на лоялност <sup>(56)</sup>. По подобен начин, когато от бежанец е поискано да поднови паспорта си чрез дипломатическите власти на своята държава на произход от полицейската префектура, това е прието като акт на необходимост <sup>(57)</sup>.

<sup>(52)</sup> M. Z., No 14033523 C+, op. cit., fn. 23.

<sup>(53)</sup> Съвет за бежански жалби (Франция), решение от 15 март 2005 г., К., № 424035.

<sup>(54)</sup> FAS, 9 C 126/90, op. cit., fn. 49.

<sup>(55)</sup> Държавен съвет (Франция), решение от 15 май 2009 г., G., № 288747.

<sup>(56)</sup> Държавен съвет (Франция), решение от 8 февруари 2006 г., A., № 277258.

<sup>(57)</sup> Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), решение от 24 юли 2013 г., L.M., № 12002308 C+.

### 3.2 Доброволно възстановяване на гражданство — член 11, параграф 1, буква б)

Член 11, параграф 1, буква б), подобно на предходния член, е приложима спрямо бежанци, които вече не се нуждаят от международна закрила. Тази клауза е приложима спрямо лица, които в даден момент (или преди, или след като са получили статут на бежанци) са изгубили гражданството си в своята държава на произход, след което доброволно са го възстановили. „Обикновено се счита, че гражданството отразява връзката между гражданина и държавата и, доколкото бежанецът е възстановил загубена националност по своя собствена воля, може да се предположи наличието на намерение за получаване на закрила от съответните власти<sup>(58)</sup>.“ Предвид такава презумпция въпросният член обикновено не изисква разглеждане на намерението или мотивите на бежанеца. Въпреки това трябва да се установи, че възстановяването е било доброволно, а не например чрез брак или указ. Въпреки това член 11, параграф 1, буква б) може да се приложи в последния случай, ако бежанецът е имал влияние върху етапи преди предоставянето на гражданството или ако впоследствие явно или скрито приеме този статут<sup>(59)</sup>.

### 3.3 Придобиване на ново гражданство — член 11, параграф 1, буква в)

Когато даден бежанец е придобил ново гражданство и се ползва от пълна закрила в държавата, в която е получил новото си гражданство, той повече не се нуждае от международна закрила. Това се случва най-често, когато бежанецът става гражданин на държавата на убежище, но се отнася също така и до всяка държава, в която е придобил нова националност<sup>(60)</sup>. *Court of Appeal* (Апелативният съд) (Обединеното кралство) заявява доста недвусмислено следното:

Ясно е, че бежанец с признат статут, който след това получи гражданство в приемната държава, с чиято закрила се ползва по това време, изгубва статута си на бежанец. Това е посочено съвсем точно в член 1С, параграф 3 от Конвенцията за статута на бежанците<sup>(61)</sup>.

Но трябва да има убедителни доказателства, за да се приеме, че бежанецът е гражданин на друга държава, като се вземат предвид както приложимото право, така и действителната административна практика<sup>(62)</sup>.

Ползването на закрила в държавата, в която лицето е придобило ново гражданство, е решаващият фактор, който трябва да се определи по смисъла на този член. ВКБООН е формулирал две условия, които трябва да бъдат изпълнени: новото гражданство трябва да бъде ефективно в смисъл, че трябва да съответства на естествена връзка между лицето и държавата; а бежанецът трябва да може и да иска да се възползва от закрилата на правителството на неговото или нейното ново гражданство<sup>(63)</sup>. „Новото гражданство трябва

<sup>(58)</sup> ВКБООН, Клаузите за преустановяване: Ръководство за прилагането им, 26 април 1999 г., параграф 13.

<sup>(59)</sup> I. Kraft, *op. cit.*, fn. 32, член 11, MN 11, член 14, MN 8.

<sup>(60)</sup> ВКБООН, Клаузите за преустановяване: Насоки, *op. cit.*, fn. 58, параграф 16. Виж също ВКБООН, Наръчник, *op. cit.*, fn. 5, параграф 130.

<sup>(61)</sup> Апелативен съд (Обединено кралство), решение от 18 декември 2008 г., DL (ДРК) срещу Служител от имиграционната служба; ZN (Афганистан) срещу Служител от имиграционната служба, [2008] EWCA Civ 1420, параграф 29.

<sup>(62)</sup> ВКБООН, Клаузите за преустановяване: Насоки, *op. cit.*, fn. 58, параграф 16.

<sup>(63)</sup> *Лак там*, параграф 17.



да бъде ефективно в смисъл, че поне основните привилегии на гражданството следва да бъдат признати, включително правото на завръщане и пребиваване в държавата“<sup>(64)</sup>.

В случаите, когато новото гражданство е придобито чрез брак, ВКБООН е на мнение, че въпросът за наличието на закрила зависи от това дали е установена или не истинска връзка с държавата на съпруга/съпругата. Когато има ефективна закрила от държавата на съпруга/съпругата и бежанецът се възползва от такава закрила, тогава се прилага клаузата за преустановяване<sup>(65)</sup>.

## 3.4 Доброволно завръщане — член 11, параграф 1, буква г)

### 3.4.1 Общо приложно поле

Член 11, параграф 1, буква г) е пряко свързана с член 1С, параграф 4 от Конвенцията за статута на бежанците, приложим спрямо всяко лице, което се завръща доброволно и се установява повторно в държавата, която е напуснал или извън която е останал поради страх от преследване. Тя отразява промяна в личното положение на бежанеца, предизвикана от самия него.

Обосновката на тази клауза за преустановяване е, че в случаите, когато доброволното завръщане се изразява в повторно установяване в държавата на произход, бежанецът не се нуждае повече от международна закрила, тъй като вече си е осигурил или може да си осигури национална закрила. Статутът на бежанец „не следва да се предоставя нито ден по-дълго, отколкото е абсолютно необходимо и следва да се прекрати ..., ако съобразно условията на конвенцията или на статута е имало реално гражданство, т.е. ако той наистина е имал правата и задълженията на гражданин на дадена държава“<sup>(66)</sup>. С други думи, когато даден бежанец доброволно се завърне в държавата си на произход с намерение за постоянно пребиваване в нея, той/тя показва убедително, че повече не се страхува от преследване<sup>(67)</sup>. Освен това в такива ситуации важното изискване за предоставяне на статут на бежанец — последният да се намира извън територията на своята страна — вече няма да бъде изпълнено<sup>(68)</sup>.

Като се има предвид, че тази клауза за преустановяване се основава на действия на бежанеца, в резултат на които се променя неговия/нейния статут, приложението ѝ предполага гаранции, че бежанците не са неправомерно лишени от правото на международна закрила.

Оказва се, че съществената съдебната практика по въпроса към настоящия момент е ограничена или липсва. Нито Съдът на ЕС, нито ЕСПЧ са прилагали клаузата за преустановяване в някое дело. Наличната съдебна практика е епизодична и ограничена и в повечето случаи просто илюстрира определена практика или тълкувателен подход.

<sup>(64)</sup> G.S Goodwin-Gill и J. McAdam, „Бежанецът в международното право“, (3<sup>то</sup> изд., OUP, 2007 г.), стр. 138.

<sup>(65)</sup> ВКБООН, Клаузите за преустановяване: Насоки, оп. cit., fn. 58, точка 17.

<sup>(66)</sup> Постоянен комитет на ВКБООН, Нота относно клаузите за преустановяване, оп. cit., fn. 8, параграф 4.

<sup>(67)</sup> I. Kraft, op. cit., fn. 32, член 11 MN 14.

<sup>(68)</sup> J.C. Hathaway, „Правото на държавите да репатрират бивши бежанци“ Списание относно разрешаването на спорове на щата Охайо, (2005) том 20, № 1, стр. 176; A. Grahl-Madsen, „Статутът на бежанците в международното право“ (A.W. Sijthoff, 1966 г.), стр. 370—371.

Въпреки това тази съдебна практика, заедно със заключенията на Изпълнителния комитет на ВКБООН<sup>(69)</sup>, както и Наръчника с процедури и критерии за определяне на статут на бежанец на ВКБООН<sup>(70)</sup> и издадените впоследствие от организацията Насоки относно международната закрила е ценен инструмент при оценка на прилагането на клаузата за преустановяване.

Според изразените мнения ключовите въпроси при разглеждане на приложимостта на клаузата за преустановяване са следните: а) дали бежанецът е действал доброволно или не, и б) дали резултатът е гарантиране на<sup>(71)</sup> национална закрила в държавата на произход. Прекратяване, основано на тази категория, следва да бъде оценено въз основа на критериите за доброволност, намерение и ефективна закрила<sup>(72)</sup>. Но от друга страна се приема, че няма нужда отделно да се разглежда въпросът дали в момента съществува закрила от държавата на произход. Това се основава на аргумента, че при доброволно завръщане с намерението за постоянно пребиваване бежанецът показва убедително, че повече не се страхува от преследване<sup>(73)</sup>.

### 3.4.2 Понятието „доброволно“

По смисъла на ДП (преработен текст) и съобразно конвенцията, за да може да се приложи клаузата за преустановяване, както завръщането, така и пребиваването трябва да са били предприети доброволно<sup>(74)</sup>. Само лица, които доброволно са се установили повторно в държавата си на произход, подлежат на преустановяване на статута<sup>(75)</sup>. Дали даден бежанец е действал доброволно зависи от свързаните с всеки отделен случай обстоятелства<sup>(76)</sup>.

Прекратяването е неуместно, когато завръщането не се основава реално на доброволното съгласие на бежанеца, включително в ситуации, в които той/тя е принуден/принудена да действа под страх от наказание или отнемане на права, депортиране, екстрадиране, отвлечане или определянето на неочаквани маршрути за пътуване от транспортните фирми<sup>(77)</sup>. Всяко принудително завръщане може да се превърне в нарушение на задължението на приемащата държава за забрана на *връщането* съгласно член 33 от Конвенцията за статута на бежанците.<sup>(78)</sup> Когато бежанецът се е завърнал в своята държава доброволно, но престоят му/й там не е добровolen, като например поради лишаване от свобода, преустановяването може да не е приложимо<sup>(79)</sup>.

Но ако бежанецът се е завърнал в държавата си на произход доброволно, установил се е там без проблеми и е започнал пак нормален живот за продължителен период от време, след което е напуснал отново, клаузата за преустановяване може да остане валидна<sup>(80)</sup>.

<sup>(69)</sup> По отношение на заключенията на Изпълнителния комитет на ВКБООН, ценен инструмент е: ВКБООН, Тематичен сборник на заключенията на Изпълнителния комитет, 7-мо издание, юни 2014 г.

<sup>(70)</sup> ВКБООН, Наръчник, *op. cit.*, fn. 5.

<sup>(71)</sup> Под понятието „държава на произход“ се разбира както държавата на гражданство, така и държавата на предишно обичайно пребиваване, като последната е свързана с лица без гражданство.

<sup>(72)</sup> J. Fitzpatrick, *op. cit.*, fn. 40, стр. 5, параграф 15.

<sup>(73)</sup> I. Kraft, *op. cit.*, fn. 32, член 11, MN 14.

<sup>(74)</sup> ВКБООН, Клаузите за преустановяване: Насоки, *op. cit.*, fn. 58, параграф 19.

<sup>(75)</sup> J.C. Hathaway и M. Foster, „Законът за статута на бежанците“, (2<sup>но</sup> издание, CUP, 2014 г.), параграфи 464.2-464.6.

<sup>(76)</sup> Постоянен комитет на ВКБООН, Нота относно клаузите за преустановяване, *op. cit.*, fn. 8, параграф 12.

<sup>(77)</sup> J. Fitzpatrick, *op. cit.*, fn. 40, параграф 529.

<sup>(78)</sup> J.C. Hathaway, *op. cit.*, fn. 68, стр. 176.

<sup>(79)</sup> ВКБООН, Клаузите за преустановяване: Насоки, *op. cit.*, fn. 58, параграф 20.

<sup>(80)</sup> Постоянен комитет на ВКБООН, Нота относно клаузите за преустановяване, *op. cit.*, fn. 8, параграф 21.

### 3.4.3 Завръщане с цел да се установи

Завръщането на бежанците в държавата им на произход, дори когато този избор е направен напълно свободно, не води до прекратяване на статута на бежанец. Завръщането само по себе си не е достатъчно да се изпълни условието на член 11, параграф 1, буква г), защото легитимното преустановяване не изисква просто физическо присъствие в държавата на произход. Трябва да бъде изпълнено второто изискване за последващо установяване.

Няма категорично приети критерии кога дадено лице може да се счита за завърнало се „с цел да се установи“. Продължителността на пребиваването и чувството на „ангажираност“ на бежанеца по отношение на престоя в държавата на произход са фактори, които определят „завръщането с цел установяване“<sup>(81)</sup>.

Може да има позоваване на клаузата за преустановяване, когато бежанецът посещава държавата си на произход често и се възползва от облагите и удобствата, от които обичайно се ползват гражданите на въпросната държава<sup>(82)</sup>. Установяване за по-продължителен период от време без очевидно намерение за напускане, например, когато бежанецът се е завърнал в държавата си на произход и при нормални условия е създад семейство, има деца и работа<sup>(83)</sup>, както и продължителни посещения могат да бъдат приети като завръщане с цел установяване или най-малко да посочат, че бежанецът повече не се нуждае от международна закрила. Осиновяването на дете чрез правната система на дадена държава може да представлява „завръщане с цел установяване“<sup>(84)</sup>. В случаите на кратък престой на бежанеца може пак да има позоваване на клаузата за преустановяване, ако бежанецът няма проблеми при престоя си и изпълнява същите задължения като всеки обикновен гражданин, например плащане на данъци или граждански дълг, като отслужване на военна служба<sup>(85)</sup>. Възстановяване на нормалните отношения между бежанеца и правителството на държавата на произход не се изисква<sup>(86)</sup>.

Малко вероятно е посещение или просто присъствие да са показателни за доброволно завръщане с цел установяване. Завръщане с цел установяване предполага определена стабилност и в този контекст многократните завръщания могат да доведат до преустановяване<sup>(87)</sup>.

Когато бежанецът планира кратко посещение, което обаче се удължи по причини извън неговия контрол (най-очевидния случай е лишаване от свобода в държавата, където е подложен на преследване), преустановяването е неприложимо. Освен това случаите, в които посещенията на бежанеца в държавата му на произход са неколkokратни, но краткотрайни, като посещения по семейни, политически или икономически причини или комбинация от тях, а основното място на пребиваване на бежанеца остава в държавата на убежище, позоваването на клаузата за преустановяване може да бъде неуместно. Временно посещение на бежанец в неговата бивша родна държава не с национален паспорт, а например с пътнически документи, издадени от държавата му на пребиваване, не представлява „завръщане с цел установяване“ и не включва загуба на статута

<sup>(81)</sup> Пак там.

<sup>(82)</sup> Пак там, параграф 12.

<sup>(83)</sup> Комисия за бежански жалби (Франция), решение от 17 февруари 2006 г., Omar, № 406325.

<sup>(84)</sup> Федерален съд на Австралия, решение от 14 септември 2001 г., *Seyed Hamid Rezaei u Zahra Ghanbarnezhad срещу Minister for Immigration and Multicultural Affairs* (Министърът по емиграцията и мултикултурните въпроси), [2001] FCA 1294.

<sup>(85)</sup> I. Kraft, op. cit., fn. 32, член 11, MN 14.

<sup>(86)</sup> J.C. Hathaway, op. cit., fn. 68, стр. 176.

<sup>(87)</sup> Постоянен комитет на ВКБООН, Нота относно клаузите за преустановяване, op. cit., fn. 8, параграф 12; I. Kraft, op. cit., fn. 32, член 11, MN 14.

на бежанец по силата на настоящата клауза <sup>(88)</sup>. Посещение на стар или болен родител има различно отношение към връзката на бежанеца с бившата му родна държава от обикновените посещения в тази държава с цел почивка или установяване на бизнес отношения <sup>(89)</sup>. Когато бежанците посещават държавата си на произход, за да съберат информация и да оценят перспективите за доброволно репатриране, това не задейства прилагането на член 11, параграф 1, буква г) <sup>(90)</sup>.

Тъй като политическата ситуация в държавата на произход е доста често опасна, държавата на убежище не следва да бърза да задейства член 11, параграф 1, буква г). Отлагането на официалното преустановяване става едва след като могат да бъдат определени продължителността и безопасността на завръщането с цел установяване <sup>(91)</sup>. Но, от друга страна, в случаите, когато клаузите за преустановяване не могат да бъдат приложени, тъй като не са постигнати продължителност и безопасност на завръщането с цел установяване, въпреки това може да настъпи преустановяване съобразно член 11, параграф 1, буква а) <sup>(92)</sup>.

<sup>(88)</sup> ВКБООН, Наръчник, *op. cit.*, fn. 5, параграф 134.

<sup>(89)</sup> Постоянен комитет на ВКБООН, Нота относно клаузите за преустановяване, *op. cit.*, fn. 8, параграф 125.

<sup>(90)</sup> В Заключение № 18, прието от Изпълнителния комитет на ВКБООН на неговата тридесет и първа сесия (А/АС.96/588, параграф 48), Комитетът приема, че наличието на информация относно държавата на произход е важно, за да улесни доброволното репатриране на бежанци и в този контекст посещенията от отделните бежанци в държавата им на произход, за да се запознаят със ситуацията там, не следва да води до автоматична загуба на статута на бежанец.

<sup>(91)</sup> J. Fitzpatrick, *op. cit.*, fn. 40, параграф 41.

<sup>(92)</sup> I. Kraft, *op. cit.*, fn. 32, член 11, MN 14.

## 4. Основания за прекратяване на статут на закрила на бежанец II — Променени обстоятелства: член 11, параграф 1, букви д—е)

### 4.1 Променени обстоятелства в държавата на гражданство

Член 11, параграф 1, буква д) предвижда преустановяване на статута на бежанец, когато има промяна в обстоятелствата и бежанецът не може повече да продължава да отказва получаването на закрила от държавата, чието гражданство притежава, вследствие променените обстоятелства и липсват други основания, които предизвикват опасения от преследване. Преустановяването при тези обстоятелства не изисква доброволен акт или съгласие от страна на бежанеца. Промяната на обстоятелствата е условие, предшестващо преустановяването. Въпреки това именно възстановяването на закрилата или на възможността за завръщане в случаите на бежанци без гражданство трябва да бъдат установени, за да се оправдае преустановяването<sup>(93)</sup>.

#### 4.1.1 Промяна на обстоятелствата

За прилагането на това основание трябва да има промяна в обстоятелствата, във връзка с които въпросният бежанец първоначално е признат за бежанец. Тези обстоятелства обикновено са свързани със ситуацията в държавата на произход, като смяна на правителството или мирен процес. Възможно е също преустановяването на статута на бежанец да се обоснове със събития, свързани с личните обстоятелства около отделните бежанци. Например те могат да са прекратили членството си в дадена политическа партия или да са сменили религията си<sup>(94)</sup>.

#### 4.1.2 Установяване на промяна в обстоятелствата

За да се установи промяна в обстоятелствата, необходимо е да се сравнят фактите, на които е почивало първоначалното предоставяне на статут на бежанец, с тези, които са били налице при вземането на решението за прекратяване на закрилата. Това гарантира, че промяната е настъпила след предоставянето на статута<sup>(95)</sup>. Правомощията за прекратяване на закрилата поради промяна в обстоятелствата не трябва да се бъркат

<sup>(93)</sup> Immigration Appeals Tribunal (Трибунал за жалби на имигранти) (Обединено кралство), решение от 17 февруари 1999 г., Mohammed Arif срещу Secretary of State for Home Department [1999] Imm AR 271.

<sup>(94)</sup> Федерален административен съд (Австрия), решение от 24 юли 2014 г., G307 1406174-1, AT:BVWG:2014:G307.1406174.1.00; Върховен административен съд на Нидерзаксен (Германия), решение от 11 август 2010 г., 11 LB 405/08, параграф 44.

<sup>(95)</sup> Федерален административен съд (Германия), решение от 7 юли 2011 г., 10 C 26/10, DE:BVVerwG:2011:070711U10C26.10.0, параграф 15.

с възможността за преоценка на приложимостта на основанията за първоначалното предоставяне на статута на бежанец <sup>(96)</sup>.

### 4.1.3 Специални случаи — погрешна оценка на фактите при вземане на първоначалното решение

Когато първоначалното предоставяне на статут на бежанец се е основавало на погрешна оценка на фактите, възниква проблем. Например вземащият решението орган може да е направил неправилни предположения относно ситуацията в държавата на произход или бежанецът може погрешно да е представил фактите.

High Court (Върховният съд) на Ирландия определя по делото *Adegbuyi*, че член 11, параграф 1, буква д) е неприложима в случаите на невярно представяне, което полага в приложното поле на член 14, параграф 3, буква б) <sup>(97)</sup>. Това означава, че ако въпросното лице преди всичко никога не е било бежанец, от това следва, че преустановяването не може да се приложи <sup>(98)</sup>. Противно на това германският Федерален административен съд достига до заключението, че обстоятелствата, на които се основава първоначалното предоставяне на статута, дори ако се приеме, че те са съществували по това време, са се променили към дадения момент, клаузата за преустановяване може да се приложи <sup>(99)</sup>. Въз основа на последния подход, който се прилага в еднаква сила в случаи на невярно представяне и грешка от страна на вземащия решението орган, въпросът дали първоначалното решение е било погрешно не трябва да бъде разглеждан, ако съдът приеме, че във всички случаи обстоятелствата към дадения момент са се променили по смисъла на член 11, параграф 1, буква д) от ДП. Следователно остава на съда да прецени дали да се облекне на преустановяването или на отнемането на статута и решението, по отношение на което ще се разчита на прекратяване на закрилата, може да бъде обосновано много по-лесно. Това, разбира се, предполага, че съгласно процедурното право на съда за него остава отворена възможността да разгледа основания за прекратяване на закрилата, които са различни от тези, на които разчитат административните органи.

### 4.1.4 „Достатъчно значителна, а не с временен характер“

Промяната в обстоятелствата, която се изисква от член 11, параграф 2, трябва да бъде достатъчно значителна и да не е с временен характер. Това изискване беше изразявано по различен начин в миналото. При изработването на ДП бяха разгледани термините „задълбочена и трайна“ <sup>(100)</sup>, както и „значителна и трайна“ <sup>(101)</sup>. ВКБООН използва „фундаментална“ и „устойчива“ <sup>(102)</sup> (формулировки, с които си служат националните

<sup>(96)</sup> Вж. също ВКБООН, Насоки относно международната закрила: Преустановяване на статут на бежанец (клаузите за „вече несъществуващи обстоятелства“), *op. cit.*, fn. 28, параграф 18.

<sup>(97)</sup> Върховен съд (Ирландия), решение от 1 ноември 2012 г., *Adegbuyi срещу Minister for Justice and Law Reform (Министър на правосъдието и съдебната реформа)* [2012] IЕНС 484, параграфи 45, 54.

<sup>(98)</sup> *Adegbuyi* може да бъде разграничено от предишното дело на Върховния съд (Ирландия), решение от 1 декември 2010 г., *Gashi срещу Minister for Justice and Law Reform*, [2010] IЕНС 436, параграф 28, в рамките на което ирландският Върховен съд приема, че потвърждаването на решение за отнемане на статут на бежанец поради невярно представяне „не представлява заключение, че молителят не е и никога не е бил бежанец“.

<sup>(99)</sup> ФАС, 10 С 29.10, *op. cit.*, fn. 20, параграфи 17-18.

<sup>(100)</sup> Европейска комисия, Предложение за директива на Съвета относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, 12 септември 2001 г., СОМ(2001) 510 final.

<sup>(101)</sup> Съвет на Европейския съюз, Резултати от работата на работната група по въпросите на убежището, док. на Съвета 13199/02 от 25 септември 2002 г.

<sup>(102)</sup> ВКБООН, Насоки относно международната закрила: Преустановяване на статут на бежанец (клаузите за „вече несъществуващи обстоятелства“), *op. cit.*, fn. 28, параграфи 10 и 13.



съдилища при тълкуване на решения на Общия съд (<sup>103</sup>) и посочва, че една обикновена — вероятно краткотрайна — промяна във фактите, свързани с опасенията на лицето, е недостатъчна (<sup>104</sup>).

Според тълкуванието на Съда на ЕС на член 11, параграф 3 от ДП, дадена промяна е значителна и не е с временен характер, когато факторите, съставляващи опасенията на бежанеца от преследване, могат да бъдат възприети като окончателно изкоренени (<sup>105</sup>). Съдебната практика на Съда на ЕС в тази област се следва във Франция, където френските национални съдилища се позовават на формулировката „достатъчно значителни, а не с временен характер изменения“ (<sup>106</sup>) в контекста на преустановяването.

Като се има предвид, че формулировката на Съда на ЕС трябва да бъде отправна точка на анализа, въпросът дали опасенията за преследване са окончателно изкоренени е въпрос на степенуване. Въпреки че се проучват факти, съществуващи към момента на вземане на решението, понятието „не с временен характер“ означава, че се очаква положението да остане достатъчно стабилно в обозримо бъдеще. Това изисква прогноза, основаваща се на доказателства пред съда (<sup>107</sup>). Необходимо е да се претеглят и урівновесят всички потвърдени факти (<sup>108</sup>) и тяхното значение от гледна точка на един рационален и благоразумен човек, намиращ се в положението на въпросното лице. Колкото е по-голям рискът от преследване, толкова по-устойчива трябва да бъде стабилността на променените обстоятелства. Същото се отнася и за устойчивостта на предвидимите бъдещи събития. Независимо от всичко, човек не може да изисква гаранции, че изменените политически условия ще продължат за неопределен период в бъдещето.

#### 4.1.5 „Предпазни мерки“ — укрепване на положението

Предпазни мерки се предприемат във връзка с вземане на решение по отношение на преустановяване на определени обстоятелства. Това е подчертано по делото *Нохха* (<sup>109</sup>), в което се посочва, че „тълкуване, което ще позволи промяна в обстоятелствата в посока на прекалено широко тълкуване не доказва превантивно отношение на вземащата решението страна, чийто решения биха имали тежки последици за субекта на решението“ (<sup>110</sup>). Оценката трябва да бъде направена грижливо и внимателно (<sup>111</sup>). Това обикновено изисква по-дълъг период на наблюдение, през който положението може да укрепне (<sup>112</sup>).

ВКБООН предлага полезни насоки, които са отразени в съдебната практика на различни съдилища. Съобразно тези решения, възможно е да бъде направено сравнение между състоянието на тези изменения в краткосрочен и дългосрочен план. В тази връзка можем да си представим редица ситуации, като идването на власт на правителство, зачитащо правата на човека, след провеждането на свободни и честни избори или настъпила

(<sup>103</sup>) Апелативен съд (Обединеното кралство), решение от 26 юни 2009 г., *EN (Сърбия) срещу SSHD*, [2009] EWCA Civ 630, параграф 96; Федерален административен съд (Австрия), решение от 29 септември 2014 г., W121 1415639-1, AT:BVWG:2014:W121.1415639.1.00.

(<sup>104</sup>) ВКБООН, Наръчник, *op. cit.*, fn. 5, параграф 135

(<sup>105</sup>) *Abdulla*, *op. cit.*, fn., 13, параграф 73.

(<sup>106</sup>) Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), решение от 25 ноември 2011 г., *М.К.*, № 10008275 R.

(<sup>107</sup>) Федерален административен съд (Германия), решение от 1 юни 2011 г., 10 C 25/10, DE:BVerwG:2011:010611U10C25.10.0, параграф 24.

(<sup>108</sup>) Виж също J.C. Hathaway и M. Foster, *op. cit.*, fn. 75, стр. 482.

(<sup>109</sup>) *R срещу Special Adjudicator ex p. Noxha*, *op. cit.*, fn. 4.

(<sup>110</sup>) *Пак там*, параграф 113; виж също ФАС (Австрия), G307 1406174-1, *op. cit.*, fn. 94.

(<sup>111</sup>) ФАС, 10 C 25.10, *op. cit.*, fn. 107, параграф 24.

(<sup>112</sup>) Върховен административен съд (Австрия), решение от 16 февруари 2006 г., 2006/19/0032; ВКБООН, *Насоки относно международната закрила: Преустановяване (клаузите за „вече несъществуващи обстоятелства“)*, *op. cit.*, fn. 28, параграфи 13-14; J. Fitzpatrick и R. Vopoan, „Преустановяване на закрила на бежанец“, в E. Feller/V. Türk/F. Nicholson (изд.), „Закрила на бежанците в международното право“. *Глобални консултации относно международната закрила на ВКБООН* (CUP, 2003), стр. 491, 497.

мирна промяна в рамките на конституционен процес. Освен това могат да бъдат отчетени и относителната политическа и икономическа стабилност в държавата на произход.

Когато изменението е по-малко специфично, като извършване на *преврат*, ще трябва да мине по-дълъг период от време преди съдът, натоварен да прецени устойчивостта на въпросната промяна, може да вземе решение. Би било справедливо състоянието на правата на човека в тази държава да бъде подложено на особено внимателна оценка в такава ситуация. Съдилищата трябва да са информирани относно всички текущи процеси на национално преустройство или помирение. Тези процеси трябва да бъдат оценени по отношение на тяхната устойчивост и да се изчака достатъчно, за да може те да се развият, както и да се наблюдава всяко примирие между противниковите въоръжени групировки. Трябва да се установи истинска и дългосрочна, макар и не постоянна промяна особено в случаи, когато в конфликта са въвлечени различни етнически групи, имайки предвид трудностите при постигане на истинско помирение в такива ситуации <sup>(113)</sup>.

Факторите, които могат да играят важна роля, са промени в правителството, включително службите за сигурност и в правната система, амнистия и избори <sup>(114)</sup>. Широкомащабно спонтанно репатриране на бежанци може да бъде показателно за актуални промени, освен ако връщането на бивши бежанци не е причина за ново напрежение <sup>(115)</sup>. Когато преследвана в миналото част от населението създаде своя собствена държава, чието съществуване вече не е заплашено от опозиционната фракция, промяната може да се счита като такава с не временен характер много по-скоро, отколкото в случаи, когато между две враждебни групировки настъпи мир в една неразделена държава <sup>(116)</sup>. Тук се причисляват и случаи, когато преследването просто намалее и когато мине сравнително дълъг период от време без особени събития в държавата, което — в съчетание с други фактори — може само по себе си да бъде от съществено значение <sup>(117)</sup>.

#### 4.1.6 Ефективна защита в държавата на гражданство

Закрилата на бежанците става ненужна, когато бежанецът отново се радва на закрила в държавата, чието гражданство притежава, така че той/тя не може повече да отказва да се възползва от закрилата на тази държава. Следователно при вземане на решение дали статутът на бежанец е бил законно отнет, е необходимо да се прецени дали към дадения момент съществува ефективна закрила срещу преследване, за каквото лицето първоначално е имало опасения в държавата на гражданство.

Закрила по смисъла на член 11, параграф 1, буква д) означава закрила срещу преследване.

Във връзка с Конвенцията за статута на бежанците се води дебат дали необходимата закрила е осигурена в случаите, когато освен физическа сигурност и безопасност съществува и действащо правителство и основни административни структури, както

<sup>(113)</sup> Трибунал за жалби на имигранти (Обединено кралство), решение от 7 февруари 2005 г., *SB (Преустановяване и изключване) Хаити* [2005] UKIAT 00036, параграф 28; ФАС, 10 С 25.10, *op. cit.*, fn. 107, параграф 24; ВКБООН, Насоки относно международната закрила: Преустановяване (клаузите за „вече несъществуващи обстоятелства“), *op. cit.*, fn. 28, параграфи 13-14.

<sup>(114)</sup> J. Fitzpatrick и R. Woonan, *op. cit.*, fn., 112, стр. 491 (495); G.S. Goodwin-Gill и J. McAdam, *op. cit.*, fn. 65, стр. 140-141; I. Kraft, *op. cit.*, fn. 32, член 11, MN 19.

<sup>(115)</sup> ВКБООН, Насоки относно международната закрила: Преустановяване (клаузите за „вече несъществуващи обстоятелства“), *op. cit.*, fn. 28, параграф 12.

<sup>(116)</sup> Вж. Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), *М.К.*, *op. cit.*, fn. 106; ВКБООН, Насоки относно международната закрила: Преустановяване (клаузите за „вече несъществуващи обстоятелства“), *op. cit.*, fn. 28, параграф 14.

<sup>(117)</sup> ФАС, 10 С 25.10, *op. cit.*, fn. 107.



и необходимата инфраструктура<sup>(118)</sup>. В този контекст ВКБООН изразява становище, че са необходими съществени подобрения по отношение на нормите за правата на човека и се позовава наред с другото с достъп до справедлив съдебен процес и съд и право на свобода на изразяване, сдружение и религия<sup>(119)</sup>. Но Трибуналет за жалби на имигранти на Обединеното кралство изразява „реални резерви относно насоките на ВКБООН, които изглежда излизат съществено извън границите на конвенцията във връзка с по-широките хуманитарни проблеми, които тя цели да обхване“<sup>(120)</sup>.

Въпросът също е бил повдигнат в рамките на ДП и е отнесен до Съда на ЕС. Съдът на ЕС<sup>(121)</sup> посочва, че в член 11, параграф 1, буква д) е предвидена именно липсата на закрила срещу преследване поради една от причините, посочени в член 2, буква в)<sup>(122)</sup>. Във връзка с идеята за международна закрила директивата регламентира две отделни системи на закрила, т.е. статут на бежанец и статут на субсидиарна закрила. За да ги разграничи, Съдът на ЕС отхвърля възможността да обвърже преустановяването на статута на бежанец с констатацията, че въпросното лице не отговаря на условията за статут на субсидиарна закрила. При тази обосновка за Съда на ЕС не е необходимо да разглежда въпроса дали преустановяването на статут на бежанец изисква обстановката на сигурност да е стабилна и общите условия на живот да гарантират минимален стандарт на живот<sup>(123)</sup>.

Така Съдът на ЕС установява симетрична връзка между решението за първоначално предоставяне на статут на бежанец и това за прекратяване на закрилата на бежанец<sup>(124)</sup>. При разглеждане на въпроса дали има ефективна закрила, въпросът е дали в момента съществуват опасения от преследване, както е описано в определението на понятието „бежанец“ в ДП (преработен текст)<sup>(125)</sup>.

Закрилата трябва да бъде действаща. Член 7, параграф 2 определя необходимите условия. Трябва да се удостовери, че субектът или субектите са взели разумни мерки, за да попречат на преследването или на тежките посегателства, наред с останалото, чрез функционирането на ефективна правораздавателна система, позволяваща разкриването, наказателното преследване и наказването на деянията, представляващи преследване или тежко посегателство, и че молителят ще има достъп до тази закрила, ако му бъде отнет статутът на бежанец<sup>(126)</sup>. Критерият за вероятност, който трябва да се приложи, е „реален риск от преследване“<sup>(127)</sup>. Преценката дали в момента има ефективна закрила срещу първоначалното преследване следва да се базира на всички свързани обстоятелства, в кръга на и тясно свързани с индивидуалния статут на бежанеца, както и причините за първоначалното преследване<sup>(128)</sup>. Важният въпрос е дали промените

<sup>(118)</sup> ВКБООН, Насоки относно международната закрила: Преустановяване (клаузите за „вече несъществуващи обстоятелства“), *op. cit.*, fn. 28, параграф 15; S. Kneebone и M. O'Sullivan, член 1 С, в A. Zimmermann (изд.), *Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола за статута на бежанците от 1967 г.* (OUP, 2011), параграфи 160-164, 188-196; J.C. Hathaway и M. Foster, *op. cit.*, fn. 75, стр. 487-489.

<sup>(119)</sup> ВКБООН, Насоки относно международната закрила: Преустановяване (клаузите за „вече несъществуващи обстоятелства“), *op. cit.*, fn. 28, параграф 16.

<sup>(120)</sup> *SB (Преустановяване и изключване) Хаути*, *op. cit.*, fn. 113, параграфи 25—27.

<sup>(121)</sup> *Abdulla*, *op. cit.*, fn. 13, параграфи 65-80.

<sup>(122)</sup> Член 2, буква г) от ДП (преработен текст).

<sup>(123)</sup> Виж също S. Kneebone и M. O'Sullivan, *op. cit.*, fn. 118, параграф 140.

<sup>(124)</sup> Федерален административен съд (Германия), решение от 24 февруари 2011 г., 10 С 3/10, DE:BVVerwG:2011:240211U10C3.10.0, параграф 16; виж също *R срещу Special Adjudicator ex p. Hoxha*, *op. cit.*, fn. 4, параграф 13. Това е валидно за съдържанието на материалноправните разпоредби, но не и, както понякога се приема, за въпросите, свързани с доказателствата: вж. S. Kneebone и M. O'Sullivan, *op. cit.*, fn. 118, параграф 154.

<sup>(125)</sup> *R срещу Special Adjudicator ex p. Hoxha*, *op. cit.*, fn. 4, параграфи 13—14.

<sup>(126)</sup> *Abdulla*, *op. cit.*, fn. 13, параграф 70.

<sup>(127)</sup> ФАС, 10 С 25/10, *op. cit.*, fn. 107, параграф 23; Федерален административен съд (Германия), решение от 1 март 2012 г., 10 С 7/11, DE:BVVerwG:2012:010312U10C7.11.0, параграф 12; виж също решение на ЕСПЧ от 16 септември 2014 г., *Е.О. срещу Финландия*, жалба № 74606/11.

<sup>(128)</sup> ФАС (Австрия), W121 1415639-1, *op. cit.*, fn. 103; Федерален административен съд (Австрия), решение от 30 октомври 2014 г., W215 2009415-1, AT:BVVG:2014:W215.2009415.1.00; Федерален административен съд (Германия), решение от 1 март 2012 г., 10 С 7.11, DE:BVVerwG:2012:010312U10C7.11.0, параграф 16; Върховен административен съд на Нидерландия, 11 LB 405/08, *op. cit.*, fn. 94, параграф 46, J.C. Hathaway и M. Foster, *op. cit.*, fn. 75, стр. 485—487.

премахват риска за конкретното лице, чийто статут на бежанец се разглежда<sup>(129)</sup>. Необходимо е също така да се вземат под внимание, наред с другото, условията на работа, от една страна, на институциите, властите и силите за сигурност и, от друга, на всички групи или органи, които със своето действие или бездействие могат да бъдат отговорни за извършване на актове на преследване на бежанеца. Това може да включва проучване на законите и регламентите в държавата на произход и начина, по който те се прилагат.

Въпреки че ниските стандарти на защита на правата на човека сами по себе си не изключват прилагането на член 11, параграф 1, буква д), тъй като те самите са свързани със закрилата срещу преследване, което първоначално е липсвало, но сега съществува, степента, до която основните права на човека са гарантирани в тази държава е фактор, който има значение в оценката на ефективността на тази закрила<sup>(130)</sup>. По подобен начин по делото *SB (Хауми)*, Immigration and Appeals Tribunal (Трибуналет за жалби на имигранти) на Обединеното кралство установява, че наличието на работещи институции и осигурени права като показател за трайна промяна не е правно изискване за прилагането на преустановяване, но отсъствието на такива институции прави по-крехка преценката за перспективата за стабилни и трайни промени<sup>(131)</sup>. Освен връзката им с член 11, параграф 1, буква г), посещенията на въпросните лица в държавата им на произход може да са показателни, че вече не съществува страх от преследване<sup>(132)</sup>.

Субектът или субектите на закрила са тези, посочени в член 7, параграф 1. Освен държавата, тук се включват и партии или организации, включително и международни организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия. Следователно многонационалните сили също са възможни субекти на закрила<sup>(133)</sup>. ВКБООН изглежда не приемат разбирането на Съда на ЕС, че контролът върху съществена част от територията е достатъчно условие<sup>(134)</sup>, но виждането на съда съответства на националната съдебна практика<sup>(135)</sup>.

#### 4.1.7 Причинно-следствена връзка

Като предвижда, че лицето „не може повече да продължи да отказва получаването на закрила от държавата, чието гражданство има“, тъй като тези обстоятелства „са пресанали да съществуват“, член 11, параграф 1, буква д) установява причинно-следствена връзка между промяната в обстоятелствата и невъзможността въпросното лице да продължи да отказва закрила и така да запазва своя статут на бежанец, а именно, че първоначалните му опасения от преследване вече не изглеждат така добре обосновани<sup>(136)</sup>. Такава връзка обикновено се установява лесно. Необходимо е да се обърне внимание на тази особеност, дори и бегло, за да се гарантира, че решението за прекратяване на закрилата не се основава единствено на преоценка на първоначалните факти<sup>(137)</sup>.

<sup>(129)</sup> J.C. Hathaway и M. Foster, *op. cit.*, fn. 75, стр. 485.

<sup>(130)</sup> *Abdulla*, *op. cit.*, fn. 13, параграф 71.

<sup>(131)</sup> *SB (Преустановяване и изключване) Хауми*, *op. cit.*, fn. 113, параграф 37.

<sup>(132)</sup> Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), *М.К.*, *op. cit.*, fn. 106; Миграционен апелативен съд (Швеция), UM 5495-10, *op. cit.*, fn. 50.

<sup>(133)</sup> *Abdulla*, *op. cit.*, fn. 13, параграфи 74-75; Върховен съд (Обединено кралство), решение от 22 ноември 2000 г., R срещу Special Adjudicator ex p. Azizi, CO/3493/2000 (недокладвано), параграф 15.

<sup>(134)</sup> ВКБООН, Насоки относно международната закрила: Преустановяване (клаузите за „вече несъществуващи обстоятелства“), *op. cit.*, fn. 28, параграф 17.

<sup>(135)</sup> Вж. Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), *М.К.*, *op. cit.*, fn. 106; Федерален административен съд (Германия), решение от 1 ноември 2005 г., 1 C 21.04, DE:BVerwG:2005:011105U1C21.04.0, параграф 30; R срещу Special Adjudicator ex p. Azizi, *op. cit.*, fn. 133, параграф 15.

<sup>(136)</sup> *Abdulla*, *op. cit.*, fn. 13, параграф 66.

<sup>(137)</sup> Върховен съд (Словения), решение от 5 септември 2013 г., I Ур 309/2013; Върховен административен съд на Баден-Вюртемберг (Германия), решение от 19 ноември 2015 г., A 12 S 1999/14, параграф 46, I. Kraft, *op. cit.*, fn. 32, член 11, MN 17.

### 4.1.8 Липса на други опасения за преследване

Когато се установи, че основанията за предоставяне на статут на бежанец са престанали да съществуват към дадения момент, в зависимост от индивидуалното положение на въпросното лице може да се наложи да се провери дали няма други обстоятелства, които могат да наведат на основателни опасения за преследване. Статутът на бежанец може да бъде прекратен само ако отговорът на този въпрос е отрицателен <sup>(138)</sup>. За да се избегне задействане на клаузата за преустановяване при възникване на съществени промени, трябва към дадения момент да съществуват опасения от преследване при завръщане по причина, посочена в конвенцията <sup>(139)</sup>.

Оценката, която трябва да бъде извършена, е аналогична на тази при разглеждането на първоначалното заявление за предоставяне на статут на бежанец <sup>(140)</sup>. По-специално, приложим е същият критерий за вероятност — основателни опасения за преследване <sup>(141)</sup>. Съотносимите факти трябва да бъдат установени наново, като в този контекст фактическите обстоятелства, свързани с първоначалното решение за предоставяне на статут на бежанец, нямат обвързваща сила <sup>(142)</sup>. Независимо от това следва да се отбележи, че при някои обстоятелства историческото положение може да има значение при оценка на бъдещия риск. Но като цяло няма солидни основания за твърдението, че предоставен в миналото статут на бежанец сам по себе си налага презумпцията за малтретиране при завръщане <sup>(143)</sup>.

Видът на исканото доказателство зависи от обстоятелствата, на които се разчита. Тъй като преценката е аналогична на тази при подаване на първоначална молба, разпределението на тежестта на доказване, предвидено в член 14, параграф 2 е неприложимо доколкото касае фактите, установяващи други обстоятелства, които могат да предизвикат основателни опасения за преследване. Може обаче да се приложи разпоредбата на член 4, параграф 4.

Следва да бъдат разграничени няколко сценария. Въпросното лице може да разчита на същото основание за преследване като това при предоставянето на статут на бежанец. Неговият аргумент може да бъде, че макар и това преследване да е престанало, впоследствие са се появили други факти, които са дали основание за опасения от преследване поради същата причина. Например, партия А, която преследва членове на Волския народ, е отстранена от власт. По-късно политически съюзници основават партия Б, идват на власт и отново преследват Волския народ. В този случай наистина няма възникнали нови основания за преследване. Промяната в обстоятелствата е временна. Следователно статутът на бежанец не е преустановен <sup>(144)</sup>. Необходимата преценка следва да се извърши съобразно член 11, параграф 2 <sup>(145)</sup> и тежестта на доказване се разпределя в съответствие с член 14, параграф 2.

Когато бежанецът посочи причина за преследването, което е различно от първоначално приетата, въпросът е дали фактите са доказани, така че да ги приведат в съответствие

<sup>(138)</sup> *Abdulla*, op. cit., fn. 13, параграфи 81—82; Регионален административен съд на Варшава (Полша), решение от 21 декември 2010 г., V SA/Wa 383/10.

<sup>(139)</sup> House of Lords (Камара на лордовете) (Обединено кралство), решение от 2 април 1998 г., *R срещу Home Secretary ex p. Adan*, [1998] UKHL 15.

<sup>(140)</sup> *Abdulla*, op. cit., fn. 13, параграф 83.

<sup>(141)</sup> *Пак там*, параграфи 88—89.

<sup>(142)</sup> ФАС, 10 С 29.10, op. cit., fn. 20, параграф 20.

<sup>(143)</sup> Апелативен съд (Обединено кралство), 12 февруари 2016 г., *RY (Шри Ланка) срещу Secretary of State for the Home Department* [2016] EWCA Civ 81.

<sup>(144)</sup> *R срещу Special Adjudicator ex p. Hoxha*, op. cit., fn. 4, параграф 30: „предивно преследване от един вид може да доведе до по-късно преследване от друг вид“.

<sup>(145)</sup> *Abdulla*, параграф 98; ФАС, 10 С 3.10, op. cit., fn. 124, параграф 18.

с определението за бежанец, съдържащо се в член 2, буква г). Въпросното лице ще може да се позове специално на член 4, параграф 4, ако преди да подаде молба за международна закрила, то е било подложено на заплахи от преследване поради въпросната друга причина, но тогава не се е позовало на него. Един пример в това отношение може да бъде съпругът/съпругата на водещ опозиционен политик, която е получила статут на бежанец поради преследване заради тази връзка и впоследствие признае, че той или тя също е извършвала партийна дейност и се страхува от преследване поради тази причина дори и след развода с водещия политик<sup>(146)</sup>. Това е истина, ако някой е преследван или получава заплахи поради новопоявили се причини, след като е напуснал държавата си на произход и тези действия или заплахи произхождат от тази държава<sup>(147)</sup>. Обратно, към причините за преследване след бягството не се прилага занижена степен на доказване<sup>(148)</sup>. По подобен начин, когато новите действия на преследване в държавата на произход се основават на характеристики, които лицето притежава, но които не са имали отношения към предишното преследване (тя е от Волския народ, но също е и член на партия В, която преди е била в коалиция с партия А, но се е скарала с партия Б), преценката следва да се направи съобразно член 4, параграфи 1—3 и 5.

## 4.2 Променени обстоятелства в държавата на обичайно пребиваване

За лица без гражданство, член 11, параграф 1, буква е) съдържа разпоредба, равностойна на тази в член 11, параграф 1, буква д). Тя е в сила, когато има промяна в обстоятелствата, бежанецът може да се върне в държавата на предишното си обичайно пребиваване, това е било предизвикано от промяна в обстоятелствата и няма други основания, които да предизвикат опасения от преследване.

По принцип това, което е предвидено в член 11, параграф 1, буква д), се отнася и до това основание за преустановяване и читателят бива отпратен към предходния раздел. Терминът „държава на предишно обичайно пребиваване“, така както е употребен в член 2, буква г), описва фактичката ситуация, когато дадено лице е избрало дадена държава, за да пребивава в нея поне за известен период от време, но не желае никаква официална връзка с тази държава<sup>(149)</sup> или *animus manendi*<sup>(150)</sup>. Въпросното лице трябва да може да се завърне в тази държава. Това изисква не само да има ефективна закрила срещу първоначалното преследване, но също и бежанецът да може законно да влезе в държавата на предишното си обичайно пребиваване. Това е така, когато въпросното лице все още (или отново) притежава валидно разрешително за влизане, но не и когато подлежи на все още валидна заповед за експулсиране или е подало молба за обратно приемане, която е била отхвърлена<sup>(151)</sup>.

Възможен пример за прилагането на член 11, параграф 1, буква е) е посочен от Съда на ЕС. Според съда, когато някой се е ползвал от закрила или помощ от UNRWA, но тази помощ е била преустановена по смисъла на член 12, параграф 1, буква а)<sup>(152)</sup>, заинтересованото

<sup>(146)</sup> Вж. също Върховен съд (Испания), решение от 22 октомври 2010 г., 1660/2006.

<sup>(147)</sup> *Abdulla*, параграф 97; ФАС, 10 С 3.10, op. cit., fn. 124, параграф 18

<sup>(148)</sup> ФАС, 10 С 29/10, op. cit., fn. 124, параграф 25.

<sup>(149)</sup> A. Zimmermann и C. Mahler, член 1, параграф 2, в A. Zimmermann (изд.), op. cit., fn. 118, параграф 680.

<sup>(150)</sup> A. Grahl-Madsen, op. cit., fn. 68, стр. 160.

<sup>(151)</sup> S. Kneebone и M. O'Sullivan, op. cit., fn. 118, член 1С, параграф 88.

<sup>(152)</sup> За обща информация виж G.S. Goodwin-Gill и J. McAdam, op. cit., fn. 65, стр. 151—159.

лице престава да бъде бежанец, ако е в състояние да се върне в зоната на действие на UNRWA, в която е било обичайното му пребиваване, тъй като обстоятелствата, в резултат на които е било признато за бежанец, са престанали да съществуват <sup>(153)</sup>.

### 4.3 Убедителни причини: член 11, параграф 3

Член 11, параграф 3 предвижда изключение от преустановяването на статута на бежанец по смисъла на член 11, параграф 1, букви д) и е). Статутът на бежанец се запазва, когато бежанецът може да посочи убедителни причини, свързани с предишно преследване, за отказа му да се възползва от закрилата на държавата си на произход. Разпоредбата е изработена въз основа на член 1С, параграфи 5 и 6 от Конвенцията за статута на бежанците, която, от своя страна, е формулирана така, че да бъде приложима само за легитимни бежанци по смисъла на член 1А, параграф 1 от Конвенцията за статута на бежанците, т.е. тези, които вече са признати през 1951 г. по силата на предишни инструменти. Член 11, параграф 3 е само част от ДП (преработен текст), а не от първоначалната ДП и следователно не е в сила за всички държави членки. Например в Обединеното кралство по делото *Нохха* Камарата на лордовете приема, че Конвенцията от 1951 г. не съдържа други основания, освен продължаващи основателни опасения за предоставяне на статут на бежанец <sup>(154)</sup>.

Член 11, параграф 3 описва обстоятелствата, при които закрилата на бежанците, веднъж след като е предоставена, не следва да бъде отнемана дори вече да не съществува страх от преследване. Следователно това правило важи само след първоначалното предоставяне на статут на бежанец, но не играе роля в самата процедура по предоставяне на статута <sup>(155)</sup>.

Изключителният характер на разпоредбата става ясен от нейната историческа цел. Това, което съставителите са имали предвид, е положението на бежанците от Германия и Австрия след Втората световна война, които не са пожелали да се завърнат по местата на преживените от тях и техните роднини зверства <sup>(156)</sup>.

Комисията за бежански жалби (Франция) разглежда молба, подадена въз основа на убедителни причини, в рамките на свое решение по дело на чилийски бежанец, който е жертва на жестоко преследване и чийто брат е починал в резултат на мъчения от страна на военнослужещи. Френската комисия приема, че преследването е толкова жестоко, че са налице убедителни причини, които произхождат от предишно преследване и не му позволяват да се възползва от закрилата на своята държава <sup>(157)</sup>.

#### 4.3.1 Първоначално преследване

Член 11, параграф 3 се различава от обичайния подход, използван в правото относно бежанците, по това, че трябва да се установят съществуващи към дадения момент опасения от преследване. Например, изявлението по делото *Adan*, че „именно съществуването или не на опасения към дадения момент е от решаващо значение“ <sup>(158)</sup>. Разпоредбата

<sup>(153)</sup> СЕС, решение от 19 декември 2012 г., дело С-364/11, *El Karem El Kott*, EU:C:2012:826, параграф 77.

<sup>(154)</sup> *R срещу Special Adjudicator ex p. Нохха*, оп. cit., fn. 4, параграф 87.

<sup>(155)</sup> Вж. също *R срещу Home Secretary ex p. Adan*, оп. cit., fn. 139, стр. 9; *R срещу Special Adjudicator ex p. Нохха*, оп. cit., fn. 4, параграфи 10, 43-65.

<sup>(156)</sup> A. Grahl-Madsen, оп. cit., fn. 68, стр. 410.

<sup>(157)</sup> Комисия за бежански жалби (Франция), решение от 18 октомври 1999 г., *Molina*, № 336763. Вж. също Държавен съвет (Франция), решение от 30 юли 2003 г., *Besleaga*, № 220082 (липсват убедителни причини).

<sup>(158)</sup> *R срещу Home Secretary ex p. Adan*, оп. cit., fn. 139.



третира минали преследвания<sup>(159)</sup> и ги съчетава с предположения относно възможно преследване, в случай че бежанците трябва да се завърнат в държавата си на произход. Първоначалното преследване обикновено се установява с обстоятелството, че в миналото е бил предоставен статут на бежанец. Възможно е обаче да има случаи, при които минало преследване по смисъла на член 11, параграф 3 се различава от това, въз основа на което първоначално е бил предоставен статут на бежанец. Например, даден бежанец може да твърди, че белези, които има, са резултат от жестоки мъчения. Независимо от това предоставянето на статут може да се основава на съображението, че правителството подозира лица с белези (получени по каквато и да било причина), че участва във водената в момента гражданска война на страната на опозиционните сили и само по тази причина може да бъде подложено на преследване. В контекста на член 11, параграф 3 може да бъде от съществено значение да се установи дали наистина бежанецът е бил подложен на мъчения. Като се има предвид целта на разпоредбата, изглежда, че бежанецът трябва да има възможност да се позовава на основания и актове на преследване, различни от тези, въз основа на които е получил статут на бежанец, най-малко на посочените в първоначалната молба. Те трябва да бъдат доказани в производството по преустановяване.

### 4.3.2 Основания за отказ на закрила от държавата на произход

Основанията за отказ от получаването на закрила от държавата на произход трябва да бъдат толкова солидни, че да бъде напълно неоснователно да се иска връщането на бежанеца<sup>(160)</sup>. Неоснователността на искането следва да се установи обективно, като се вземе предвид субективното психическо състояние на бежанеца<sup>(161)</sup>. Съдът трябва да търси изключителни, свързани с убежището обстоятелства в отделните случаи; член 11, параграф 3 не разрешава вземане на решение по собствено мнение въз основа на хуманитарни причини или състрадание<sup>(162)</sup>.

Причините за отказ от получаването на закрила от държавата на произход могат да произтичат от обстоятелствата, свързани с първоначалното преследване, както и от последствията, които може да има завръщането в държавата. Въпреки че съществува определен идеен дебат<sup>(163)</sup>, изглежда, че съдилищата са разглеждали убедителни причини, произтичащи и от двете основания. Това, което се изисква, е трудности, надхвърлящи значително това, което бившите бежанци обикновено преживяват, ако от тях се иска да се завърнат в държавата си на произход. Член 11, параграф 3 третира извънредното психологическо състояние на лицата, които са били жертва на особено тежко преследване с дългосрочни последици и за които поради тази причина е логично, че не могат да се завърнат в държавата, където е било извършено преследването, дори след дълъг период от време и дори след промяна в обстоятелствата<sup>(164)</sup>.

Класически пример за убедителни причини, произтичащи от преследване, е когато бежанецът е избегнал геноцид или жестоко отношение от страна на местното население, с което той ще трябва да живее заедно, ако се завърне<sup>(165)</sup>. Загубата на близки

<sup>(159)</sup> *R срещу Special Adjudicator ex p. Hoxha*, op. cit., fn. 4, параграф 14; *S. Kneebone и M. O'Sullivan*, op. cit., fn. 118, параграф 199.

<sup>(160)</sup> ФАС, 1 С 21.04, op. cit., fn. 135, параграф 37.

<sup>(161)</sup> Върховен административен съд на Баден-Вюртемберг (Германия), решение от 5 ноември 2007 г., А 6 S 1097/05, параграф 37.

<sup>(162)</sup> *Лак там*, параграф 21, I. Kraft, op. cit., fn. 32, член 11, MN 28; J.C. Hathaway и M. Foster, op. cit., fn. 75, стр. 493.

<sup>(163)</sup> D. Milner, „Изключение от случаите на преустановяване на статута на бежанец във второто изречение на член 1С, параграфи 5/6 от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г.“, IJRL (2004), стр. 91; J.C. Hathaway и M. Foster, op. cit., fn. 75, стр. 493—494.

<sup>(164)</sup> ФАС, 1 С 21.04, op. cit., fn. 135, параграф 38.

<sup>(165)</sup> Върховен административен съд на Баден-Вюртемберг (Германия), А 6 S 1097/05, op. cit., fn. 161, параграф 25; ВКБООН, *Наръчник*, op. cit., fn. 5, параграф 136.

роднини в резултат на преследване могат също да имат връзка <sup>(166)</sup>, както и прекарано време в трудови лагери или затвори <sup>(167)</sup>. Завръщането в държавата на произход може да има неприемливо тежки последствия, ако психическите страдания на лицето, получило психологически травми при първоначалното преследване, биха се увеличили сериозно при завръщане <sup>(168)</sup>. Това трябва да бъде преценено за всеки отделен случай. *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (германският Върховен административен съд на Баден-Вюртемберг) намира, че посттравматичното стресово разстройство (ПТСР) само по себе си не е нито необходимо, нито достатъчно за позоваване на член 11, параграф 3 <sup>(169)</sup>. Друг фактор, който трябва да бъде взет предвид, е вероятното отношение на местното население към завърналото се лице. Така, ако жена е била изнасилена от членовете на окупационна група по причини, представляващи преследване, и предстои тя да бъде отстранена от обществото по тази причина от членове на обществената група, към която принадлежи, това може да бъде убедителна причина тя да не се завърне <sup>(170)</sup>. При такива обстоятелства е необходимо да се прецени дали фактите не дават основание за настоящи опасения за преследване, като в такъв случай въпросната жена все още ще бъде считана за бежанец и клаузата за убедителни причини трябва да бъде взета под внимание <sup>(171)</sup>. В този контекст „въпросът дали малтретирането е достатъчно тежко, за да е равносилно на преследване, трябва да бъде разгледан в светлината на всеки отделен случай“ <sup>(172)</sup>.

Съдилищата считат, че определени проблеми не могат да бъдат източник на убедителни причини. Дори и ако при стриктно прилагане на проверката „с изключение на“, те могат да бъдат считани за причини за нежеланието на бежанеца да се завърне, връзката им с преследването е прекалено далечна. Рисковете или затрудненията, засягащи населението в държавата по произход като цяло, следва да не биват вземани под внимание <sup>(173)</sup>. Същото се отнася и до ниския жизнен стандарт <sup>(174)</sup>. Дългият период на пребиваване в държавата на убежище, както и връзките, които бежанецът си е създадал там, са извън приложното поле на член 11, параграф 3 и следва да бъдат разглеждани във връзка с евентуална молба за разрешение за пребиваване след прекратяването на статута на бежанец <sup>(175)</sup>.

<sup>(166)</sup> G.S. Goodwin-Gill и J. McAdam, *op. cit.*, fn. 65, стр. 147 и цитираните в този анализ дела.

<sup>(167)</sup> Върховен административен съд на Нидерзаксен (Германия), 11 LV 405/08, *op. cit.*, fn. 94, параграф 57; ВКБООН, Насоки относно международната закрила: Преустановяване (клаузите за „вече несъществуващи обстоятелства“), *op. cit.*, fn. 28, параграф 20.

<sup>(168)</sup> Върховен административен съд на Баден-Вюртемберг (Германия), А 6 S 1097/05, *op. cit.*, fn. 161, параграф 23; виж също J. Fitzpatrick и R. Woan, *op. cit.*, fn. 112, стр. 519; ВКБООН, *Песимистични перспективи — жените от малцинствата: Пречки пред тяхното завръщане и интегриране*, април 2000 г.

<sup>(169)</sup> Върховен административен съд на Баден-Вюртемберг (Германия), А 6 S 1097/05, *op. cit.*, fn. 161, параграф 26.

<sup>(170)</sup> *Пак там*, параграф 24; G.S. Goodwin-Gill и J. McAdam, *op. cit.*, fn. 65, стр. 146 и цитираните в този анализ дела.

<sup>(171)</sup> *R срещу Special Adjudicator ex p. Hoxha*, *op. cit.*, fn. 4, параграфи 30—38.

<sup>(172)</sup> *Пак там*, параграф 34.

<sup>(173)</sup> Държавен съвет (Франция), решение от 2 март 1984 г., *M.*, No 42961; ФАС, 1 С 21.04, *op. cit.*, fn. 135, параграф 38.

<sup>(174)</sup> Върховен административен съд на Баден-Вюртемберг (Германия), решение от 22 октомври 2007 г., А 6 S 740/05, параграф 20.

<sup>(175)</sup> Държавен съвет (Франция), решение от 12 декември 1986 г., *Tshibangu*, No 57214/57789; Върховен административен съд на Баден-Вюртемберг (Германия), А 6 S 740/05, *op. cit.*, fn. 174, параграф 20; Върховен административен съд на Бавария (Германия), решение от 2 юли 2002 г., 22 ZB 02.30946, параграф 3; виж също J. Fitzpatrick и R. Woan, *op. cit.*, fn. 112, стр. 520—521.



## 5. Основания за прекратяване на статут на закрила на бежанец III — Изключване и невярно представяне: член 14, параграф 3

Член 14, параграф 3 от ДП (преработен текст) изрично предвижда прекратяване, отнемане или отказ за подновяване на статута в случаите, когато такъв статут преди всичко не е трябвало да бъде предоставян и когато поведението на бежанеца дава основание за прилагането на клаузата за изключване след предоставянето на статута. Разпоредбата съдържа две алинеи. Първата се отнася до отнемането на статута на бежанец на основание за изключване, докато втората се отнася до ситуации, при които статутът на бежанец е получен чрез невярно представяне или пропускане на факти, които могат да касаят аспекти на молбата за получаване на статут, свързани с включването или изключването.

От началото на член 14, параграф 3 става ясно, че основанията за отнемане, прекратяване или отказ за подновяване на статута на бежанец както в алинея а), така и в алинея б) трябва да бъдат „установени“, т.е. трябва да има доказателства, на които да се основава дадено решение за прекратяване, отнемане или отказ за подновяване на статута на бежанец и че задължението да се покаже, че съответните критерии са изпълнени, се носи от държавата членка.

### 5.1 Изключване: член 14, параграф 3, буква а) и член 12

Въпросът с изключването е разгледан в друг съдебен анализ. Подробен преглед на прилагането на клаузите за изключване към ситуации на изключване на закрила на бежанци (и случаи, в които кандидат е изключен от кръга на тези, които отговарят на условията за субсидиарна закрила) можете да намерите на: EASO, [Изключване: членове 12 и 17 от Директивата относно признаването \(2011/95/ЕС\) – Съдебен анализ](#), януари 2016 г.

Въпреки липсата на връзка с разпоредбите за невярно представяне в член 14, параграф 3, буква б), основанията за изключване, съдържащи се в член 1D, 1E и 1F от Конвенцията за статута на бежанците, намират пълно отражение в член 12 (и член 17 по отношение на субсидиарната закрила). Ключовата разпоредба, свързана със задължителното изключване от кръга на бежанците, е член 12.

Трябва да се запомни, че от държавите членки се изисква да отнемат, прекратяват или отказват подновяването на статут на бежанец, ако тези държави установят, че кандидатът следва да е бил или е изключен от кръга на бежанците съгласно член 12. В случаите, когато се установи, че дадено лице не е трябвало изобщо да получава статут на бежанец, както и случаите, когато се установи, че основанията за изключване са възникнали по-късно, член 14, параграф 3, буква а) предвижда отнемане, прекратяване или отказ за подновяване на статута на бежанец, според случая. Изключването на бежанец поради участие в престъпления след предоставянето на статута е приложимо само на основание

на член 12, параграф 2, букви а) и в), към което не се прилагат разпоредбите за давност или географски ограничения.

## 5.2 Невярно представяне и несъобщаване на факти

Международната закрила се отнема, прекратява или нейното подновяване се отказва в случаи, когато невярното представяне или несъобщаването на факти, включително използването на подправени документи, е било от решаващо значение за първоначалното предоставяне на статут на бежанец. Могат да възникнат следните въпроси:

- Кое може да бъде определено като невярно представяне или несъобщаване на факти?
- Значението на случаи на измама;
- Задължителният характер на разпоредбата.

Конвенцията за статута на бежанците не съдържа специална разпоредба за прекратяване на закрилата поради невярно представяне. Наистина няма решение от Съда на ЕС или някаква индикация за предстоящо указание по въпроса за действието на отнемането на статута, и по-специално дали то настъпва *ex tunc* или *ex nunc* или дали този въпрос се решава от държавата членка.

По въпроса за прекратяването, т.е. анулирането на статута на бежанец, който е бил неправомерно предоставен поначало, Наръчникът на ВКБООН посочва, че:

могат да бъдат установени обстоятелства, които да посочват, че преди всичко дадено лице не е трябвало изобщо да получава статут на бежанец, например, ако впоследствие се окаже, че този статут е бил получен чрез невярно представяне на съществени факти, или че въпросното лице притежава друго гражданство, или че една от клаузите за изключване би била приложима спрямо него, ако всички имащи отношение факти са били известни. В такива случаи решението, с което му е предоставен статут на бежанец, обикновено се прекратява <sup>(176)</sup>.

### 5.2.1 Кое може да бъде определено като невярно представяне или несъобщаване на факти?

При прилагането на член 14, параграф 3, буква б) следва да се вземат под внимание три елемента:

- i) дали кандидатът е предоставил обективно неточна информация или не е съобщил определени факти;
- ii) причинно-следствената връзка между информацията или несъобщените факти и предоставянето на статут на бежанец; и
- iii) имащо отношение към случая намерение на кандидата да предостави подвеждаща информация.

<sup>(176)</sup> ВКБООН, Наръчник, *op. cit.*, fn. 5, параграф 117. Забележка: Терминът прекратен/прекратяване не се използва в ДП (преработен текст).

### 5.2.1.1 Обективно неточна информация или несъобщаване на факти

По отношение на първия елемент може да има случаи, когато неточни изявления биват установени чрез информация или документи от полицията, консулските служби или префектурите, чрез Интерпол или при разглеждане на друга молба за убежище. Неточността на направените от кандидата изявления трябва да бъде доказана от държавните органи. Предоставена в миналото неточна или невярна информация може да бъде установена например като се докаже, че бежанецът не е присъствал в държавата на произход в съответния момент. *Cour nationale du droit d'asile* (френският Национален съд по въпросите на правото на убежище) разчита на доказателства от френското консулство, че кандидатът не живее в Чечения от 2005 г., обратно на неговите твърдения в подкрепа на молбата му. Съдът приема, че кандидатът умишлено се е опитал да подведе съда<sup>(177)</sup>. В решението си по делото *Gashi срещу Minister for Justice, Equality and Law Reform* Върховният съд (Ирландия) твърди, че укриването на факта, че е подадена молба за убежище в друга държава може да бъде приравнено с невярна или подвеждаща информация<sup>(178)</sup>.

Установено е, че невярното представяне се проявява чрез гражданството, във връзка с което молителят се позовава на опасения от преследване. По делото *Gashi* съдът установява, че посочването на фалшиво гражданство представлява невярно представяне, което може да доведе до отнемане на статута<sup>(179)</sup>. В рамките на дело, по което молителят успешно се представя като гражданин на Азербайджан, но се оказва, че има предишни две молби, с които претендира, че е грузинец, *Cour nationale du droit d'asile* (френският Национален съд по въпросите на правото на убежище) приема наличието на измама<sup>(180)</sup>. В едно по-скоро гледано дело *Cour nationale du droit d'asile* (френският Национален съд по въпросите на правото на убежище) установява невярно представяне поради твърдяно фалшиво гражданство на Бутан, като отчита, че решението за предоставяне на закрила е било основано на опасения от преследване в тази конкретна държава<sup>(181)</sup>. Съдът решава делото предвид истинската държава на произход на кандидата, Непал.

### 5.2.1.2 Причинно-следствена връзка

По отношение на втория елемент, т.е. причинно-следствената връзка между предоставената неточна информация и решението за предоставяне на закрила, трябва да бъде обективно доказано, че поведението на кандидата е оказало съществено влияние. С други думи, че закрилата е нямало да бъде предоставена без невярно представяне или несъобщаване на факти<sup>(182)</sup>. Решението на ирландския Върховен съд по делото *Gashi* е показателно за това колко решаващо е невярното представяне по отношение на решението за предоставяне на статут на бежанец<sup>(183)</sup>. Съдът приема, че тази характеристика трябва да бъде тълкувана в по-широк смисъл, както във френската и италианската версии на директивата, където думата „определяне“ се използва за характеризиране на ролята на невярното представяне в процеса на закрила, докато чрез термина „определяща роля“ в английския текст на ДП е предпочетено по-ограничително тълкуване.

<sup>(177)</sup> Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), решение от 8 октомври 2009 г., Т., № 701681/09007100.

<sup>(178)</sup> *Gashi срещу Minister for Justice, Equality and Law Reform*, op. cit., fn. 98, параграф 11.

<sup>(179)</sup> *Пак там*.

<sup>(180)</sup> Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), решение от 24 септември 2009 г., G., № 633282/08013386.

<sup>(181)</sup> Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), решение от 8 април 2016 г., S., № 15031759.

<sup>(182)</sup> Върховен административен съд (Чешка република), решение от 18 април, 1 Azs 3/2013-27.

<sup>(183)</sup> *Gashi срещу Minister for Justice, Equality and Law Reform*, op. cit., fn. 98, параграф 25.

В този случай бежанецът твърди, че укриването на предишна молба за убежище в друга държава не играе определяща роля при одобряването на молбата му в Ирландия, и че именно поставеният пред съда въпрос е бил причина той да напусне страната. Ключовият въпрос, който съдът трябва да реши, е дали молбата за убежище е щяла да бъде разгледана по различен начин, ако въпросната информация не е била скрита. Най-накрая съдът потвърждава, че подвеждащата информация е имала съществено влияние върху правдоподобността на неговата молба за убежище <sup>(184)</sup>. Следователно, когато не са съобщени само незначителни факти, следва да се определи много внимателно дали те са от решаващо значение <sup>(185)</sup>.

### 5.2.1.3 Съзнателно подвеждане

По отношение на третия елемент, свързан с умишлеността, изглежда съществуват различия в мнението дали този елемент трябва да бъде наличен, за да бъде прекратена закрилата поради невярно представяне или несъобщаване на факти. В член 14, параграф 3, буква б) не се споменава специално изискването за съзнателно невярно представяне или умишлено несъобщаване на факти. Редица решения на съдилища на държавите членки посочват необходимостта от наличието на този елемент, за да бъде прекратена закрилата поради невярно представяне или несъобщаване на факти <sup>(186)</sup>, и по-специално когато се разчита на измама. Въпреки че формулировката на тази разпоредба не загатва, че е необходимо да има намерение за подвеждане на вземащия решението орган <sup>(187)</sup>, понякога се навеждат възражения, че това намерение е задължителен елемент за прилагането на член 14, параграф 3, буква б) <sup>(188)</sup>. Такава е и отстояваната позиция на ВКБООН <sup>(189)</sup>. От друга страна, *Bundesverwaltungsgericht* (германският Федерален административен съд) твърди, че не е необходимо да има намерение за подвеждане <sup>(190)</sup>. Други германски съдилища приемат становището, че е без значение дали неточността на първоначалното твърдение е била известна на кандидата или дали той носи субективна вина за несъобщаването на дадено обстоятелство <sup>(191)</sup>. В крайна сметка това може да бъде въпрос за индивидуално решение на съдията в зависимост от обстоятелствата по случая и може да се обмисли евентуално сезиране на Съда на ЕС.

Всичките три елемента присъстват в гледаното в Ирландия дело *Nz.N срещу MJELR* <sup>(192)</sup>, по което е установено, че кандидатката е предоставила невярна и подвеждаща информация на държавата по отношение на своето име, гражданство, образователна степен, твърдението си за преследване и притежаването на работна виза. Върховният съд (Ирландия) прави заключение, че „съществуват убедителни доказателства за наличие на неверни и измамни твърдения“ <sup>(193)</sup>. Освен това, във връзка с делото *Adegbuyi срещу MJELR* Върховният съд (Ирландия) е „повече от убеден“, че кандидатката е предоставила на властите невярна и подвеждаща информация по отношение на своите лични документи и пътуване,

<sup>(184)</sup> *Пак там*.

<sup>(185)</sup> Вж. ВКБООН, Бележка върху тежестта и степента на доказване при молби на бежанци, 16 декември 1998 г., параграф 9.

<sup>(186)</sup> Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), *T.*, *op. cit.*, fn. 177.

<sup>(187)</sup> I. Kraft, *op. cit.*, fn. 32, член 14, MN 11.

<sup>(188)</sup> R. Marx, MN 16, *Handbuch zum Flüchtlingschutz. Erläuterungen zur Qualifikationsrichtlinie*, (2<sup>o</sup> изд., С.Н. Beck, 2012 г.), стр. 615.

<sup>(189)</sup> ВКБООН, Коментари на ВКБООН по Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, 28 януари 2005 г., стр. 29.

<sup>(190)</sup> Федерален административен съд (Германия), решение от 19 ноември 2013 г., 10 С 27/12, MN 17.

<sup>(191)</sup> Върховен административен съд на Бавария (Германия), решение от 18 октомври 2010 г., 11 В 09.30050, параграф 45; Върховен административен съд на Шлезвиг-Холщайн (Германия), решение от 21 юни 2012 г., 1 LB 10/10, параграф 40.

<sup>(192)</sup> Върховен съд (Ирландия), решение от 27 януари 2014 г., *Nz.N. срещу Minister for Justice and Equality*, [2014] IENC 31.

<sup>(193)</sup> *Пак там*, параграф 42.

че има връзка между тази невярна информация и предоставянето на статут на бежанец, и че информацията е предоставена с намерението властите да бъдат подведени <sup>(194)</sup>.

## 5.2.2 Значението на измамата по отношение на невярното представяне/несъобщаването на факти

Докато измамата не се споменава изрично в член 14 и няма решения на Съда на ЕС по този въпрос, редица национални съдилища се позовават на този елемент при вземането на решение за прекратяване на международна закрила. Общоприет принцип е, че административното решение, взето въз основа на неверни факти, е невалидно поради този факт и може да бъде отменено <sup>(195)</sup>. Този принцип намира отражение в националното законодателство, административните процедури, съдебната практика и документите относно политиките на ВКБООН <sup>(196)</sup>. Когато в националното законодателство относно бежанците липсват такива разпоредби или те не третираат въпроса за измамата, общото административно право обикновено позволява да бъдат оставяни без последствие административни актове, издадени въз основа на невярно представяне или укриване на важни факти <sup>(197)</sup>. Като се вземе предвид формулировката на член 14, параграф 3, буква б), вероятно може да се каже, че измамата е достатъчно, но не и необходимо условие за наличието на невярно представяне или укриване на факти, които да попадат в приложното поле на тази разпоредба.

## 5.2.3 Член 14, параграф 3, буква б) е задължителна разпоредба

Член 14, параграф 1, който разглежда преустановяването на статута на бежанец в съответствие с член 11, счита, подобно на член 14, параграф 3, букви а) и б), отнасящи се до отнемането, прекратяването или отказването на подновяването на статута на бежанец поради невярно представяне, за задължително, което е изразено чрез използването на императивна форма в директивата. Отнемането, прекратяването или отказването на подновяването на статут на бежанец, придобит чрез измама, е било задължително в някои държави преди приемането на ДП (преработен текст) <sup>(198)</sup>. Върховният съд (Ирландия) отбелязва по делото *Adegbuyi*, че отнемането на статута на бежанец по силата на член 14, параграф 3, буква б) има действие, равносилно на отмяна на министерско постановление <sup>(199)</sup>.

## 5.2.4 Последствия от невярно представяне

След като се установи невярно представяне, нищо не пречи на държавата членка да разгледа и други въпроси, свързани със закрилата, които може да бъдат повдигнати от кандидата. Държавите членки могат да обмислят основания за предоставяне на закрила, алтернативни на тези, които са компрометирани от невярното представяне. В цитираното по-горе решение по делото *Gashi* на Върховния съд (Ирландия) например се посочва, че

<sup>(194)</sup> *Adegbuyi срещу Minister for Justice and Law Reform*, op. cit., fn. 97, параграф 42.

<sup>(195)</sup> ВКБООН, Нота за прекратяване на статут на бежанец, op. cit., fn. 3, параграф 19.

<sup>(196)</sup> *Пак там*.

<sup>(197)</sup> Sibylle Karferer, ВКБООН, Прекратяване на статут на бежанец, март 2003 г., параграф 17.

<sup>(198)</sup> Австрия: изр. 69, пар. 1, алинея 1. от Закона за общата административна процедура; Германия: изр. 73, пар. 2 от Закона за убежището; Словакия: изр. 15, пар. 2, буква а) от Закона за убежището; Швейцария: изр. 63, пар. 1, буква а) от Закона за убежището

<sup>(199)</sup> *Adegbuyi срещу Minister for Justice and Law Reform*, op. cit., fn. 97; Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), *T.*, op. cit., fn. 177.

отнемане на статута поради невярно представяне не пречи на въпросното лице да продължи да търси закрила <sup>(200)</sup>.

Относно действието на измамно невярно представяне Националният съд по въпросите на правото на убежище (Франция) приема, следвайки обосновката на определение на Държавния съвет от 1986 г., <sup>(201)</sup> че при случай, в който има две поредни молби за убежище, е правна грешка да се приеме, че измамата, свързана с втората молба, лишава молителя от право да се възползва от закрила по силата на Конвенцията за статута на бежанците, без да провери дали първата молба също не е свързана с измама <sup>(202)</sup>. Следователно от гледна точка на принципа *fraus omnia corrumpit*, познат в правото на някои държави членки, тези решения ограничават правните последици от умишлено невярно представяне в производството, в което то е направено, и не препятстват възможността за предоставяне на бъдеща закрила или продължаване на такава, предоставена въз основа на друга молба. По този начин, въпреки невярното представяне, френският съд приема, че съществува задължение да се прецени дали съществуват други причини съответните лица да имат основателни опасения от преследване. Следва да бъде отбелязано, че не всички държави членки възприемат един и същи подход и че вероятно от националното процедурно право зависи дали да бъдат разгледани други причини за опасения от преследване по време на съдебното производство, в рамките на което се разглежда въпросът за невярното представяне.

<sup>(200)</sup> *Gashi срещу Minister for Justice, Equality and Law Reform*, op. cit., fn. 98.

<sup>(201)</sup> *Tshibangu*, op. cit., fn. 175.

<sup>(202)</sup> Национален съд по въпросите на правото на убежище (Франция), *G.*, op. cit., fn. 181.



## 6. Основания за прекратяване на статут на закрила на бежанец IV – Заплаха за сигурността и присъда за тежко престъпление: член 14, параграф 4

Член 14, параграф 4, букви а) и б) регламентират изключенията при забраната за *връщане* съгласно член 33, параграф 2 от Конвенцията за статута на бежанците. Тази разпоредба се различава от член 1F от Конвенцията за статута на бежанците, която подобно на член 12, параграф 2 се прилага спрямо лица, за които се счита, че не отговарят на условията за предоставяне на статут на бежанец. Обратно, член 33 от Конвенцията за статута на бежанците предвижда закрила на бежанците срещу *връщане* с изключение на случаите, предвидени в параграф 2.

Включването на изключенията от принципа за *забрана на връщането* сред основанията за прекратяване на статута на закрила беше обект на известни спорове в процеса на изготвяне на документа <sup>(203)</sup>. Според мнението на водещ анализатор, подходът в преработения вариант на ДП не създава проблеми, тъй като в случаите на експулсирани граждани на трети държави съобразно член 33, параграф 2 от Конвенцията за статута на бежанците притежаването на статут на бежанец е чисто формално <sup>(204)</sup>. Съдът на ЕС цитира член 14, параграф 4, без да разглежда противоречието <sup>(205)</sup>. ВКБООН изразява безпокойство от възможността тази разпоредба да увеличи основанията за изключване отвъд тези, предвидени в Конвенцията за статута на бежанците <sup>(206)</sup>. В тази светлина *Nejvyšší správní soud České republiky* (чешкият Върховен административен съд) отправя преюдициално запитване относно съвместимостта на член 14, параграфи 4 и 6 от ДП (преработен текст) с член 18 от Хартата на основните права на Европейския съюз, член 78, параграф 1 от ДФЕС и общите принципи на правото на ЕС съгласно член 6, параграф 3 от ДЕС <sup>(207)</sup>.

По отношение на член 21, параграф 2 от ДП, който е идентичен с член 21, параграф 2 от ДП (преработен текст) държавите членки спазват принципа за *забрана на връщането* в съответствие със своите международни задължения. Независимо от това, член 21, параграф 2, чиято формулировка по същество повтаря член 33, параграф 2 от Конвенцията за статута на бежанците, предвижда дерогация от този принцип, като позволява на държавите членки по своя преценка да *върнат* бежанец, независимо от това дали той е признат официално за такъв, когато има сериозни основания да се смята, че той представлява заплаха за сигурността на държавата членка, в която се намира, или като осъден с влязла в сила присъда за особено тежко престъпление, той представлява заплаха за обществото в тази държава членка <sup>(208)</sup>. Предвид категоричните формулировки на член 3 от ЕКПЧ <sup>(209)</sup>

<sup>(203)</sup> За процеса на изготвяне на документа виж I. Kraft, op. cit., fn. 32, член 12, MN 9.

<sup>(204)</sup> *Пак там*. Член 12, параграф 10.

<sup>(205)</sup> ЕСС, решение от 9 ноември 2010 г., съединени дела C-57/09 и C-101/09, *V&D срещу Федерална република Германия*, ЕУ:С:2010:661, параграф 101.

<sup>(206)</sup> ВКБООН, Коментари на ВКБООН по Директива 2004/83/ЕО на Съвета, op. cit., fn. 189, стр. 28.

<sup>(207)</sup> *M* срещу чешкото Министерство на вътрешните работи, op. cit., fn. 18.

<sup>(208)</sup> Съд на ЕС, решение от 24 юни 2015 г., дело C-373/13, *Н.Т. срещу Баден-Вюртемберг*, ЕУ:С:2015:413, параграф 42.

<sup>(209)</sup> ЕСПЧ, решение от 30 октомври 1991 г., 13.163/87, *Vilvarajah срещу Обединеното кралство*; ЕСПЧ, решение от 7 юли 1989 г., *Soering срещу Обединеното кралство*, параграф 88.



извеждането от приемната държава се забранява, ако има съществени основания да се приеме, че съответното лице ще бъде изложено на изтезания или нечовешко отношение.

Предвид потенциално сериозните последствия от оттеглянето на закрилата срещу *връщане* се изисква ограничено прилагане на член 14, параграф 4. Това включва необходимостта от ефективна връзка между извеждането на бежанеца и премахването на опасността за приемната държава в резултат на присъствието на въпросния бежанец. Освен това то не трябва да бъде непропорционално: опасността за приемната държава трябва да надделява над интереса на бежанеца, който се ползва от закрилата на приемната държава <sup>(210)</sup>. *Bundesverwaltungsgericht* (германският Федерален административен съд) приема, че наказателната присъда не води автоматично до изключване от кръга на ползващите се от закрила лица при сравнение с възможността за извеждане. Извеждането е оправдано само ако — предвид всички свързани с конкретния случай обстоятелства — сигурността на държавата на убежище и живеещите там хора изисква да се даде по-малко тежест на закрилата на преследваното лице <sup>(211)</sup>. *Verwaltungsgerichtshof* (австрийският Върховен административен съд) заявява, че е малко вероятно общественият интерес от непредоставянето на закрила да надделее над интересите на лицето, при условие че то е заплашено от мъчения или смърт при завръщането си в своята държава <sup>(212)</sup>. Когато закрилата е резултат от усилия за балансиране, тя не се прекратява и не е необходимо да се прибягва до член 3 от ЕКПЧ.

Съдът на ЕС дава ясно да се разбере, че *връщането* на бежанец е:

... най-крайното средство, към което може да прибегне дадена държава членка, когато няма друга възможна или достатъчно силна мярка за справяне със заплахата, която този бежанец представлява за сигурността или обществото на държавата членка <sup>(213)</sup>.

Заплахата, която бежанецът представлява за приемащата държава, трябва да бъде много сериозна, а не от по-ниска степен и трябва да представлява заплаха за националната сигурност на приемащата държава. По-подробни указания относно същността на понятието „заплаха за сигурността“ могат да бъдат намерени в EASO, *Изключване: членове 12 и 17 от Директивата относно признаването (2011/95/ЕС) – Съдебен анализ*, януари 2016 г. Трябва да се има също предвид, че членове 44 и 45 от ДПУ (преработен текст) са също приложими.

## 6.1 Изключението „заплаха за сигурността“: член 14, параграф 4, буква а)

Разпоредбата за „заплаха за сигурността“ съответства на първото изключение, предвидено в член 33, параграф 2 от Конвенцията за статута на бежанците и е насочена към случаи, при които се установява, че бежанецът представлява в момента или ще представлява в бъдеще заплаха за приемащата държава. Разпоредбата цели да защити самата държава. Сигурността се разбира като понятие, включващо външни (цялост на границите) или вътрешни (приемственост и функциониране на държавата, нейните политически

<sup>(210)</sup> Върховен административен съд (Австрия), решение от 6 октомври 1999 г., 99/01/0288 във връзка с: W. Kälin, *Grundriss des Asylverfahrens* (Helbing & Lichtenhahn, 1990), стр. 227; Върховен административен съд (Австрия), решение от 3 декември 2002 г., 99/01/0449.

<sup>(211)</sup> Федерален административен съд (Германия), решение от 16 ноември 2000 г., 9 С 6/00.

<sup>(212)</sup> Върховен административен съд (Австрия), 99/01/0288, op. cit., fn., 210.

<sup>(213)</sup> *Н.Т. срещу Баден Вюртемберг*, op. cit., fn. 208, параграф 71.

структури и институции) елементи. Следователно, имащи отношение действия могат да бъдат, наред с останалото, шпионска дейност, саботаж или терористични действия <sup>(214)</sup>. *Bundesverwaltungsgericht* (германският Федерален административен съд) приема, че обикновено членство в терористична организация, за която се подозира или се знае, че заплашва вътрешната сигурност, не е достатъчна, а е необходима по-висока степен на участие или подкрепа. Необходима е цялостна оценка, която да вземе под внимание заплахата от страна на организацията, нейната структура, извършвано насилие и размери <sup>(215)</sup>. В *obiter dictum Verwaltungsgerichtshof* (Върховният административен съд на Австрия) посочва, че е възможно широкомащабният трафик на хора при определени обстоятелства да бъде заплахата за националната сигурност <sup>(216)</sup>. Но по друго дело той постановява, че случаи на многократен трафик на хора и членство в престъпни организации не представляват сами по себе си такава заплахата <sup>(217)</sup>.

## 6.2 Изключението „заплаха за обществото“: член 14, параграф 4, буква б)

За да бъде приложено изключението „заплаха за обществото“, бежанецът не само трябва да бъде осъден за особено тежко престъпление, но също трябва да бъде установено, че съществува връзка между престъплението, за което е осъдено лицето, и заплахата, която то представлява: лицето трябва да представлява заплахата поради конкретното извършено от него/нея престъпление. Не е достатъчно например, ако поради неговото/нейното общо поведение, което не е довело до осъдителна присъда за особено тежко престъпление, или поради няколко присъди за леки престъпления да продължава да съществува заплахата за обществото <sup>(218)</sup>.

При вземане на това решение е необходимо да се вземе предвид характера и обстоятелствата около конкретното престъпление, както и други имащи отношение фактори (например доказателства или вероятност от рецидив) <sup>(219)</sup>. *Bundesverwaltungsgericht* (германският Федерален административен съд) приема, че винаги има риск от извършване на повторно престъпление. При установяване на риска от повторно престъпление трябва да се разгледа наличието на сериозна заплахата за обществото поради риск от подобни престъпления в бъдеще. При прогнозиране на риска от извършване на повторно престъпление трябва да се вземат предвид обстоятелствата в конкретния случай, и по-специално наложената присъда, сериозността на съответното престъпление, обстоятелствата, при което е извършено, и наказателно-правният размер на заплахата при рецидив, както и личността на извършителя, неговото развитие и биография до момента на вземане на решението. Според съда, престъпления, които са толкова сериозни, че за тях е наложена присъда, предвиждаща най-малко три години лишаване от свобода, обикновено са свързани с висок риск от рецидив. Това се отнася с особена сила за сериозни престъпления, свързани с наркотици. Обстоятелството, че извършителят е пуснат условно, след като е излежал две трети от присъдата, е достатъчно само по себе си да изключи риска от повторно извършване на престъплението <sup>(220)</sup>.

<sup>(214)</sup> I. Kraft, *op. cit.*, fn. 32, член 14, MN 17.

<sup>(215)</sup> Федерален административен съд (Германия), решение от 30 март 1999 г., № 9 С31.98; I. Kraft, *op. cit.*, fn. 32, член 14, MN 19.

<sup>(216)</sup> Върховен административен съд (Австрия), решение от 6 февруари 1996 г., 95/20/0079.

<sup>(217)</sup> Върховен административен съд (Австрия), решение от 27 април 2006 г., 03/20/0050.

<sup>(218)</sup> Съд по въпросите за убежището (Австрия), решение от 11 август 2010 г., D9 259.578-3/2010

<sup>(219)</sup> *RY (Шри Ланка) срещу Secretary of State for the Home Department*, *op. cit.*, fn. 143, параграф 46.

<sup>(220)</sup> Федерален административен съд (Германия), 9 С 6/00, *op. cit.*, fn. 211.

Въпреки че някои престъпления обикновено се считат за особено тежки (например изнасилване <sup>(221)</sup>, трафик на наркотици <sup>(222)</sup>, грабеж при отегчаващи обстоятелства <sup>(223)</sup>, опит за убийство <sup>(224)</sup>, отвлечане и нанасяне на тежка телесна повреда <sup>(225)</sup>), необходимо е да се прецени дали, в конкретния случай, престъпното деяние може обективно и субективно да се счита за особено сериозно. Следва да се отчитат и смекчаващите вината обстоятелства <sup>(226)</sup>.

### 6.3 В ситуациите, описани в параграф 4, държавите членки могат да решат да не предоставят статут на бежанец, когато подобно решение все още не е било взето: член 14, параграф 5

Член 14, параграф 5 съдържа разпоредба, която позволява на държавите членки на основание на член 14, параграф 4, букви а) и б) да откажат предоставянето на статут на бежанец, като по този начин тя по същество се прилага по подобен начин и спрямо клазите за изключване. Тази разпоредба не е задължителна.

### 6.4 Член 14, параграф 6

Прилагането на изключение от принципа за *забрана на връщането* съгласно член 14, параграф 4, букви а) и б) и член 14, параграф 5 не лишава въпросното лице от всички права и привилегии по силата на международното законодателство за бежанците. Както Съдът на ЕС потвърждава:

„В случай че в съответствие с член 14, параграф 4 държава членка отнеме, прекрати или откаже да поднови предоставения на лице статут на бежанец, по силата на член 14, параграф 6 от Директивата това лице може да се ползва с правата, уредени по-специално в членове 32 и 33 от Женевската конвенция.“<sup>(227)</sup>

В член 14, параграф 6 изрично се посочват правата, предвидени в следните разпоредби на Конвенцията за статута на бежанците или сходни на тях права:

- член 3, който утвърждава недопускането на дискриминация по отношение на раса, религия или страна на произход;
- член 4, който предвижда, че договарящите държави се задължават да предоставят на бежанците, намиращи се на тяхна територия, статут, не по-малко благоприятен от този на техните собствени граждани, относно правото да изповядват своята религия и свободата да дават на своите деца религиозно възпитание;

<sup>(221)</sup> Федерален административен съд (Австрия), G307 1314138-2, *op. cit.*, fn. 94.

<sup>(222)</sup> ЕСПЧ, решение от 23 юни 2008 г., *Maslov срещу Австрия*, молба № 1638/03; виж също ЕСПЧ, решение от 19 февруари 1998 г., *Dalia срещу Франция*, молба № 154/1996/773/974; виж също ЕСПЧ, решение от 30 ноември 1999 г., *Baghli срещу Франция*, молба № 34374/97; Върховен административен съд (Австрия), решение от 23 септември 2009 г., 2006/01/0626.

<sup>(223)</sup> Съд по въпросите за убежището (Австрия), решение от 18 декември 2008 г., D5 245575-3/2008.

<sup>(224)</sup> Федерален административен съд (Австрия), решение от 9 април 2015 г., G306 2102912-1, AT:BVVG:2015:G306.2102912.1.00.

<sup>(225)</sup> Федерален административен съд (Австрия), решение от 22 октомври 2015 г., L515 1202543-3, AT:BVVG:2015:L515.1202543.3.00 (присъда извън приемащата държава).

<sup>(226)</sup> Върховен административен съд (Австрия), 99/01/0288 *op. cit.*, fn. 210.

<sup>(227)</sup> *H.T. срещу Баден Вюртемберг*, *op. cit.*, fn. 208, параграф 71.

- член 16, който предвижда, че по отношение на правото на достъп до съдилищата на територията на договарящата държава, всеки бежанец се ползва от същия статут, както и нейните граждани, включително правото на правна помощ;
- член 22, който предвижда равен статут с гражданите на договарящата държава по отношение на първоначално образование и статут, който е не по-малко благоприятен, отколкото предоставяният най-общо на чужденци при същите обстоятелства по отношение на други форми на държавно образование, включително признаване на дипломи и степени;
- член 31, според който договарящите държави се задължават да не налагат наказания заради незаконно влизане или пребиваване на тяхна територия на бежанци при определени обстоятелства и намалява ограниченията за свобода на движението, които държавите могат да наложат в тези случаи;
- член 32, който определя процедурни гаранции в случаите на експулсиране (дори и само в държава, където той или тя няма да бъдат изложени на риск от преследване) по съображения за национална сигурност или опазване на обществения ред;
- член 33, който ограничава основанията за загуба на закрилата срещу *връщане* до извънредните обстоятелства, предвидени в член 33, параграф 2 и изисква, като минимално условие, наличието на процедурните гаранции, предвидени в член 32, параграфи 2 и 3 от Конвенцията за статута на бежанците.

## 7. Основания за прекратяване на субсидиарна закрила — член 19

Подобно на член 14, който е посветен на закрилата на бежанците, член 19 регламентира отнемането, прекратяването или отказа за подновяване на статут на субсидиарна закрила. Доколкото разпоредбите на член 19 са отражение на член 14, свързаната с последния съдебна практика има аналогично приложение <sup>(228)</sup>. Но има и различия, тъй като член 19 не преповтаря буквално разпоредбите на член 14, параграф 4, а третира престъпници или лица, представляващи заплаха за сигурността или за обществото на държавата членка чрез препратки, съдържащи се в член 19, параграф 2 и параграф 3, буква а) <sup>(229)</sup>.

### 7.1 Прекратяване: член 16 и член 19, параграф 1.

Прекратяването в контекста на субсидиарна закрила изисква следното:

- промяна в обстоятелствата,
- бежанецът няма повече нужда от закрила, и
- това е причинено от промяната в обстоятелствата, и
- няма други основания, на базата на които въпросното лице да отговаря на условията за субсидиарна закрила.

Член 16, параграф 1 не се прилага, когато съществуват убедителни причини по смисъла на член 16, параграф 3. Като цяло тези елементи могат да бъдат тълкувани и прилагани паралелно с член 11 <sup>(230)</sup>.

#### 7.1.1 Промяна на обстоятелствата

Точка 4.1 по-горе определя начина, по който се установява промяната в обстоятелствата. Както в контекста на законодателството за бежанците, не е достатъчно административният орган да направи заключение, че субсидиарната закрила изобщо не е трябвало да бъде предоставяна и да се опитва да промени първоначалното си решение <sup>(231)</sup>. Когато въпросното лице има опасения от смъртно наказание или изключване, адекватна промяна може да включва забрана за смъртното наказание или други изменения в закона на държавата на произход. Специално внимание трябва да се обърне при оценката на това дали новите закони се спазват на практика и дали измененията могат реално да бъдат отменени. Когато кандидатът е изправен пред риск от изтезание или нечовешко или унижително отношение или наказание, заплахата може да бъде премахната, ако съответният режим падне от власт. В друг случай може да има установяване на демокрация, промени в правната система или административните структури, подобряване на условията в местата за

<sup>(228)</sup> Н. Storey, член 19, MN 1 от Директивата относно признаването 2011/95/ЕС, в: К. Nailbronner и D. Thym (изд.), *op. cit.*, fn. 32

<sup>(229)</sup> *Пак там.*

<sup>(230)</sup> Федерален административен съд (Австрия), решение от 27 март 2014 г., W127 1401780-2, AT:BVVG:2014:W127.1401780.2.00; Storey, *op. cit.*, fn. 228, член 16, MN 3 и член 19, MN 1.

<sup>(231)</sup> Върховен административен съд (Чешка република), решение от 29 юни 2011 г., 7 Azs 21/2011-57.

лишаване от свобода или амнистия <sup>(232)</sup>. Рискът от вреда за съответното лице или групата, към която той или тя принадлежи, може вече да не съществува поради настъпили събития в обществото. Когато рискът е възникнал поради безогледно насилие в ситуация на въоръжен конфликт, степента на насилие може да намалее поради настъпили политически или военни събития <sup>(233)</sup>. Уязвимостта на дадено лице може да намалее, когато, след като достигне пълнолетие, то е успяло да установи къде се е установило семейството му.

### 7.1.2 Отпадане на необходимостта от закрила

В резултат на тези промени не трябва да има повече нужда от закрила (виж също точка 4.1.6). Изглежда, че паралелно с тълкуването на член 11, параграф 1, буква д) от страна на Съда на ЕС <sup>(234)</sup>, закрилата по член 16, параграф 1 означава закрила срещу тежко посегателство, заплахата от което първоначално е довела до предоставяне на статут на субсидиарна закрила.

Член 16 не съдържа разпоредби като тези в член 11, параграф 1, букви а) до г). Но поведение, подобно на това, описано в тези разпоредби, може да бъде показателно. По-специално, когато въпросните лица са се установили отново в държавата си на произход, съдилищата използват това, за да развият предположението, че лицето вече не отговаря на условията за субсидиарна закрила <sup>(235)</sup>.

Реален риск от тежко посегателство често възниква поради комбинация от аспекти, специфични за кандидата, и фактори, свързани с общата ситуация в държавата на произход. Това е валидно в особено пълна сила във връзка с член 15, буква в), която предвижда прилагането на подхода на нарастващата скала, според който колкото по-способен е евентуално молителят да докаже, че е специфично засегнат поради присъщи на личното му положение елементи, толкова по-ниска ще бъде степента на безогледно насилие, която се изисква, за да може той да търси субсидиарната закрила <sup>(236)</sup>. В сценарии, където промяната в личните обстоятелства се допълва от развитие на общата ситуация, която сама по себе си не е достатъчна за прекратяване на необходимостта от субсидиарна закрила, би било най-добре всяка една от тези промени да се оцени поотделно, доколкото става въпрос за изискването за промяна, която да е значителна и да не е с временен характер. Реалното прилагане на член 16, параграфи 1 и 2 се проверява с теста по-долу, който цели да установи дали все още има нужда от закрила. Тук всички променени обстоятелства са разгледани заедно.

### 7.1.3 Липса на други основания за субсидиарна закрила

Отново паралелно със съдебната практика на Съда на ЕС относно преустановяването на статут на бежанец <sup>(237)</sup>, статутът на субсидиарна закрила може единствено да бъде прекратен, ако не съществува реален риск от тежко посегателство по смисъла на член 15,

<sup>(232)</sup> ЕСПЧ, решение от 15 ноември 2011 г., *Al Hanchi срещу Босна и Херцеговина*, молба № 48205/09, параграфи 42—45; виж също, *Е.О. срещу Финландия*, *op. cit.*, fn. 127, параграфи 40—46.

<sup>(233)</sup> Виж също Регионален административен съд — Варшава (Полша), решение от 16 май 2013 г., *IV SA/Wa 2684/12*.

<sup>(234)</sup> *Abdulla*, *op. cit.*, fn. 13, параграфи 65—80.

<sup>(235)</sup> Върховен административен съд (Полша), решения от 23 февруари 2016 г., съединени дела II OSK 1492/14, II OSK 1561/14, II OSK 1562/14; Регионален административен съд (Полша), *IV SA/Wa 2684/12*, *op. cit.*, fn. 233; вж. също H. Battjes, *Европейското право по въпросите на убежището и международното право* (Brill Nijhoff, 2006), стр. 268.

<sup>(236)</sup> Съд на ЕС, решение от 17 февруари 2009 г., *дело C-465/07, Elgafaji срещу Staatssecretaris van Justitie*, EU:C:2009:94, параграф 39; СЕС, решение от 30 януари 2014 г., *дело C-285/12, Aboubacar Diakité срещу Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides*, EU:C:2014:39, параграф 31; ЕАСО, Член 15, буква в) от Директивата за признаването (2011/95/ЕС) — съдебен анализ, декември 2014 г., стр. 22—24.

<sup>(237)</sup> *Abdulla*, *op. cit.*, fn. 13, параграфи 81—82.



произтичащ от обстоятелства, различни от тези, довели до първоначалното предоставяне на статута (виж точка 4.1.8 по-горе). Следователно ще бъде интересно да се проследи скорошното позоваване на Съда на ЕС от страна на Supreme Court (Върховния съд) на Обединеното кралство, който зададе следния въпрос:

Покрива ли член 2, буква д), разглеждана с член 15, буква б) от Директивата за признаването, реален риск от тежко посегателство върху физическото или психическото здраве на молителя, ако същият бъде върнат в държавата си на произход, в резултат на предишно изтезание или нечовешко или унижително отношение или наказание, за което е била отговорна държавата на произход <sup>(238)</sup>?

### 7.1.4 Убедителни причини: член 16, параграф 3

Статутът на субсидиарна закрила се запазва, когато въпросното лице може да посочи убедителни причини, свързани с тежко посегателство за отказа му да се възползва от закрилата на държавата си на произход. Член 16, параграф 3, който е част от ДП (преработен текст), но не фигурира в оригиналната ДП — е изработен въз основа на член 11, параграф 3 и има същия ексклузивен характер като последния (виж точка 4.3 по-горе).

## 7.2 Изключване: член 17 и член 19, параграф 2 и параграф 3, буква а)

### 7.2.1 Бегълци от правосъдие: член 19, параграф 2 и член 17, параграф 3

Член 19, параграф 2 третира въпроса за бегълците от правосъдие. Субсидиарната закрила може да бъде прекратена, ако след предоставянето на статут на субсидиарна закрила бъде установено, че съответното лице е следвало да бъде изключено от кръга на лицата с такава закрила в съответствие с член 17, параграф 3. В резултат на тази разпоредба държавите членки могат да прекратят статута на субсидиарна закрила на съответното лице, ако преди неговото приемане в държавата членка той е извършил едно или няколко престъпления, които не попадат в приложното поле на член 17, параграф 1 и които биха подлежали на наказание лишаване от свобода, ако биха били извършени в съответната държава членка, и ако той е напуснал страната си на произход единствено с цел да избегне наказанията, налагани за тези престъпления <sup>(239)</sup>.

За разлика от член 17, параграф 1, буква б) и член 19, параграф 3, буква а), които са хармонизирани с принципите, заложиени в член 33, параграф 2 от Конвенцията за статута на бежанците, като се позовава на действия, наказуеми с лишаване от свобода, член 17, параграф 3 има по-широко приложно поле <sup>(240)</sup>. Както става ясно от използваната форму-

<sup>(238)</sup> Върховен съд (Обединено кралство), решение от 22 юни 2016 г., *MP (Шри Ланка) срещу Secretary of State for the Home Department*, [2016] UKSC 32.

<sup>(239)</sup> Повече информация относно съдържанието на член 17, параграф 3 можете да намерите в EASO, Изключване: членове 12 и 17 от Директивата относно признаването (2011/95/ЕС) – Съдебен анализ, януари 2016 г., стр. 39–40.

<sup>(240)</sup> R. Marx, op. cit., fn. 188, MN 16, стр. 615.



лировка („единствено“), лице, което е избягало не само за да избегне наказания, но и по други причини, не попада в това приложно поле <sup>(241)</sup>.

Повече информация относно съдържанието на член 17, параграф 3 може да бъде намерена в EASO, Изключване, членове 12 и 17 от Директивата относно признаването (2011/95/ЕС) – Съдебен анализ, януари 2016 г., стр. 39—40.

## 7.2.2 Престъпни деяния, заплахата за сигурността: член 19, параграф 3, буква а) и член 17, параграфи 1 и 2

Член 19, параграф 3, буква а) е еквивалентен на член 14, параграф 3, буква а) и предвижда отнемане, прекратяване или отказ за подновяване на статут на субсидиарна закрила, когато са налице основанията за изключване, предвидени в член 17, параграфи 1 и 2.

Това включва случаи на лица, които са извършили, подтикнали или са участвали по друг начин в извършването на едно или повече от престъпленията, посочени в:

1. член 17, параграф 1, буква а) (т.е. престъпление срещу мира, военни престъпления, престъпления срещу човечеството),
2. член 17, параграф 1, буква б) (т.е. тежко престъпление),
3. член 17, параграф 1, буква в) (т.е. деяния, противоречащи на целите и принципите на ООН) или
4. член 17, параграф 1, буква г) (т.е. представляващи заплахата за обществото или за сигурността на държавата членка, в която се намира).

Както при член 14, параграф 3, буква а) (вж. точка 5.1), член 19, параграф 3, буква а) се отнася за случаи, когато дадено лице не е трябвало изобщо да получава статут на бежанец, както и случаите, когато се установи, че основанията за изключване са възникнали след предоставяне на статута <sup>(242)</sup>.

*Raad Voor Vreemdelingenbetwistingen* (белгийският Съвет за спорове по закона за чужденците) <sup>(243)</sup> постановява, че субсидиарната закрила може да бъде оспорена въз основа на „тежко престъпление“, извършено след нейното предоставяне. По-благоприятни правила в националното право са неприемливи. *Verfassungsgerichtshof* (Конституционният съд на Австрия) тълкува съответните национални разпоредби в смисъл, че те са приложими при извършване на престъпления след предоставянето на статут на субсидиарна закрила <sup>(244)</sup>.

Член 17 не изисква окончателно решение на наказателния съд <sup>(245)</sup>. Наскоро, *Verfassungsgerichtshof* (Конституционният съд на Австрия), докато разглежда съответствието с Конституцията на разпоредба за отнемане на статута от Закона за убежището на Австрия, приема, че при отнемането на статута на субсидиарна закрила поради извършването на „тежко престъпление“ не е ясно кое изречение точно трябва да бъде приложено спрямо конкретното дело. Съдът приема, че разпоредбата за отнемане (оттегляне) остава в общата система на категоризирани престъпления в зависимост от същността на

<sup>(241)</sup> Storey, op. cit., fn. 228, член 17, MN 7.

<sup>(242)</sup> Федерален административен съд (Германия), решение от 31 март 2011 г., 10 C 2/10, MN 23, DE:BVerwG:2011:310311U10C2.10.0 (относно член 14, параграф 3, буква а)); R. Marx, MN 16, R. Marx, op. cit., fn. 188, стр. 616; I. Kraft, op. cit., fn. 32, член 14, MN 10.

<sup>(243)</sup> Съвет за спорове по закона за чужденците (Белгия), решение от 22 юли 2010 г., 46.578.

<sup>(244)</sup> Конституционен съд (Австрия), решение от 16 декември 2010 г., U 1769/10.

<sup>(245)</sup> Storey, op. cit., fn. 228, член 17, MN 5.

извършеното деяние (деяния), което води до допълнителни негативни правни последици. Следователно на обстоятелствата около единичния случай се дава по-малка тежест <sup>(246)</sup>. *Bundesverwaltungsgericht* (австрийският Федерален административен съд) по подобен начин приема, че лицето не е получило голяма или тежка присъда <sup>(247)</sup> или че съществува минимален риск за извършване на други престъпления. Същото се отнася и до случаите, когато присъдата е коригирана съобразно специалните разпоредби за малолетни <sup>(248)</sup>. Нито е възможно лицето да твърди, че той или тя е бил (според личното им мнение) осъден неправомерно <sup>(249)</sup>.

Повече информация относно съдържанието на член 17, параграфи 1 и 2 може да бъде намерена в EASO, *Изключване, членове 12 и 17 от Директивата относно признаването (2011/95/ЕС) – Съдебен анализ*, януари 2016 г., стр. 37—39.

### 7.3 Невярно представяне или несъобщаване на факти: член 19, параграф 3, буква б)

Член 19, параграф 3, буква б) невярното представяне или несъобщаването на факти от негова страна, включително и използването на подправени документи, са имали определяща роля за решението да му бъде предоставен статут на субсидиарна закрила. Прилагат се същите съображения, както при статут на бежанец (виж точка 5.2). За случаите, когато въпросното лице не е съобщило факти, които съгласно член 17, параграф 3 са го/я изключили от кръга на лицата със статут на субсидиарна закрила, виж също член 19, параграф 3, буква а).

<sup>(246)</sup> Конституционен съд (Австрия), решение от 8 март 2016 г., G 440/2015-14\*; вж. също Федерален административен съд (Германия), решение от 25 март 2015 г., 1 С 16.14, DE:BVVerwG:2015:250315U1C16.

<sup>(247)</sup> Федерален административен съд (Австрия), решение от 24 септември 2015 г., W206 1259348-3, AT:BVWG:2015:W206.1259348.3.00; Федерален административен съд (Австрия), решение от 8 януари 2015 г., W 144 1407843-2, AT:BVWG:2015:W144.1407843.2.00; Федерален административен съд (Австрия), решение от 28 май 2015 г., W103 1422360-3, AT:BVWG:2015:W103.1422360.3.00.

<sup>(248)</sup> Федерален административен съд (Австрия), решение от 26 март 2015 г., W136 1411996-2, AT:BVWG:2014:W163.1410712.2.00.

<sup>(249)</sup> Федерален административен съд (Австрия), решение от 24 ноември 2014 г., W163 1410712-2, AT:BVWG:2014:W163.1410712.2.00; Федерален административен съд (Австрия), решение от 24 ноември 2014 г., W163 1410712-2, AT:BVWG:2014:W163.1410712.2.00.

# ПРИЛОЖЕНИЕ А – ИЗБРАНИ МЕЖДУНАРОДНИ РАЗПОРЕДБИ

## Конвенция на ООН за статута на бежанците (1951 г.)

### Член 1 — Определение на термина „бежанец“

**В.** Тази конвенция прекратява действието си върху всяко лице, попадащо под разпоредбите на раздел А, ако това лице:

1. доброволно се възползва отново от закрилата на страната, чийто гражданин е то; или
2. след като веднъж е загубило своето гражданство, отново доброволно го е придобило; или
3. е придобило ново гражданство и се ползва от закрилата на страната на своето ново гражданство; или
4. отново се е установило доброволно в страната, която е напуснало или извън която то е пребивавало поради опасения от преследване; или
5. не може повече да се отказва от ползването на закрила от страната на своето гражданство, тъй като обстоятелствата, на основание на които то е било признато за бежанец, са престанали да съществуват.

Разпоредбите на тази точка не се прилагат по отношение на бежанец, попадащ под определението на раздел А, точка 1, при условие, че той посочи убедителни причини, произтичащи от предишно преследване, за своя отказ да се ползва от закрилата на страната, чийто гражданин е той;

6. бидейки лице без гражданство, то е в състояние да се върне в страната на своето предишно обичайно местоживеее поради факта, че обстоятелствата, на основание на които лицето е било признато за бежанец, са престанали да съществуват.

Разпоредбите на тази точка не се прилагат към бежанец, попадащ под определението на раздел А, точка 1 на този член, при условие, че той посочи убедителни причини, произтичащи от предишно преследване, за своя отказ да се върне в страната на предишното си обичайно местоживеее.

**Г.** Тази конвенция не се прилага по отношение на лица, ползващи се в момента от закрилата или помощта на органи или организации на ООН, различни от Върховния комисариат на ООН за бежанците.

Когато оказването на такава закрила или помощ бъде преустановено по каквито и да било причини и ако положението на тези лица не е надлежно установено съгласно

съответните резолюции, приети от Общото събрание на ООН, тези лица могат да се ползват от привилегиите, произтичащи от тази конвенция.

**Д.** Тази конвенция не се прилага спрямо лице, по отношение на което компетентните органи на страната, в която то пребивава, са признали правата и задълженията, произтичащи от притежаването на гражданството на тази страна.

**Е.** Тази конвенция не се прилага по отношение на лицата, за които има сериозни основания да се предполага, че:

- а) са извършили престъпление против мира, военно престъпление или престъпление против човечеството според определенията, дадени за тези деяния в международните документи, изработени за вземане на отношение спрямо такива престъпления;
- б) са извършили тежко престъпление от неполитически характер извън страната, която им е дала убежище, преди да бъдат допуснати в тази страна като бежанци;
- в) са виновни за извършването на деяния, противоречащи на целите и принципите на ООН.

## ПРИЛОЖЕНИЕ Б — Схема на решенията

Предложената по-долу схема на решенията има за цел да осигури указания на членовете на съдилища и трибунали при решаване на дела, свързани с прекратяването на международната закрила. Следва да се отбележи, че може да има известно припокриване между индивидуалните основания. Когато се използва схемата на решенията, членовете на съдилищата и трибуналите се приканват да имат това предвид.

Схемата на решенията разглежда елементите, които трябва да са налице за установяването на всяко основание за прекратяване на международната закрила. В този случай прекратяването на закрилата е задължително за всички посочени тук основания, освен съдържащите се в член 14, параграф 4 и член 19, параграф 2. По силата на тези разпоредби ДП дава свобода на държавите членки и решаващата инстанция трябва да се обърне към националното право, за да установи дали и по какъв начин тези основания за прекратяване на закрилата са включени в него.

### Член 11 — Преустановяване на статут на бежанец

<p><b>Член 11, параграф 1</b> Член 11, параграф 1, букви от а) до г) разглеждат ситуации, при които действията на отделните бежанци са довели до положения, при които статут на бежанец не е необходим повече. Член 11, параграф 1, букви д) и е) се отнасят до промяна в обстоятелствата по такъв начин, че повече няма нужда от продължаване на статута на бежанец.</p>	
<p><b>Член 11, параграф 1, буква а)</b> Член 11, параграф 1, буква а) се отнася до ситуации, където бежанецът доброволно и повторно е поискал закрила от държавата, чието гражданство притежава.</p>	
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Дали бежанецът е действал по начин, който навежда на предположението, че тя/той повторно е поискала/поискал закрила от държавата, чието гражданство притежава?             <ol style="list-style-type: none"> <li>а) Бежанецът доброволно ли е действал?</li> <li>б) Имало ли е умисъл в нейните/неговите действия?</li> <li>в) Ако елементи а. и б. са налице, трябва да се провери дали действията на лицето са били предизвикани от абсолютна необходимост.</li> </ol> </li> <li>2. Тя/той получил ли е реална закрила от държавата си на произход?</li> </ol>
<p><b>Член 11, параграф 1, буква б)</b> Член 11, параграф 1, буква б) се отнася до ситуации на доброволно възстановяване на гражданство, след като то е било загубено.</p>	
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. <b>Загубил ли е наистина</b> бежанецът гражданството си?</li> <li>2. <b>Възстановил</b> ли е бежанецът гражданството си?             <ol style="list-style-type: none"> <li>а) Бежанецът <b>доброволно</b> ли е действал?</li> <li>б) Дали тя/той е действал с <b>намерение</b> да възстанови гражданството си?</li> <li>в) Възстановил ли е тя/той <b>ефективно</b> гражданството си?</li> </ol> </li> </ol>

<b>Член 11, параграф 1, буква в)</b>	
Член 11, параграф 1, буква в) разглежда ситуации, при които бежанецът е придобил ново гражданство в държавата, където е получил закрила	
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Придобил ли е бежанецът <b>ново гражданство</b> след получаването на закрила? <ol style="list-style-type: none"> <li>а) Бежанецът <b>доброволно</b> ли е действал?</li> <li>б) Тя/той <b>умишлено</b> ли е придобил ново гражданство?</li> </ol> </li> <li>2. Ако това е така, предоставя ли държавата на новото гражданство <b>ефективна</b> закрила?</li> </ol>
<b>Член 11, параграф 1, буква г)</b>	
Член 11, параграф 1, буква г) разглежда ситуации, при които бежанецът се е завърнал доброволно в държавата, която е напуснал или извън която е останал поради опасения от преследване. Бежанецът трябва също да се е установил/а повторно във въпросната държава.	
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Дали бежанецът <b>реално се е установил/а повторно</b> в държавата си на произход? <ol style="list-style-type: none"> <li>а) Бежанецът <b>доброволно</b> ли е действал?</li> <li>б) Той/тя <b>умишлено</b> ли се е установил/а повторно в държавата си на произход?</li> </ol> </li> <li>2. Ако това е така, предоставя ли държавата на новото гражданство <b>ефективна</b> закрила?</li> </ol>

#### **Член 14 — Отнемане, прекратяване на статут на бежанец или отказ за неговото подновяване**

<b>Член 14, параграф 1, член 11, параграф 1, букви д) и е)</b>	
Член 14, параграф 1, член 11, параграф 1, букви д) и е) са свързани с промяна в обстоятелствата	
<b>Член 14, параграф 1, член 11, параграф 1, буква д)</b>	
<b>А.</b> Въпросното лице <b>гражданин на трета държава</b> ли е?	
<b>Б.</b> Дали <b>обстоятелствата</b> , в резултат на които то е било признато за бежанец, са <b>престанали да съществуват</b> ?	
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Сравнявайки фактите, на които се основава първоначалното признаване на статут на бежанец, със съществуващите към дадения момент, настъпила ли е <b>промяна в обстоятелствата</b>?</li> <li>2. Дали промяната е достатъчно <b>значителна и не е с временен</b> характер? <ol style="list-style-type: none"> <li>а) Дали факторите, които са били в основата на опасенията на бежанеца от преследване, са били <b>трайно изкоренени</b>? (Колкото по-голям е рискът от преследване, толкова по-дълготрайна следва да бъде стабилността на променените обстоятелства и толкова по-податлива на прогнозиране на бъдещи събития следва да бъде ситуацията.)</li> <li>б) Минал ли е достатъчно дълъг <b>период на наблюдение</b>, така че положението да се счита за стабилизирано?</li> </ol> </li> </ol>

<b>В. Не може ли въпросното лице повече да отказва получаването на закрила от държавата, чието гражданство притежава?</b>	
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Съществува ли <b>ефективна закрила</b> срещу преследване по причините, върху които се е основавало първоначалното преследване?</li> <li>2. Тази закрила предоставяна ли е от един от <b>участниците</b>, посочени в член 7?</li> </ol>
<b>Г. Съществува ли причинно-следствена връзка между промяната в обстоятелствата и невъзможността на въпросното лице да откаже статута на закрила, който в момента му е предоставен?</b>	
<b>Д. Няма ли други обстоятелства, които предизвикват основателни опасения за преследване?</b>	
<b>Е. Няма ли убедителни причини, поради които бежанецът да откаже да се възползва от закрилата на държавата си на произход?</b>	
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Какви са били фактическите <b>обстоятелства, свързани с първоначалното преследване?</b></li> <li>2. Какви биха били <b>последствията</b> от евентуално връщане в държавата на произход?</li> <li>3. Като се оценяват и двата посочени фактора, те представляват ли <b>извънредни, свързани с убежището обстоятелства</b>, което прави невъзможно да се отправи благоразумно искане за връщане на съответното лице?</li> </ol>
<b>Член 14, параграф 1, член 11, параграф 1, буква е)</b>	
<b>А. Дали въпросното лице е лице без гражданство?</b>	
<b>Б. Дали обстоятелствата, в резултат на които то е било признато за бежанец, са престанали да съществуват?</b>	
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Сравнявайки фактите, на които се основава първоначалното признаване на статут на бежанец, със съществуващите към дадения момент, настъпила ли е <b>промяна в обстоятелствата?</b></li> <li>2. Дали промяната е достатъчно <b>значителна и не е с временен</b> характер? <ol style="list-style-type: none"> <li>а) Дали факторите, които са били в основата на опасенията на бежанеца от преследване, са били <b>трайно изкоренени?</b> (Колкото по-голям е рискът от преследване, толкова по-дълготрайна следва да бъде стабилността на променените обстоятелства и толкова по-податлива на прогнозиране на бъдещи събития следва да бъде ситуацията.)</li> <li>б) Минал ли е достатъчно дълъг <b>период на наблюдение</b>, така че положението да се счита за стабилизирано?</li> </ol> </li> </ol>
<b>В. Не може ли въпросното лице повече да отказва получаването на закрила от държавата на предишно си обичайно пребиваване?</b>	
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Съществува ли <b>ефективна закрила</b> срещу преследване по причините, върху които се е основавало първоначалното преследване?</li> <li>2. Тази закрила предоставяна ли е от един от <b>участниците</b>, посочени в член 7?</li> <li>3. Може ли въпросното лице <b>да се върне</b> в държавата на предишното си обичайно пребиваване?</li> </ol>
<b>Г. Съществува ли причинно-следствена връзка между промяната в обстоятелствата и невъзможността на въпросното лице да откаже статута на закрила, който в момента му е предоставен?</b>	



<b>Д.</b> Няма ли <b>други обстоятелства</b> , които предизвикват основателни опасения за преследване?	
<b>Е.</b> Няма ли <b>убедителни причини</b> , поради които бежанецът да откаже да се възползва от закрилата на държавата си на произход?	
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Какви са били фактическите <b>обстоятелства, свързани с първоначалното преследване</b>?</li> <li>2. Какви биха били <b>последствията</b> от евентуално връщане в държавата на произход?</li> <li>3. Като се оценяват и двата посочени фактора, те представляват ли <b>извънредни, свързани с убежището обстоятелства</b>, което прави невъзможно да се отпрати благоразумно искане за връщане на съответното лице?</li> </ol>
<p><b>Член 14, параграф 3, буква а)</b>  Член 14, параграф 3, буква а) разглежда случаи с лица, които са получили закрила и е следвало да бъдат или са изключени от кръга на бежанците съгласно клаузите за изключване в членове 12 и 17. Схемата на решенията в публикацията на EASO <i>Изключване: членове 12 и 17 от Директивата относно признаването (2011/95/EC) – Съдебен анализ</i> (януари 2016 г.) се прилага аналогично.</p>	
<p><b>Член 14, параграф 3, буква б)</b>  Член 14, параграф 3, буква б) разглежда отнемането на статута на бежанец след предоставянето му, ако въпросната държава членка установи, че невярното представяне или несъобщаването на факти от лицето, включително и използването на подправени документи, са имали определяща роля за решението да му бъде предоставен статут на бежанец</p>	
<b>А.</b> Присъстват ли двата <b>кумулятивни елемента</b> , които характеризират невярното представяне или несъобщаването на факти?	
<p><b>1.</b> Била ли е молбата за убежище основана на <b>обективно неточни декларации или несъобщени факти</b> от страна на молителя?</p> <p>Първото условие е изпълнено чрез доказване на съществуването на погрешна или фалшива информация или документи, като съобщаването на фалшиво гражданство, множество молби за убежище, фалшива самоличност...</p>	<p><b>2.</b> Съществува ли <b>причинно-следствена връзка</b> между тези декларации и решението за предоставяне на статут на бежанец?</p> <p>Невярното представяне или несъобщаването на факти трябва да са имали решаващо влияние върху решението за предоставяне на статут на бежанец.</p>
<p><b>Б.</b> Имал ли е молителят <b>намерение да заблуждава</b>?</p> <p>Съдът или трибуналет е този, който трябва да реши, от правна гледна точка, дали намерението да заблуждава е задължително условие за прилагането на член 14, параграф 3, буква б). Единствено в такъв случай всички факти по делото трябва да бъдат оценени, за да се определи дали е имало такова намерение.</p>	
<p><b>Член 14, параграф 4, буква а)</b> Член 14, параграф 4, буква а) позволява на държавите членки да прекратят закрилата по причини, свързани със сигурността на въпросната държава членка.</p>	

<p>Повдигат ли фактите по делото евентуални въпроси, като дали въпросното лице би могло да се счита за „<b>заплаха за сигурността на държавата членка, в която се намира</b>“ по смисъла на член 14, параграф 4, буква а)?</p>	
	<p>1. Какъв е <b>характерът на действията</b>, предприети от съответното лице в държавата на произход, в трета държава и на територията на държавата на убежище?</p>
	<p>2. Какъв е характерът на действията, предприети от <b>лицето преди или след</b> като е напуснало държавата си на произход?</p>
	<p>3. Каква е <b>потенциалната заплаха за сигурността</b> на държавата на убежище?  а) Съществува ли заплаха за <b>целостта</b> на държавата на убежище?  б) Съществува ли заплаха за <b>институциите</b> на държавата?</p>
	<p>4. Съществува ли <b>зависимост (връзка)</b> между пребиваването на лицето на територията на държавата на убежище и заплахите, които се предполага, че съществуват?  а) Какви са били действията и поведението на лицето на територията на държавата на убежище?  б) Провел ли е вземащият решението орган адекватна далновидна оценка на обстоятелството дали молителят представлява риск за сигурността на приемащата държава?</p>
	<p>5. Необходимостта за закрила на обществото в държавата на убежище <b>надделява</b> ли над интересите на лицето, което трябва да бъде защитено от преследване?</p>
<p><b>Член 14, параграф 4, буква б)</b> Член 14, параграф 4, буква б) позволява на държавите членки да прекратят закрилата по причини, свързани със сигурността на обществото.</p>	
<p>Повдигат ли фактите по делото евентуални въпроси, като дали въпросното лице, „<b>като осъдено с влязла в сила присъда за особено тежко престъпление</b>“, би могло да се счита за „<b>заплаха за обществото на държавата членка, в която се намира</b>“ по смисъла на член 14, параграф 4, буква б)?</p>	
	<p>1. Има ли <b>влязла в сила присъда</b> спрямо въпросното лице в държавата му на произход, в трета държава или на територията на държавата на убежище?</p>
	<p>2. Какъв е <b>характерът на престъплението (престъпленията)</b>, за които съответното лице е осъдено в държавата на произход, в трета държава или на територията на държавата на убежище?</p>
	<p>3. Каква е <b>потенциалната заплаха</b> за обществото на държавата на убежище?</p> <p>Съществува ли реален риск от рецидив, т.е. има ли сериозна заплаха, че въпросното лице ще извърши съпоставими престъпления в бъдеще?</p> <p>Този елемент трябва да бъде оценен, като се вземат предвид един или повече от следните критерии — поотделно или в съчетание:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• криминалният характер и сериозността на извършените деяния;</li> <li>• отговорността на молителя за деянията;</li> <li>• видът и строгостта на издадената присъда;</li> <li>• датата, на която са извършени деянията;</li> <li>• възможна повтаряемост на деянията и престъпленията.</li> </ul>

	<p>4. Съществува ли <b>зависимост (връзка)</b> между престъплението, за което е било осъдено лицето, и заплахата, която то представлява за обществото на приемащата държава?</p> <p>а) Каква е същността на поведението на лицето след извършените деяния и/или издадената присъда за тези деяния (напр. излежана присъда, намаляване на присъда за добро поведение, спазване на задължения при условно пускане на свобода и др.)?</p> <p>б) Какви са били действията и поведението на лицето на територията на държавата на убежище?</p> <p>в) Показва ли дългосрочната оценка (прогноза), че въпросното лице представлява риск за обществото на приемащата държава?</p>
	<p>5. Необходимостта за закрила на обществото в държавата на убежище <b>надделява</b> ли над интересите на лицето, което трябва да бъде защитено от преследване?</p>

### Член 16 — Преустановяване на статут на субсидиарна закрила

Схемата на решенията по отношение на член 11, букви д) и е) се прилага аналогично.

### Член 19 — Отнемане, прекратяване на статут на субсидиарна закрила или отказ от неговото подновяване

<b>Член 19, параграф 1 и член 16</b>	
Член 19, параграф 1 и член 16 разглеждат влиянието на променените обстоятелства върху статута на субсидиарна закрила.	
<b>А. Дали обстоятелствата, които са довели до предоставяне на статут на субсидиарна закрила са престанали да съществуват или са се променили?</b>	
	1. Сравнявайки фактите, на които се основава първоначалното признаване на статут на бежанец, със съществуващите към дадения момент, настъпила ли е промяна в обстоятелствата?
	2. Дали промяната е достатъчно <b>значителна и не е с временен характер</b> ?
	а) Дали факторите, които са били в основата на опасенията от тежко посегателство, са били трайно изкоренени? (Колкото по-голям е рискът от тежко посегателство, толкова по-дълготрайна следва да бъде стабилността на променените обстоятелства и толкова по-податлива на прогнозиране на бъдещи събития следва да бъде ситуацията.)
	б) Минал ли е достатъчно дълъг <b>период на наблюдение</b> , така че положението да се счита за стабилизирано?
<b>Б. Отпаднала ли е необходимостта от закрила?</b>	
	Съществува ли ефективна защита срещу тежко посегателство, опасността от което първоначално е довела до предоставянето на статут на субсидиарна закрила?
<b>В. Съществува ли причинно-следствена връзка</b> между промяната в обстоятелствата и прекратяването на необходимостта от закрила?	

<b>Г. Няма ли други обстоятелства, които да предизвикват реален риск от тежко посегателство?</b>	
<b>Д. Няма ли убедителни причини, поради които бежанецът да откаже да се възползва от закрилата на държавата си на произход?</b>	
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Какви са били фактическите обстоятелства, свързани с предишното сериозно посегателство?</li> <li>2. Какви биха били последствията от евентуално връщане в държавата на произход?</li> <li>3. Като се оценяват и двата посочени фактора, те представляват ли извънредни, свързани със субсидиарната закрила, което прави невъзможно да се отправи благоразумно искане за връщане на съответното лице?</li> </ol>
<p><b>Член 19, параграф 2 и член 17, параграф 3</b>  Член 19, параграф 2 и член 17, параграф 3 разглеждат ситуации, при които молителите е трябвало да бъдат изключени от кръга на лицата, ползващи се от субсидиарна закрила, защото са напуснали държавата си на произход, за да избегнат наказателноправни санкции.</p>	
<b>Въз основа на посочените по-долу проверки трябва ли е въпросното лице да бъде изключено от кръга на лицата със субсидиарна закрила към момента на предоставяне на такъв статут?</b>	
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Фактите по делото навеждат ли на евентуални свързани с изключването въпроси по отношение на деяния, които попадат в приложното поле на член 17, параграф 1?</li> </ol>
	<ol style="list-style-type: none"> <li>2. Ако предпоставките за прилагането на член 17, параграф 1 не са изпълнени, трябва да се преценят следните обстоятелства (кумулятивно): <ol style="list-style-type: none"> <li>а) Извършило ли е въпросното лице едно или повече престъпления?</li> <li>б) Престъпленията извън държавата на убежище ли са извършени?</li> <li>в) Престъпленията преди приемането в държавата на убежище ли са извършени?</li> <li>г) Ако въпросните престъпления бяха извършени в държавата на убежище, наказанието за тях лишаване от свобода ли щеше да бъде?</li> </ol> </li> </ol>
	<ol style="list-style-type: none"> <li>3. По каква причина въпросното лице е напуснало държавата си на произход? <ol style="list-style-type: none"> <li>а) Дали това е било единствено, за да избегне наказание за извършените престъпления?</li> <li>б) Имало ли е и различни други причини?</li> </ol> </li> </ol>
<p><b>Член 19, параграф 3, буква а), член 17, параграф 1, буква а) и член 17, параграф 2</b>  Член 19, параграф 3, буква а), член 17, параграф 1, буква а) и член 17, параграф 2 разглеждат първоначално или последващо изключване от кръга на лицата, ползващи се от субсидиарна закрила поради извършването на международни престъпления.</p>	
<b>Въз основа на посочените по-долу проверки изпълнени ли са условията за изключване по смисъла на член 17, параграф 1, буква а) поради вече съществуващи факти към момента на предоставяне на субсидиарна закрила или поради възникнали по-късно обстоятелства?</b>	
<b>А. Трябва да се прецени дали фактите по делото повдигат евентуални свързани с изключването въпроси във връзка с деяния, които могат да се квалифицират като международни престъпления по смисъла на член 17, параграф 1, буква а).</b>	

	1. Свързана ли е фактическата ситуация с <b>международен</b> въоръжен конфликт?
	2. Ако отговорът е <i>не</i> , престъпления срещу мира не могат да бъдат взети под внимание.
	3. Ако отговорът е <i>да</i> , трябва да се вземе под внимание член 17, параграф 1, буква а) „престъпления срещу мира“: а) Свързани ли са били въпросните деяния с планирането, подготовката, иницирането или воденето на агресивна война или война в нарушение с международните договори, споразумения или поети ангажменти? <b>КАКТО И</b> б) Заема ли въпросното лице някакъв управленски пост в държавата?
	4. Включва ли фактическата ситуация деяния, които са станали по време на въоръжен конфликт?
	5. Ако отговорът е <i>не</i> , военни престъпления не могат да бъдат взети под внимание.
	6. Ако отговорът е <i>да</i> , трябва да се вземе под внимание член 17, параграф 1, буква а) „военни престъпления“: а) Имало ли е въоръжен конфликт в дадения момент и, ако отговорът е <i>да</i> , имал ли е той международен характер или не? В случаите на международен въоръжен конфликт следва да се вземе под внимание евентуално прилагане на член 17, параграф 1, буква а) „престъпления срещу мира“. б) Съществува ли зависимост (връзка) между въпросните деяния и въоръжения конфликт? в) Ако има такава връзка, отговарят ли въпросните деяния на определението за военно престъпление по действащите международни стандарти и съдебната практика (по-специално: Статута на Международния наказателен съд (МНС) (виж също „Елементи на престъпления“), Женевските конвенции от 1949 г. и допълнителните протоколи към тях от 1977 г., Статута на Международния наказателен трибунал за бивша Югославия, Статута на Международният наказателен трибунал за Руанда)?
	7. Попадат ли въпросните деяния в приложното поле на член 17, параграф 1, буква а) „престъпления срещу човечеството“? а) Отговарят ли въпросните деяния на определението за фундаментални тежки престъпления, според член 7 от Статута на МНС? <b>КАКТО И</b> б) Дали въпросните деяния са станали в рамките на широкомащабна или системна атака срещу цивилното население?
<b>Б. Ако бъде установено, че са извършени деяния в приложното поле на член 17, параграф 1, буква а), носи ли въпросното лице индивидуална отговорност за тези деяния?</b>	

	<p>1. В светлината на съответните определения за престъпление/престъпления и в зависимост от вида на индивидуалната отговорност, отговаря ли поведението на въпросното лице на изискванията за осъществяване състава на престъпление и за умишлено престъпление?</p> <p>а) Носи ли въпросното лице индивидуална отговорност като извършител на въпросните престъпления?</p> <p>б) Носи ли въпросното лице индивидуална отговорност за извършването на престъпления от други лица, които попадат в приложното поле на член 17, параграф 1, буква а)?</p> <p>Тези въпроси са свързани с лица, които са подбудители или участват по какъвто и да било друг начин в извършването на престъпления или деяния по смисъла на член 17, параграф 1, буква а). Това може да включва планиране, поръчване, подтикване, подстрекаване или друг вид подбудителство на извършването на такова престъпление от друго лице или допринасяне към извършването му чрез подпомагане и насърчаване или въз основа на участие в съвместно престъпно начинание.</p> <p>в) Ако е уместно, при проучването на тезата за умишлено престъпление, могат ли обстоятелствата да изключват индивидуална отговорност, например липса на психическа адекватност, неволно упояване или незрялост?</p>
	<p>Ако се установи, че едно от трите основания за изключване, посочени в член 17, параграф 1, буква а), е съотносимо и приложимо към проблема, въпросът за прекратяване на субсидиарната закрила следва да се разгледа сериозно.</p> <p>Въпреки че презумпцията за индивидуална отговорност се прилага спрямо ситуации, при които е предоставена достатъчно информация, за да се изпълни изискването за „сериозни основания“, специфичните доказателства все пак трябва да се вземат предвид и молителят да получи възможност да обори презумпцията.</p>
	<p>2. Ако изискванията за осъществяване състава на престъпление и за умишлено престъпление са изпълнени така или иначе, може ли някой от факторите по-долу да освободи молителя от лична отговорност?</p> <p>а) Самозащита (или защита на други лица);</p> <p>б) Заповеди от по-висшестояща инстанция;</p> <p>Моля, обърнете внимание, че тази защита не се прилага спрямо престъпления срещу човечеството (член 33, параграф 2 от Римския статут).</p> <p>в) Защита срещу принуда или насилие.</p>
<p><b>Член 19, параграф 3, буква а), член 17, параграф 1, буква б) и член 17, параграф 2</b>  Член 19, параграф 3, буква а), член 17, параграф 1, буква а) и член 17, параграф 2 разглеждат първоначално или последващо изключване от кръга на лицата, ползващи се от субсидиарна закрила поради извършването на тежки престъпления.</p>	
<p><b>Въз основа на посочените по-долу проверки изпълнени ли са условията за изключване по смисъла на член 17, параграф 1, буква б) поради вече съществуващи факти към момента на предоставяне на субсидиарна закрила или поради възникнали по-късно обстоятелства?</b></p>	



<b>А. Фактите по делото повдигат ли евентуални свързани с изключването въпроси във връзка с деяния, които могат да се квалифицират като тежки престъпления по смисъла на член 17, параграф 1, буква б)?</b>	
	1. Дали деянията са извършени в държавата на произход, в трета държава или на територията на държавата на убежище?
	2. Представяват ли въпросните деяния престъпление? а) Представяват ли въпросните деяния престъпление в по-голям брой юрисдикции? б) Представяват ли въпросните деяния престъпление в светлината на транснационални стандарти на наказателното право, където същите са приложими?
	3. Представяват ли въпросните деяния тежко престъпление? а) Въпросното деяние умишлено углавно престъпление ли е или тежко наказуемо деяние? б) Този елемент на мащаба на престъплението трябва да бъде оценен, като се вземат предвид един или повече от следните критерии — поотделно или в съчетание: <ul style="list-style-type: none"> <li>• характер на деянието (сериозността на посегателството, нанесени щети); степен на насилие и използвани методи (например използването на сила или на смъртоносно оръжие);</li> <li>• формата на използваната процедура за водене на делото в повечето юрисдикции;</li> <li>• характерът и продължителността на предвиденото в закона наказание (максимално наказание, което може да бъде наложено) в повечето юрисдикции;</li> <li>• продължителността на произнесената присъда, ако е приложимо. Този списък не следва да се счита за изчерпателен и, ако е необходимо, могат да бъдат оценявани и допълнителни критерии.</li> </ul> в) Предвижда ли националното право специфични характеристики или указания за оценка на сериозността на престъплението?
<b>Б. Ако бъде установено, че са извършени деяния в приложното поле на член 17, параграф 1, буква б), носи ли въпросното лице индивидуална отговорност за тези деяния?</b>	
	Схемата на решенията по отношение на член 17, параграф 1, буква а) се прилага аналогично в тази връзка.
<b>Член 19, параграф 3, буква а), член 17, параграф 1, буква в) и член 17, параграф 2</b> Член 19, параграф 3, буква а), член 17, параграф 1, буква в) и член 17, параграф 2 разглеждат първоначално или последващо изключване от кръга на лицата, ползващи се от субсидиарна закрила поради извършването на деяния, противоречащи на целите и принципите на ООН.	
<b>Въз основа на посочените по-долу проверки изпълнени ли са условията за изключване по смисъла на член 17, параграф 1, буква в) поради вече съществуващи факти към момента на предоставяне на субсидиарна закрила или поради възникнали по-късно обстоятелства?</b>	
<b>А. Фактите по делото повдигат ли евентуални свързани с изключването въпроси във връзка с деяния, които могат да се квалифицират като „деяния, противоречащи на целите и принципите на ООН“, по смисъла на член 17, параграф 1, буква в)?</b>	



	<p>1. Имат ли въпросните деяния необходимото международно измерение? Могат ли въпросните деяния да навредят на международния мир и сигурност или на приятелските отношения между държавите?</p>
	<p>2. Фактите по делото навеждат ли на евентуални свързани с изключването въпроси, които по своя характер и сериозност попадат в приложното поле на член 17, параграф 1, буква в)?</p> <p>а) Представяват ли въпросните деяния сериозно и постоянно нарушение на правата на човека?</p> <p>б) Дали въпросните деяния са определени от международната общност като „противоречащи на целите и принципите на ООН“, например в резолюции на Съвета за сигурност и/или Общото събрание на ООН?</p> <p>в) Представяват ли въпросните деяния терористични актове съгласно съответните международни стандарти?</p>
<p><b>Б. Ако бъде установено, че са извършени деяния в приложното поле на член 17, параграф 1, буква в), носи ли въпросното лице индивидуална отговорност за тези деяния?</b></p>	
	<p>Схемата на решенията по отношение на член 17, параграф 1, буква а) се прилага аналогично в тази връзка.</p>
<p><b>Член 19, параграф 3, буква а), член 17, параграф 1, буква г) и член 17, параграф 2</b> Член 19, параграф 3, буква а), член 17, параграф 1, буква г) и член 17, параграф 2 разглеждат първоначално или последващо изключване от кръга на лицата, ползващи се от субсидиарна закрила, защото въпросното лице представлява заплаха за обществото или за сигурността на държавата членка, в която се намира.</p>	
<p><b>Въз основа на посочените по-долу проверки изпълнени ли са условията за изключване по смисъла на член 17, параграф 1, буква г) поради вече съществуващи факти към момента на предоставяне на субсидиарна закрила или поради възникнали по-късно обстоятелства?</b></p>	
<p><b>А. Повдигат ли фактите по делото евентуални свързани с изключването въпроси, като дали въпросното лице би могло да се счита за „заплаха за обществото или за сигурността на държавата членка, в която се намира“ по смисъла на член 17, параграф 1, буква г)?</b></p>	
	<p>1. Какъв е характерът на деянията или престъпленията, извършени от молителя или бежанеца в държавата на произход, в трета държава, <b>КАКТО И</b> на територията на държавата на убежище?</p>
	<p>2. Какъв е характерът на деянията или престъпленията, извършени от молителя или бежанеца преди, <b>КАКТО И</b> след напускане на държавата на произход?</p>

	<p>3. Каква е потенциалната заплаха за обществото и/или сигурността на държавата на убежище?</p> <p>а) Съществува ли реален риск от рецидив, т.е. има ли сериозна заплаха, че въпросното лице ще извърши съпоставими престъпления в бъдеще?</p> <p>Този елемент трябва да бъде оценен, като се вземат предвид един или повече от следните критерии — поотделно или в съчетание:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• криминалният характер и сериозността на извършените деяния;</li> <li>• отговорността на молителя за деянията;</li> <li>• възможно наказателно производство срещу молителя, включително вида и сериозността на наложената присъда;</li> <li>• датата, на която са извършени деянията;</li> <li>• възможна повтаряемост на деянията и престъпленията.</li> </ul> <p>б) Необходимостта за закрила на обществото в държавата на убежище надделява ли над интересите на лицето, което трябва да бъде защитено от преследване?</p>
	<p>4. Съществува ли зависимост (връзка) между пребиваването на молителя или бежанеца на територията на държавата на убежище и заплахите, които се предполага, че съществуват?</p> <p>а) Каква е същността на поведението на молителя или бежанеца след извършените деяния и/или издадената присъда за тези деяния (напр. излежана присъда, намаляване на присъда за добро поведение, спазване на задължения при условно пускане на свобода и др.)?</p> <p>б) Какви са били обстоятелствата, при които молителят или бежанецът е влязъл на територията на държавата на убежище (напр., като беглец)?</p> <p>в) Какви са били действията и поведението на молителя или бежанеца на територията на държавата на убежище?</p> <p>г) Провел ли е вземащият решението орган адекватна далновидна оценка на обстоятелството дали молителят или бежанецът представлява риск за сигурността или обществото на приемащата държава?</p>
<p><b>Член 19, параграф 3, буква б)</b>  Член 19, параграф 3, буква б) разглежда ситуации, при които невярното представяне или несъобщаването на факти са имали определяща роля за предоставянето на статут на субсидиарна закрила</p>	
<p>Схемата на решенията по отношение на член 14, параграф 3, буква б) се прилага аналогично.</p>	

## ПРИЛОЖЕНИЕ В — Методология

### Методология за дейности за професионално развитие, предоставена на разположение на членовете на съдилища и трибунали

#### Обща информация и въведение

Член 6 от Регламента за създаване на EASO <sup>(250)</sup> (наричан по-нататък Регламентът) предвижда, че Службата създава и разработва курсове за обучение, достъпни за членовете на съдилищата и трибуналите в държавите членки. За тази цел EASO трябва да се възползва от опита на академичните институции и други заинтересовани организации и да взема предвид съществуващото сътрудничество на Съюза в областта, при пълно зачитане на независимостта на националните съдилища.

С цел подпомагане усъвършенстването на стандартите за качество и хармонизирането на решенията в рамките на ЕС и в съответствие със своите законови правомощия, EASO предоставя двустранна подкрепа за обучение, която включва разработване и публикуване на материали за професионално развитие и организиране на дейности за професионално развитие. С приемането на настоящата методология EASO има за цел да очертае процедурите, които ще бъдат следвани при изпълнението на дейностите за професионално развитие.

При осъществяването на тези задачи EASO се ангажира да следва очертаните подход и принципи в областта на сътрудничеството на EASO със съдилищата и трибуналите, така както са приети през 2013 г. <sup>(251)</sup> След консултация с мрежата на EASO от членове на съдилища и трибунали, тази методология беше изменена така, че да отразява по-добре настъпилите междувременно събития.

#### Учебен план за професионално развитие (преди учебна програма)

**Съдържание и обхват:** В съответствие със законовите правомощия, предоставени от Регламента, и в сътрудничество със съдилищата и трибуналите, EASO ще приеме учебен план за професионално развитие, чиято цел ще бъде да предостави на членовете на съдилищата и трибуналите пълен преглед на Общата европейска система за убежище (наричана по-нататък ОЕСУ). След обсъждания по време на Годишната среща за координация и планиране на мрежата на EASO от членове на съдилища и трибунали през декември 2014 г. и след това, бе повдигнат въпросът, че терминът учебна програма не отразява точно обхвата на материалите, които ще бъдат разработени и не отговаря на специфичните изисквания на целевата група. Ето защо, след консултации с членове на мрежата, използваната терминология се изменя. В бъдеще ще бъде използвано понятието **Учебен план за професионално развитие на EASO** за членовете на съдилища и трибунали (наричан по-нататък: **УППР на EASO**). Този план ще съдържа, наред с останалото, редица

<sup>(250)</sup> Регламент (ЕС) № 439/2010/ЕС на Европейския парламент и Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (наричан по-нататък Регламентът).

<sup>(251)</sup> Обяснителна бележка относно сътрудничеството на EASO със съдилищата и трибуналите на държавите-членки, 21 август 2013 г.

**съдебни анализи**, към които ще бъдат приложени съответно **Пояснителни бележки за обучаващи в съдебната сфера**. Първите ще разясняват материалноправни страни на предмета от съдебна гледна точка, а вторите ще бъдат полезен инструмент за тези, на които е възложено организирането и осъществяването на професионално развитие или обучителни мероприятия.

Подробното съдържание на учебната програма (както се наричаше преди, а сега учебен план), както и редът на разработване на главите бяха установени след провеждането на оценка на потребностите в сътрудничество с мрежата от съдилища и трибунали към EASO (наричана по-нататък мрежата на EASO), която понастоящем се състои от националните точки за контакт с EASO в съдилищата и трибуналите на държавите членки, Съда на Европейския съюз (Съда на ЕС), Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) и двата съдебни органа, с които EASO официално разменя писма: Международната асоциация на съдии по бежанско право (наричана по-нататък IARLJ) и Асоциацията на европейските административни съдии (наричана по-нататък AEAJ). Освен това ще се съветваме по целесъобразност и с други партньори, сред които ВКБООН, Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA), Европейската мрежа за съдебно обучение (EJTN) и Академията по европейско право (ERA). Работата ще бъде отразена и в годишния работен план, приет от EASO в рамките на срещите на EASO за планиране и координиране. Като се вземат предвид съобщенията от мрежата на EASO потребности, развитието на европейската и националните правни системи, равнището на различия в тълкуването на съответните разпоредби и развитието в областта, ще бъдат разработени материали в съответствие със структурата, договорена със заинтересованите страни.

Междувременно настъпиха редица събития, които създадоха необходимост от преоценка както на списъка от глави, така и на реда, по който те трябва да бъдат разглеждани. Наред с останалото, започна работа по определени глави, като в някои случаи тя дори беше завършена (*субсидиарна закрила* — член 15, буква в) от ДП и *изключване*). Освен това други глави, включени в първоначалния списък, бяха отделени с цел тяхното завършване в рамките на договор, сключен между EASO и IARLJ-Европа за предоставяне на материали за професионално развитие по някои основни теми <sup>(252)</sup>. Това беше направено с оглед ускоряване на процеса на изработване на материалите и се извършва с участието на членовете на мрежата на EASO, на които е предоставена възможност за изразяване на мнение по разработените проектоматериали. В светлината на тези развития възниква необходимостта от преоценка на тази методология. С оглед увеличаване на предвидимостта относно начина, по който ще бъдат разглеждани останалите глави и за да се осигури по-надеждна бъдеща пътна карта, през 2015 г. бе извършена преоценка, в рамките на която представители на мрежата на EASO от членове на съдилища и трибунали изразиха становище относно реда, в който да бъдат изработени главите.

Завършени досега:

- Член 15, буква в) от Директивата за признаването (2011/95/ЕС)
- Изключване: членове 12 и 17 от Директивата за признаването (2011/95/ЕС)

В процес на изработване от IARLJ-Европа в рамките на договор с EASO:

- Въведение в ОЕСУ
- Условия за предоставяне на международна закрила

<sup>(252)</sup> Тези основни теми включват съдебни анализи относно: Въведение в Общата европейска система за убежище; Пригодност за международна закрила; Оценка на доказателствата и достоверността; и Процедури за убежище.

- Достъп до производства (включително предоставяне на достъп до производства, индивидуални процедурни аспекти в светлината на ДПУ (преработен текст), както и достъп до средства на ефективна правна защита)
- Оценка и правдоподобност на доказателствата

Оставащи глави, които трябва да бъдат разработени

- Прекратяване на закрилата
- Приемане в контекста на Директивата на ЕС относно условията на приемане (преработен текст)
- Оценка и използване на информация за страни на произход
- Отчитане на уязвимостта при вземането на съдебни решения в процеса на предоставяне на убежище.
- Международна закрила в ситуация на въоръжен конфликт
- Основни права и правото на ЕС и международно законодателство за бежанците

## Участие на експерти

**Разработващи екипи:** Учебният план ще бъде разработен от EASO в сътрудничество с мрежата на EASO посредством създаване на специални работни групи (разработващи екипи) за разработването на всяка глава от УППР с изключение на тези, които ще бъдат разработени по силата на договора, сключен с IARLJ. Разработващите екипи ще се състоят от експерти, номинирани чрез мрежата на EASO. В съответствие с работната програма на EASO и конкретния план, приет на годишните срещи за планиране и координиране, EASO ще отправи покана за експерти за развитието на всяка глава.

Поканата ще се изпраща до мрежата на EASO и ще съдържа информация за обхвата на главата, която следва да се разработи, очаквания срок и броя на необходимите експерти. След това националните точки за контакт с EASO за членове на съдилища и трибунали ще бъдат поканени да осъществят връзка с националните съдилища и трибунали за определяне на експерти, които проявяват интерес и са на разположение да допринесат за разработването на главата.

Въз основа на получените номинации EASO ще сподели с мрежата на EASO предложение за създаване на разработващия екип. Това предложение ще бъде изготвено от EASO в съответствие със следните критерии:

1. Ако броят на получените номинации е по-малък или равен на необходимия брой експерти, всички номинирани експерти ще бъдат поканени автоматично да участват в разработващия екип.
2. Ако получените номинации са повече от необходимия брой експерти, EASO ще направи мотивиран предварителен подбор на експерти. Предварителният подбор ще се проведе както следва:
  - EASO ще подбере с предимство експертите, които са на разположение за участие в целия процес, включително участие във всички срещи на експерти
  - Ако от една и съща държава членка е номиниран повече от един експерт, EASO ще се обърне към националната фокусна точка с молба да избере един експерт. Това ще позволи по-широко представителство на държавите членки в групата.
  - След това EASO ще предложи членовете на съдилища и трибунали да са с предимство пред съдебните помощници и докладчиците.

- Ако номинациите продължават да са повече от необходимия брой експерти, EASO ще изготви мотивирано предложение за подбор, което отчита датата на получаване на номинациите (приоритет ще имат получените по-рано номинации), както и интереса на EASO от осигуряване на широко регионално представителство.

EASO ще покани и ВКБООН да номинира един представител, който да се присъедини към разработващия екип.

Мрежата на EASO ще бъде приканена да изрази становището си и/или да направи предложения по предложения подбор на експерти в срок от най-много 10 дни. Окончателният подбор ще вземе предвид становищата на мрежата на EASO и ще потвърди състава на разработващия екип.

**Консултативна група:** Съгласно Регламента EASO има за цел да ангажира консултативна група, съставена от представители на гражданското общество и академичната общност, при разработването на УППР.

За целите на създаването на консултативна група EASO ще отправи покана за изразяване на интерес до членовете на Консултативния форум на EASO и други подходящи организации, експерти или академичните среди, препоръчани от мрежата на EASO.

Предвид опита и познаването на съдебната област на отговорилите на поканата експерти и организации, както и критериите за подбор на Консултативния форум на EASO, EASO ще направи мотивирано предложение до мрежата на EASO, която в крайна сметка ще потвърди състава на групата. Ще бъде отправена покана до членове на консултативната група за изразяване становища в процеса на консултации, които или да обхващат всички разработки, или да се съсредоточат върху области, свързани с конкретния опит.

Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) ще бъде поканена да се присъедини към консултативната група.

## Разработване на УППР на EASO

**Подготвителен етап:** Преди започването на процеса на разработване EASO ще подготви набор от материали, включващи, но не ограничени до следното:

1. библиография на подходящите ресурси и материали на разположение по темата;
2. списък с европейска и национална съдебна практика по темата.

Участниците в процеса на консултации, заедно с мрежата на EASO <sup>(253)</sup>, ще имат важна роля в подготвителния етап. За тази цел EASO ще информира консултативната група и мрежата на EASO за обхвата на всяка глава и ще сподели проект на подготвителните материали, заедно с покана за предоставяне на допълнителна информация, считана за важна за разработването. Тази информация ще бъде отразена в материалите, които след това ще бъдат предоставени на съответния разработващ екип.

<sup>(253)</sup> Ще се поиска мнението и на ВКБООН.



**Процес на разработване:** EASO ще организира най малко две (възможно е и повече, ако е необходимо) работни срещи за разработването на всяка глава. На първата среща разработващият екип ще:

- номинира координатор(и) за процеса на разработване;
- разработи структурата на главата и приеме методология за работа;
- разпредели задачите за процеса на разработване;
- изготви основна схема за съдържанието на главата.

Под координацията на координатора на екипа и в тясно сътрудничество с EASO, екипът ще пристъпи към разработване на предварителния проект на съответната глава.

На втората среща разработващият екип ще:

- прегледа предварителния проект и постигне съгласие относно съдържанието;
- осигури съгласуваност на всички части и материали, разработени за проекта;
- прегледа проекта от дидактична гледна точка.

Ако е необходимо, групата може да предложи на EASO да се организират допълнителни срещи за по-нататъшно развитие на проекта. След като бъде завършен, проектът ще бъде изпратен на EASO.

**Преглед на качеството:** EASO ще сподели първия проект, изготвен от разработващия екип, с мрежата на EASO, ВКБООН и консултативната група и ще ги покани да прегледат материалите, за да помогнат на работната група да повиши качеството на окончателния вариант.

Всички получени предложения ще бъдат споделени с координатора на разработващия екип, който ще координира разработващия екип за разглеждане на направените предложения и изготвяне на окончателния вариант. Като алтернативна възможност, координаторът може да предложи да се организира допълнителна среща за разглеждане на предложенията, когато те са особено обширни или биха могли да повлияят значително на структурата и съдържанието на главата.

След това, от името на разработващия екип, координаторът ще изпрати главата на EASO.

**Процес на актуализиране:** В контекста на годишните срещи за планиране и координиране, EASO ще покани мрежата на EASO да сподели вижданията си по отношение на необходимостта от актуализиране на главите от УППР.

Въз основа на това, EASO може:

- да извърши незначителни актуализации, за да подобри качеството на главите, включително да включи съответните промени в съдебната практика. В такъв случай EASO директно ще изготви първо предложение за актуализиране, което ще бъде прието от мрежата на EASO;
- да призове за създаване на разработващ екип, който да актуализира една или няколко глави от УППР. В този случай актуализирането ще следва описаната процедура за разработване на УППР.



## Изпълнение на УППР на EASO

В сътрудничество с членовете на мрежата на EASO и съответните партньори (напр. EJTN), EASO ще подпомага използването на УППР от националните институции за обучение. Подкрепата на EASO в това отношение ще включва:

**Пояснителни бележки за обучаващи в съдебната сфера** – Пояснителните бележки също така ще служат за практическа справка на обучаващите в съдебната сфера и ще предоставят помощ във връзка с организацията и провеждането на практически семинари за УППР. Съобразно описаната процедура за разработване на различните глави на УППР, EASO ще създаде разработващ екип за изготвяне на Пояснителни бележки за обучаващи в съдебната сфера. Предвидено е, че този разработващ екип може да включва един или повече членове на екипа, разработил съдебния анализ, на който ще се основават пояснителните бележки.

**Семинари за национални обучаващи в съдебната сфера** – Освен това, след разработването на всяка глава от УППР, EASO ще организира семинар за национални обучаващи в съдебната сфера, който прави по-задълбочен преглед на главата, както и на препоръчаната методология за организиране на семинари на национално ниво.

- **Номиниране на национални обучаващи в съдебната сфера и подготовка на семинара:** EASO ще потърси подкрепата на най-малко двама от членовете на разработващия екип за подпомагане на подготовката и модерирването на семинара. Ако нито един от членовете на разработващия екип не е на разположение за тази цел, EASO ще отправи конкретна покана за експерти – национални обучаващи в съдебната сфера чрез мрежата на EASO.
- **Подбор на участници** – След това EASO ще изпрати до мрежата на EASO покана за определяне на определен брой потенциални обучаващи в съдебната сфера със специфичен опит в областта, които проявяват интерес и са на разположение за организиране на семинари в рамките на учебния план за професионално развитие на национално ниво. Ако определените модератори са повече от посочения в поканата брой, EASO ще направи подбор, който дава приоритет на по-широкото географско представителство, както и на подбора на онези обучаващи в съдебната сфера, които е по-вероятно да подпомогнат изпълнението на учебния план на национално ниво. При необходимост и в съответствие с работната си програма и годишния работен план, приети на срещите за планиране и координиране на EASO, EASO може да помисли за организиране на допълнителни семинари за обучаващи в съдебната сфера.

**Национални семинари** – В тясно сътрудничество с мрежата на EASO, EASO ще установи контакт със съответните институции за обучение на съдии на национално ниво, за да се насърчи организирането на семинари на национално ниво. При това EASO също така ще подкрепи участието на членове на съдилища и трибунали, които са допринесли за разработването на УППР или са участвали в семинари на EASO за обучаващи в съдебната сфера.

## Семинари на EASO за напреднали

EASO също така ще организира годишни семинари за напреднали по определени аспекти на ОЕСУ с цел насърчаване на практическото сътрудничество и диалога на високо равнище между членове на съдилища и трибунали.

**Идентифициране на подходящи области** – Семинарите на EASO за напреднали ще се съсредоточават върху области с висока степен на различия в тълкуването на национално равнище или области, в които мрежата на EASO счита развитието на съдебната практика за подходящо. В контекста на годишните си срещи за планиране и координиране, EASO ще приканва мрежата на EASO, както и ВКБООН и членовете на консултативната група да правят предложения за потенциални области, които представляват интерес. Въз основа на тези предложения EASO ще отправи предложение до мрежата на EASO, която ще вземе окончателно решение за областта, която трябва да бъде обхваната от следващия семинар. Когато е уместно, семинарите ще водят до разработване на глава със специална тема в рамките на УППР.

**Методология** – При подготовката на семинарите EASO ще търси подкрепата на мрежата на EASO, която ще допринесе за изготвянето на методологията за семинара (например обсъждане на казуси, съдебни заседания за разискване на хипотетични казуси и т.н.) и за подготовката на материалите. Следваната методология ще определи максималния брой участници във всеки семинар.

**Участие в семинари на EASO** – Въз основа на методологията и след консултации с асоциациите на съдиите, EASO ще определя максималния брой участници във всеки семинар. В семинара могат да участват членове на европейските и националните съдилища и трибунали и съдилищата и трибуналите в мрежата на EASO, включително EJTН, FRA и ВКБООН.

Преди организирането на всеки семинар EASO ще отправя отворена покана до съдилищата и трибуналите в мрежата на EASO и горепосочените организации, като посочва основната тема на семинара, методологията, максималния брой участници и крайния срок за регистрация. Списъкът на участниците трябва да осигурява добро представителство на членовете на съдилищата и трибуналите и да дава приоритет на първото искане за регистрация, получено от всяка държава членка.

## Мониторинг и оценка

При провеждането на своята дейност EASO ще насърчава открит и прозрачен диалог с мрежата на EASO, отделни членове на съдилища и трибунали, ВКБООН, членовете на консултативната група и участниците в дейностите на EASO, които ще бъдат приканвани да споделят с EASO всички мнения или предложения, които потенциално могат да подобрят качеството на дейността на Службата за подкрепа.

Освен това EASO ще разработва въпросници за оценка, които ще бъдат раздавани на участниците във всички дейности за професионално развитие. Незначителни предложения за подобрения ще бъдат включвани директно от EASO. Службата за подкрепа ще информира мрежата на EASO за общата оценка на дейността си в рамките на годишните си срещи за планиране и координиране.

Също така EASO ще предоставя ежегодно на мрежата на EASO преглед на дейността си, както и съответните получени предложения за по-нататъшно развитие, които ще бъдат обсъждани на годишните срещи за планиране и координиране.

## Принципи на дейността

- В хода на извършването на дейности за професионално развитие, EASO надлежно ще зачита публичната отчетност на EASO и принципите, приложими към публичните разходи.
- EASO и съдилищата и трибуналите на държавите от ЕС+ ще отговарят съвместно за учебния план за професионално развитие. И двамата партньори трябва да се стремят да постигнат съгласие по съдържанието на всяка една от главите в него, за да се осигури „съдебна егида“ на крайния продукт.
- Изготвеният учебен план ще бъде част от УППР на EASO, включително авторските и други свързани с него права. Поради това EASO ще го актуализира, когато е необходимо, и ще осигурява пълното участие на съдилищата и трибуналите на държавите от ЕС+ в процеса.
- Всички решения, свързани с изпълнението на УППР на EASO, ще се приемат със съгласието на всички партньори.
- УППР на EASO ще се разработва, приема и изпълнява в съответствие с методологията за дейностите за професионално развитие, която е на разположение на членовете на съдилищата и трибуналите.

Голямо пристанище на Валета, 29 октомври 2015 г.

## ПРИЛОЖЕНИЕ Г — Избрана библиография

- E. Feller/V. Türk/F. Nicholson (изд.), „Закрила на бежанците в международното право“. Глобални консултации относно международната закрила на ВКБООН [UNHCR’s Global Consultations on International Protection, Cambridge University Press, 2003].
- J. Fitzpatrick, „ Актуални въпроси при преустановяване на статут на закрила по смисъла на член 1С от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и член I.4 от Конвенцията на Организацията за африканско единство (ОАЕ)“ [Current Issues in Cessation of Protection under Article 1C of the 1951 Refugee Convention and Article I.4 of the 1969 OAU Convention’], поръчано за ВКБООН, 2001 г.
- G.S Goodwin-Gill и J. McAdam, „Бежанецът в международното право“ [The Refugee in International Law], 3<sup>то</sup> издание, Oxford University Press, 2007 г.
- A. Grahl-Madsen, „Статутът на бежанците в международното право“ [The Status of Refugees in International Law], A.W. Sijthoff, 1966.
- J.C. Hathaway, „Правото на държавите да репатрират бивши бежанци“, Списание относно разрешаването на спорове на щата Охайо [‘The Right of States to Repatriate Former Refugees’ Ohio State Journal of Dispute Resolution], (2005) том 20, № 1.
- J.C. Hathaway и M. Foster, „Законът за статута на бежанците“ [*The Law of Refugee Status*], (2<sup>ро</sup> издание), CUP, 2014 г.
- K. Nailbronner and D. Thym (изд.), „Законодателство на ЕС относно имиграцията и убежището: Коментар.“ [EU Immigration and Asylum Law: A Commentary] (2<sup>ро</sup> издание, С.Н. Beck, 2016 г.
- W. Kälin, Grundriss des Asylverfahrens, Helbing & Lichtenhahn, 1990 г.
- Sibylle Karferer, ВКБООН, Прекратяване на статут на бежанец, март 2003 г.
- R. Marx, Handbuch zum Flüchtlingsschutz. Erläuterungen zur Qualifikationsrichtlinie, 2<sup>ро</sup> издание, С.Н. Beck, 2012 г.
- Постоянен комитет на ВКБООН, Нота относно клаузите за преустановяване, май 1997 г., ЕС/47/SC/CRP.30.
- ВКБООН, Бележка върху тежестта и степента на доказване при молби на бежанци, 16 декември 1998 г.
- ВКБООН, Клаузите за преустановяване: Ръководство за прилагането им, 26 април 1999 г.
- ВКБООН, Насоки относно международната закрила: Преустановяване на статут на бежанец съгласно член 1С(5) и (6) на Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. (клаузите за „вече несъществуващи обстоятелства“), 10 февруари 2003 г., HCR/GIP/03/03.
- ВКБООН, Насоки относно международната закрила № 5: Прилагане на разпоредбите за изключване: член 1F от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г., 4 септември 2003 г.
- ВКБООН, Обяснителна записка относно прилагането на клаузите за изключване: член 1F от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г., 4 септември 2003 г.
- ВКБООН, Нота за прекратяване на статут на бежанец, 22 ноември 2004 г., параграфи 42, 43.
- ВКБООН, Коментари на ВКБООН по Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, 28 януари 2005 г.
- ВКБООН, Наръчник с процедури и критерии за определяне на статут на бежанец в съответствие с Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола за статута на бежанците от 1967 г., (декември 2011 г.) HCR/1P/4/ENG/REV. 3.

- A. Zimmermann (изд.), „Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола за статута на бежанците от 1967 г.“ [The 1951 Convention Relating to the Status of Refugees and its 1967 Protocol], Oxford University Press, 2011 г.

## ПРИЛОЖЕНИЕ Д – Списък на съдебната практика

### Съдебна практика на Съда на Европейския съюз (Съд на ЕС)

Съд	Наименование на делото/пореден номер/ Дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
Съд на ЕС	дело C-175/08, C-176/08, C-178/08 и C-179/08, <i>Aydin Salahadin Abulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Dier Jamai срещу Федерална република Германия</i> 2.3.2010 г.	Предмет на делото е тълкуване на член 11 от Директивата за признаването, когато се счита, че статутът на бежанец е престанал да съществува. Съдът установява, че това е така, когато има промяна в обстоятелствата, която е значителна и не е с временен характер, и когато няма основателни опасения за преследване. За целите на преценката относно промяната в обстоятелствата държавите трябва да проверят, че субектите на закрила са взели разумни мерки, за да попречат на преследването, и че въпросното лице има достъп до тази закрила. При преценката относно бъдещия риск критерият за вероятност е същият като критерия, който се прилага при предоставяне на статута на бежанец.	Съда на ЕС — C-3/04 <i>Poseidon Chartering BV срещу Marianne Zeeschip VOF и други</i>

### Съдебна практика на Европейския съд по правата на човека

Съд	Наименование на делото/пореден номер/ Дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
ЕСПЧ	Е.О. срещу Финландия, жалба № 74606/11 5.12. 2011 г.	Жалбата на жалбоподателя е подадена съгласно член 3 от Конвенцията и касае тежкото положение със сигурността в Нигерия, по-специално в щат Делта и района на гр. Уори като цяло. Той се жалава, че неговото лично положение, заедно със ситуацията със сигурността в Нигерия го излагат на реален риск от малтретиране, ако се завърне в Нигерия. Неговото лично положение не се е променило от момента, в който му е предоставено убежище, поради което същите основания за основателни опасения от преследване, които са съществували към момента на подаване на молба за убежище, все още са в сила. За прекратяването на статута му на бежанец би било необходимо обстоятелствата, при които той е бил признат за бежанец, да са престанали да съществуват явно и постоянно, какъвто не е случаят според него. Той все още се опасява от преследване от племето ицекири, което управлява административните структури в района на Уори и се ползва от подкрепата на нигерийското правителство. Освен това жалбоподателят наглежда оплаквания по смисъла на член 13 от Конвенцията, че е трябвало да се ползва от ефективни средства за правна защита във Финландия до окончателното решаване на делото му. Съдът достига до заключението, че няма сериозни основания да се счита, че жалбоподателят би бил изложен на риск да бъде подложен на отношение, обратено на предвиденото в член 3 от Конвенцията, ако бъде депортиран обратно в Нигерия при съществуващите обстоятелства. Съответно жалбата по смисъла на член 3 от Конвенцията следва да бъде отхвърлена като явно неоснователна по смисъла на член 35, параграф 3, буква а) и параграф 4 от Конвенцията.	<i>Улер срещу Нидерландия</i> [GC], № 46410/99, § 54, ECHR 2006-XII <i>Saadi срещу Италия</i> [GC], № 37201/06, § 125, ECHR 2008

## Национална съдебна практика

Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
DE Федерален административен съд	BVerwGE 10 C 25/10 DE:BVerwG: 1.6.2011 г.	В светлината на решението по делото <i>Abdulla et al.</i> (C-175/08) на Съда на ЕС отнемането на статута на бежанец предполага настъпването на промяна, която да е значителна и да не е с временен характер. Това е така, когато факторите, въз основа на които е бил предоставен статутът на бежанец, могат да бъдат възприети като окончателно изкоренени. Съотносимият критерий за вероятност за определяне на възможността за бъдещо преследване е един и същ както при предоставянето, така и при отнемането на статут на бежанец, т.е. промяната в обстоятелствата трябва да бъде оценена въз основа на това дали все още има „значителна“ вероятност за преследване (изменение от бивша съдебна практика).	Съд на ЕС — C-175/08; C-176/08; C-178/08 и C-179/08 <i>Salahadin Abdulla &amp; Ors срещу Федерална република Германия</i> Германия — Федерален административен съд, 24.2.2011 г., 10 C 3.10
DE Федерален административен съд	BVerwGE 10 C 3.10 24.2.2011 г.	Прилагане на определение на Съда на ЕС от 2 март 2010 г., <i>Abdulla et al.</i> , дело C 175/08 et al, след преюдициално запитване от Федералния административен съд.	Съда на ЕС — C-175/08; C-176/08; C-178/08 и C-179/08 <i>Salahadin Abdulla &amp; Ors срещу Федерална република Германия</i>
DE Федерален административен съд	BVerwGE 10 C 24/10 29.09.2011 г.	Върховният административен съд правилно е решил, че обстоятелствата, въз основа на които е бил предоставен статут на бежанец, са престанали да съществуват. Но той не е разгледал достатъчно подробно въпроса дали не съществуват основателни опасения за преследване по други причини. Молителят може да съчетае жалба за отмяна на решение да бъде отнет статут на национална закрила срещу извеждане с молба за международна закрила, при условие че жалбата за отмяната на решението е била отхвърлена. Изпълнението на условията за отмяна на национална закрила срещу извеждане се определя изключително чрез позоваване на разпоредбите на националното право.	
DE Федерален административен съд	BVerwGE 10 C 29/10 22.11.2011 г.	Принципът на пресъдено нещо не пречатства прекратяването на закрилата, когато обстоятелствата са се променили съществено от вземането на първоначалното решение за предоставяне на закрила. Критерий за вероятност, когато молителят разчита единствено на основания за преследване, валидни след бягството. Член 4, параграф 4 от ДП не се прилага по отношение на възникнали след бягството причини за преследване.	
DE Федерален административен съд	BVerwGE 10 C 10/11 1.3.2012 г.	Дали закрилата може да бъде прекратена при въвеждането на ново основание за отказ на статут на закрила със закон и трябва да бъде решено дали то е приложимо към молби за закрила, решението по които е окончателно.	
DE Федерален административен съд	BVerwGE 10 C 4/11 5.6.2012 г.	Значение на сроковете за образуването на административни производства за прекратяване на статута на закрила по силата на националното законодателство.	
DE Федерален административен съд	BVerwGE 10 C 17/12 31.1.2013 г.	Решение за прекратяване на закрила трябва да бъде изцяло преразгледано от Съда по отношение на неговата законосъобразност, включително възможни основания за отмяна на решението, въпреки че то не е обжалвано от съответното лице и основания за прекратяване на закрила, които не са използвани от административния орган. Ефектът от решение за обединяване на присъди за няколко отделни престъпления, за всяко от които е наложено отделно наказание. Значение на лишаване от свобода за срок от три години по силата на разпоредба на националното право, което прави отнемането на статута на основания на заплаха за държавата или обществото зависимо от такава присъда. Трябва да бъде установен допълнителния риск от извършване на бъдещи престъпления.	



Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
DE Федерален административен съд	BVerwGE 10 C 27/12 19.11.2013 г.	Принципът на пресъдено нещо не препятства прекратяването на закрилата, когато статутът е бил първоначално предоставен с решение на съда, повлияно от измамно невярно представяне на фактите. Заблуда относно гражданството. Дали отнемането на статута поради невярно представяне е задължително по силата на правото на ЕС, въпреки че в член 14, параграф 3, буква б) от ДП не са споменати съдебните решения. Възможна грешка при разработването на тази разпоредба.	
DE Федерален административен съд	BVerwGE 10 C 2.10 DE:BVetwG:2011:310311 U10C2.10.0 31.03.2011 г.	<p>1. Според член 73, параграф 1 от Закона за процедурата за убежище, предоставен статут на бежанец и правото на убежище трябва да бъдат отнети, ако съответното лице предизвика основания за изключване от кръга на лицата със статут по смисъла на член 3, параграф 2, изречение 1, № 1 или № 3 от Закона за процедурата за убежище след получаването на този статут.</p> <p>2. Не само лицата, които продължават, инициират или подкрепят терористична дейност във Федерална република Германия (резервната клауза за тероризма), но също и тези, които извършват или подкрепят военни престъпления или престъпления срещу човечеството от нейната територия, са изключени от кръга на лицата, имащи право на основното човешко право на убежище.</p> <p>3. Тъй като правният статут на лице, имащо право на убежище по смисъла на член 16а от основния закон и на бежанец по смисъла на Директива 2004/83/ЕО могат да бъдат обръкани, според изискванията на общностното право, член 3 от Директивата, забранява признаване на правото на убежище или подкрепата на това признаване за лице, което е изключено от статута на бежанец по смисъла на член 12, параграф 2 от Директивата.</p>	
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	M. Z. №° 14033523 C+ 5 октомври 2015 г.	<p>Преустановяването на статута на бежанец не води до отказ от субсидарна закрила. M.Z е афганистански гражданин, който е получил статут на бежанец с решение на генералния директор на OFPRA (френска служба за защита на бежанците и лицата без гражданство) на 25 юни 2010 г. на основание на страх от преследване от талибаните. Когато OFPRA установява, че той е получил афганистански паспорт, издаден от афганистанската консулска служба в Париж и е пътувал до Афганистан през декември 2012 г., на 23 октомври 2014 г. е взето решение за преустановяване на статута му като бежанец.</p> <p>M.Z твърди пред съда, че причина за пътуването му е било лошото здравословно състояние на съпругата му и следва да бъде считано за абсолютно необходимо, че опасенията му за преследване от страна на талибаните са все още действителни, и че трябва да му бъде предоставен най-малко статут на субсидарна закрила съобразно член L 712-1 с) от CESEDA (в който е транспониран член 15, буква в) от ДП поради все още съществуващото в Афганистан високо равнище на безогледно насилие.</p> <p>Съдът, след като установява, че генералният директор на OFPRA е взел правилно решение за прекратяване на статута му на бежанец, разглежда положението на молителя във връзка с молбата му за субсидарна закрила и заключава, след като разглежда наличната публична документация, че положението в провинция Логар, и по-специално в района на гр. Пул-и-Алам, родното място на молителя, следва да се определи като такова, в което съществува безогледно насилие в резултат от вътрешен въоръжен конфликт и следователно на него трябва да му се предостави статут на субсидарна закрила.</p>	

Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
IE Върховен Съд	Adegbuyi срещу Minister for Justice & Law Reform [2012] IESC 484 1 ноември 2012 г.	Според съда, министърът се е уверил, че молителят е предоставил на органите по въпросите на убийството информация, която е била невярна или подвеждаща по същество, че е имало връзка между невярността на информацията и предоставянето на статут на бежанец и че е той е предоставил погрешната информация с намерението да подведе властите. Съдът намира, че предоставените доказателства правят искането на молителя за статут на бежанец несъстоятелно. Апелативният Съдия поема ангажимент да направи преоценка на цялата предоставена й информация и взема решение, въз основа на фактите, че първоначалната декларация на бежанец е нищожна и следователно лицето никога не е имало право на закрила. Ето защо съдът оставя без по-нататъшно разглеждане възможността за преустановяване на статута.	Полша, Регионален административен съд — Варшава, 14.1.2010 г., V SA/Wa 1026/09
PL Регионален административен съд — Варшава	IV SA/Wa 2684/12 16.5.2013 г.	Всеки чужденец преставя да бъде лице, което може да се ползва със субсидиарна закрила, когато обстоятелствата, оправдали предоставянето на тази закрила, престанат да съществуват или са претърпели развитие до такава степен, че тази закрила вече не е необходима. Съотносимата разпоредба се отнася до две отделни причини, на които се основава отнемането на статута на субсидиарна закрила. Първата е, че обстоятелствата, довели до предоставянето на такава закрила, са престанали да съществуват. Втората е, че тези обстоятелства са се променили, макар че промяната в обстоятелствата трябва да бъде толкова значителна и да не бъде с временен характер, така че чуждестранният гражданин повече да не е изправен пред риск от тежки посегателства.	Съда на ЕС: C-175/08, C-176/08, C-178/08 и C-179/08, <i>Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Dier Jamal срещу Федерална република Германия</i>
PL Регионален административен съд — Варшава	V SA/Wa 383/10 21.12.2010 г.	Субсидиарната закрила не може да въведе право, което е сравнимо, например с правото за получаване на разрешение за временно пребиваване или карти за постоянно пребиваване.	Съдът отменя решението на Полския съвет по въпросите на бежанците за отнемането на статута на бежанец. Приемане на държавна закрила по смисъла на закона означава, че даден чуждестранен гражданин има право на закрила от държавата, чието гражданство притежава, може да се ползва от тази закрила и че не съществуват основателни опасения за преследване. Приемане на държавна закрила означава, че чуждестранното лице се ражда на истинска закрила от държавата си на произход.
FI Върховен административен съд	KHO:2008:88 12.12.2008 г.	В производствата за отнемане на статут на бежанец властта определя дали има други причини, които да оправдават опасенията на чуждестранното лице от преследване.	Полша, Върховен административен съд, 8.9.2010 г., II OSK 189/10
FI Върховен административен съд		Статутът на бежанец на молителя е бил отнет поради промяна в обстоятелствата в държавата му на произход съгласно точка 107, подточка 5 от Закона за чужденците, а индивидуалната нужда от закрила на молителя е била определена в светлината на съществените и трайни социални промени в Судан. Счетено е, че в социалните условия в Судан, и по-специално в Южен Судан, от където е молителят, са настъпили съществени и стабилни положителни промени след пристигането на молителя във Финландия. Ето защо това има отражение върху статута на бежанец на кандидата и се констатира, че то премахва страха от преследване на основание на членството му в SPL и религиозната му дейност.	

Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
Обединено кралство Камера на лордовете	Secretary of State for the Home Department, Ex parte Adan, [1998] UKHL 15 2.4.1998 г.	Докато наличието на исторически опасения от преследване, които вече не съществуват, могат да не бъдат неуместни и могат да предоставят солидни доказателства за установяване на настояща опасения, именно съществуването или не на настояща опасения играе решаваща роля за правилното тълкуване на член 1А, параграф 2. При наличието на гражданска война не е достатъчно за Търсеция убежище да докаже, че би бил изложен на риск при завръщането си в своята държава. Той трябва да е в състояние да демонстрира „различни последици“. В Конвенцията терминът „преследване“ не може да бъде тълкуван като обхваща борбата между отделните фракции в гражданска война, където молителят е бил изложен на не по-голям риск от другите членове на клана. В конкретния случай молителят не е могъл да докаже преследване в рамките на гражданска война, тъй като не е установено, че той е бил изложен на по-голям риск от малтретиране, отколкото другите членове на клана, ако се завърне в Сомалия. Съответно, на жалбата на Secretary of State е даден ход.	Германия — Федерален административен съд, 27.4.2010 г., 10 С 5.09 Германия — Федерален административен съд, 8.9.2011 г., 10 С 14.10 Германия — Федерален административен съд, 24.6.2008 г., 10 С 43.07 Германия — Федерален административен съд, 14.7.2009 г., 10 С 9.08 ЕСПЧ: Saadi срещу Италия, жалба № 37201/06
DE Федерален административен съд	BVerwGE 10 С 13.10 17.11.2011 г.	Статутът на бежанец на молителя е отнет в резултат от подобряване на положението в държавата му на произход. При установяване на необходимото „равнище на опасност“ във вътрешен въоръжен конфликт по смисъла на раздел 60, параграф 7, алинея 2 от Закона за пребиваването/член 15, буква в) от Директивата за признаването, не е достатъчно само да се определи количествено броят на жертвите в конфликта. Необходимо е да се извърши оценяващ преглед на положението, като се вземе предвид и състоянието на здравната система. Но този въпрос не е от решаващо значение в сегашния случай, тъй като молителят е изправен пред малък риск от тежко посегателство.	Германия — Федерален административен съд, 7.7.2011 г., 10 С 26.10 Германия — Федерален административен съд, 24.2.2011 г., 10 С 3.10 Германия — Федерален административен съд, 1.6.2011 г., 10 С 25.10 Съда на ЕС: С-175/08, С-176/08, С-178/08 и С-179/08, Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Dier Jamal срещу Федерална република Германия Германия — Федерален административен съд, 29.9.2011 г., 10 С 24.10
DE Федерален административен съд	BVerwGE 10 С 7.11 1.3.2012 г.	1. Промените в родната държава се считат за достатъчно значителни и не с временен характер, ако опасенията на бежанеца от преследване не могат повече да се считат за основателни. 2. Въз основа на съдебната практика на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), която прилага понятието „реален риск“ съобразно член 3 от Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ), единен критерий за вероятност се прилага при оценка на вероятността от преследване в контекста на закрилата на бежанците; това съответства на критерия за значителна вероятност.	

Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
<p>SK</p> <p>Регионален съд — Братислава</p>	<p>M. I. R. срещу Министерството на вътрешните работи на Словакия</p> <p>9 Szaz/16/2013</p> <p>21.8.2013 г.</p>	<p>Отвeтникът извършва грешка, като в процедурата за удължаване на субсидиарната закрила той пропуска да изследва заплахите за безопасността на репатрираните афганистански граждани. Отвeтникът, в контекста на установяването на фактите, изобщо не е успял да проучи доказателствата за съществуването на тежки посетателства по смисъла на член 2f, параграф 2 от Закона за убежището (изтезание или нечовешко или унижително отношение или наказание), и по този начин не разглежда въпроса дали, ако отвeтникът се завърне (в качеството си на лице, което е напуснало Афганистан) в държавата си на произход, той също няма да бъде изложен на риск от тази форма на тежко посетателство. Отвeтникът не събира доказателства по този въпрос, което противоречи на разпоредбите на член 13а от Закона за убежището. Освен това неговите действия противоречат на собствената му установена практика, според която при (стандартно) производство по молби за международна закрила той обикновено установява поведението на държавните органи във връзка с отхвърлени кандидати за убежище или други групи репатрирани лица, които се завръщат в държавата си на произход.</p>	<p>Германия — Върховен административен съд на Саарланд, 25.8.2011 г., 3 А 34/10</p> <p>Германия — Върховен административен съд на Саарланд, 25.8.2011 г., 3 А 35/10</p> <p>Германия — Федерален административен съд, 24.2.2011 г., 10 С 5.10</p> <p>Германия — Федерален административен съд, 1.6.2011 г., 10 С 25.10</p> <p>Германия — Федерален административен съд, 1.6.2011 г., 10 С 10.10</p> <p>Съда на ЕС — C-175/08; C-176/08; C-178/08 и C-179/08 <i>Salahadin Abdulla &amp; Ors срещу Федерална република Германия</i></p>
<p>DE</p> <p>Върховен административен съд — Саарланд</p>	<p>3 А 356/11</p> <p>26.9.2011 г.</p>	<p>Степените на доказване за оценка на възможно бъдещо преследване са еднакви както за процедурата за предоставяне на статут на бежанец, така и тази за отнемане (смяна на правно становище след решения на Федералния административен съд от 1 юни 2011 г., 10 В 10.10 и 10 С 25.10). На въпроса дали промяната в обстоятелствата в държавата на произход е толкова значителна и не с временен характер, че опасенията на бежанеца от преследване не могат повече да се считат за обосновани, може да се отговори само след индивидуална оценка.</p>	<p>Германия — Върховен административен съд на Саарланд, 25.8.2011 г., 3 А 35/10</p> <p>Германия — Федерален административен съд, 24.2.2011 г., 10 С 5.10</p> <p>Германия — Федерален административен съд, 1.6.2011 г., 10 С 25.10</p> <p>Германия — Федерален административен съд, 1.6.2011 г., 10 С 10.10</p> <p>Съда на ЕС — C-175/08; C-176/08; C-178/08 и C-179/08 <i>Salahadin Abdulla &amp; Ors срещу Федерална република Германия</i></p>
<p>DE</p> <p>Федерален административен съд</p>	<p>BVerwGE 10 С 26.10</p> <p>7.7.2011 г.</p>	<p>Това дело касае отнемането на статут на убежище и на бежанец на бивш функционер на Работническата партия на Курдистан (РПК) (съобразно дело на Съда на ЕС на Федерална република Германия срещу В (C-57/09) и D (C-101/09), 9 ноември 2010 г.).</p>	<p>Германия — Върховен административен съд на Саарланд, 25.8.2011 г., 3 А 34/10</p> <p>Германия — Върховен административен съд на Саарланд, 25.8.2011 г., 3 А 35/10</p> <p>Германия — Федерален административен съд, 24.2.2011 г., 10 С 5.10</p> <p>Германия — Федерален административен съд, 1.6.2011 г., 10 С 25.10</p> <p>Германия — Федерален административен съд, 1.6.2011 г., 10 С 10.10</p> <p>Съда на ЕС — C-175/08; C-176/08; C-178/08 и C-179/08 <i>Salahadin Abdulla &amp; Ors срещу Федерална република Германия</i></p>

Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
SE Миграционен апелативен съд	UM 5495-10 13.6.2011 г.	Статутът на бежанец е отчет, след като лицето кандидатства и получава нов паспорт, издаден от държавата си на произход. Кандидатството и получаването на иракски паспорт са приети като доброволни действия. Паспортът не е предаден на Миграционния съвет, което показва, че молителят е искал да продължи връзката си с държавата си на произход. Съдът не приема придобиването на паспорта за единичен, изолиран контакт с иракските власти. Това, че самият молител не е бил в пряк контакт с тях, няма голямо значение. Действието му показват намерение повторно да се възползва от закрилата на държавата си на произход и следователно той не се счита повече за бежанец.	
IE Върховен съд	Gashi срещу Minister for Justice, Equality and Law Reform [2010] IESC 436 1.12.2010 г.	Делото касае решение за отнемане на статута на бежанец въз основа на член 14, параграф 3, буква б) от Директивата за признаването (по-специално думите „определяща роля“ в този член) при обстоятелства, при които молителят е укривал свързани със случая факти. Съдът изразява становище, че подвеждащата информация е пряко свързана с въпроса за правдоподобността и приема, че молбата за статут на бежанец на въпросното лице е компрометирана от невярно представяне и потвърждава първоначалното решение за отнемане на статута. Молителят твърди, че укриването от него предишна молба за убежище в Обединеното кралство (наред с останалото) не е била от решаващо значение за предоставянето му на статут на убежище в Ирландия. Съдът се позовава на анализ на френския и италианския превод на член 14, параграф 3, които според него не са формулирани така точно както английския текст. Съдът приема, че ключовият въпрос, който трябва да реши, е дали молбата за убежище щеше да бъде решена по различен начин, ако въпросната информация не беше скрита. В този случай той счита, че подвеждащата информация е пряко свързана с въпроса за правдоподобността. Но на първо място, съдът не прави заключението, че молителят никога не е бил бежанец. Той заявява, че „отнемането на предоставен статут на това основание не представлява заключение, че молителят не е и никога не е бил бежанец“.	
ES Върховен съд	1660/2006 22.10.2010 г.	Решението се отнася за жалба, внесена във Върховния съд, срещу решение на Върховния национален съд, което потвърждава решение на Министерството на вътрешните работи за отнемане на статута на бежанец на молителята и нейните деца. Отнемането е направено след доброволното завръщане на съпруга на молителята в Колумбия, държавата му на произход.	
DE Върховен административен съд — Хесен	5 A 1985/08.A 15.9.2010 г.	Делото касае отнемане на статут на бежанец в резултат на осъждането на молителя за криминални престъпления. Въпреки че обстоятелствата, довели до предоставянето на статут на бежанец, не са престанали да съществуват, отнемането на статута се приема за законно, тъй като молителят е бил осъден за няколко криминални престъпления. Установено е също така, че съответната разпоредба от германското право е хармонизирана с член 14, параграф 4, буква б) от Директивата относно признаването.	
BE Съвет за спорове по закона за чужденците	№ 46.578 22.7.2010 г.	Към Съвета е отправено искане да определи дали статутът на субсидиарна закрила може да бъде отнет на основание на извършването на „тежко престъпление“ след предоставяне на статута или дали отнемането е възможно само при извършването на тежко престъпление преди предоставянето на субсидиарна закрила (което обаче не е било известно към момента на вземането на решение за предоставяне на статута). Съветът определя, че, що се отнася до основанията за отнемане, Директивата относно признаването прави ясно разграничение между различните видове закрила и че няма индикации, че белгийският правораздавателен орган иска да се отклони от това виждане. Статутът на субсидиарна закрила може да бъде отнет въз основа на извършването на „тежко престъпление“ след предоставяне на статута.	

Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
EL Държавен съвет	441/2008 5.2.2008 г.	<p>Делото е относно депортирането на бежанец с признат статут (членове 32 и 33 от Конвенцията на ООН за статута на бежанците (1951 г.)) след осъждането му за криминално престъпление от общ характер. Окончателната присъда за особено тежко престъпление не е достатъчна легитимна съдебна практика за акт на депортиране; вместо това от администрацията се изисква да издаде специално определение, че осъденият бежанец, предвид обстоятелствата, при които е извършил престъплението, както и неговата личност, представлява от този момент нататък риск за обществото като цяло до такава степен, че пребиваването му в Гърция не е допустимо повече и се налага незабавното му извеждане от страната.</p> <p>Залпахата за правните интереси на обществения ред не дава основание за отнемане на статут на бежанец, тъй като не е посочено изрично сред причините за прекратяване на статут на бежанец съгласно член 1С от Конвенцията от 1951 г. Освен това Държавният съвет е компетентният орган, който може да отмени определението, издадено на основание на членове 32 и 33 от Конвенцията на ООН за статута на бежанците (1951 г.), които предвиждат депортиране на лица извън държавата им на произход или обичайно пребиваване, които са получили статут на бежанец по силата на въпросната международна конвенция и продължават да се ползват с този статут.</p>	Гърция — Апелативен съд, 24.3.2000 г., 846
EL Държавен съвет	495/2000 15.9.2000 г.	<p>Делото е относно депортирането на бежанец с признат статут (членове 32 и 33 от Конвенцията на ООН за статута на бежанците (1951 г.)) след осъждането му за криминално престъпление от общ характер.</p> <p>Незабавното депортиране би навредило непоправимо на молителя, в случай че молбата за отнемане на неговия статут бъде одобрена. Поради сериозността на този риск действията за депортирането му трябва да бъдат временно отложени, докато не бъде взето окончателно решение по молбата за отнемане на неговия статут, въпреки че решението за депортирането му да е мотивирано с опазването на обществения ред.</p>	
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	M.K., № 10008275 25.11.2011 г.	<p>За да направят преценка на промяната в обстоятелствата при преустановяване на статут на бежанец, компетентните органи „следва да преценят по-специално условията на функциониране на институциите, административните органи и силите за сигурност, от една страна, а от друга, на всички групи или образувания [...] включително международни организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, включително посредством присъствието на международно формиране на тази територия, които в случай на завръщане в нея чрез своите действия или бездействия биха могли да са в основата на актове на преследване, извършени лично спрямо ползвателя се от статута на бежанец“. Съдът счита, че предвид съществените и постоянни промени, настъпили, след като той си е осигурил статут (по-специално Декларацията за независимост на Косово и установяването на демократични институции и правова държава с помощта на международни организации и ЕС), обстоятелствата, на които са се основавали опасенията на молителя и които са свързани с факта, че той е член на албанската общност в Косово и неговата ангажираност към признаването на правата на тази общност, в следствие на което той е получил статут на бежанец, са престанали да съществуват.</p>	Съда на ЕС: C-175/08, C-176/08, C-178/08 и C-179/08, <i>Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Dier Jamal срещу Федерална република Германия</i> Франция — Държавен съвет, 14.2.2013 г., № 365638



Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
Обединено кралство Upper Tribunal	RY (Шри Ланка) срещу Home Department [2016] EWCA Civ 81 12.02.2016 г.	Afin d'apprécier le changement de circonstances lorsque le statut de réfugié a cessé d'exister, les autorités compétentes doivent «vérifier, au regard de la situation individuelle du réfugié, que le ou les acteurs de protection [...], qui peuvent comprendre des organisations internationales qui contrôlent l'État ou une partie importante du territoire de celui-ci, y compris au moyen de la présence d'une force multinationale sur ce territoire, ont pris des mesures raisonnables pour empêcher la persécution, qu'ils disposent ainsi, notamment, d'un système judiciaire effectif permettant de déceler, de poursuivre et de sanctionner les actes constituant une persécution et que le ressortissant intéressé, en cas de cessation de son statut de réfugié, aura accès à cette protection». La Cour a considéré que, vu les changements particulièrement significatifs et durables qui se sont produits depuis l'obtention de son statut (et notamment la déclaration d'indépendance du Kosovo et l'établissement, sous l'égide d'organisations internationales et de l'UE, d'institutions démocratiques et d'un État soumis à l'état de droit), les circonstances ayant justifié les craintes du demandeur tenant à son appartenance à la communauté albanaise du Kosovo et à son engagement en faveur de la reconnaissance des droits de cette communauté, et en raison desquelles son statut de réfugié avait été reconnu, avaient cessé d'exister.	CJUE — C-175/08, C-176/08, <i>Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Djer Jamal/Bundesrepublik Deutschland</i> France — Conseil d'État, 14.2.2013, n° 365638
Обединено кралство Камера на лордовете	Hoxha & Anor срещу Secretary of State for the Home Department [2005] UKHL 19, 10.3.2005 г.	Решение на Камарата на лордовете на Обединеното кралство за „строг“ и „ограничителен“ подход към клаузите за преустановяване като цяло.	
AT	VwGH № 2001/01/0499	Решение, според което намерението на бежанец да нормализира отношенията си с държавата си на произход е от решаващо значение при преценката на подаденото от него заявление за паспорт.	
Върховен административен съд	15.5.2003 г.		
СН	ARK 2002 / 8 – 053	Комисията отхвърля прилагането на клаузите за „вече несъществуващи обстоятелства“ спрямо бежанец от Косово и определя, че доколкото ООН счита, че има необходимост от международна закрила, не е налице съществена промяна.	
Комисия за жалби по въпросите на убежище	5 юли 2002 г.		
Обединено кралство	EN (Сърбия) срещу SSHD & KC (Южна Африка)	La Commission a annulé l'opposition de «circonstances qui ont cessé d'exister» à un réfugié du Kosovo, concluant qu'il n'y avait pas de changement fondamental tant que l'ONU estimait qu'une force de protection internationale était nécessaire.	
Апелативен съд	[2009] EWCA Civ 630 26.6.2009 г.		
Обединено кралство	Dang (Бежанец — Питане — Отнемане)		
Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber)	[2013] UKUT 00043 17.1.2013 г.		
IE	Morris Ali срещу Minister for Justice Equality and Law Reform	Отнемане — член 14, параграф 1 от ДП Дело, свързано с извършването на „тежко престъпление“.	
Върховен съд	[2012] IESC 149 1.3.2012 г.	Отнемане на статута на бежанец поради факта, че молителят е лице, чието присъствие в държавата представлява заплаха за националната сигурност или публичната политика. Молителят е получил присъда за притежаване на наркотици, предназначени за продажба и разпространение. Върховният съд констатира, че решението за отнемането на статута не може да издържи, защото не се основава на обективен и точен анализ на изложените факти.	



Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
IE Върховен Съд	Lukoki срещу Minister for Justice Equality and Law Reform Несъобщени факти, ex tempore, Върховен съд 6.3.2008 г.	Процедурен въпрос: в контекста на преразглеждане на заповед за отнемане на статут съдят счита, че въпросът е сведен до един силно ограничен аспект, а именно дали министърът носи отговорност за вземане на конкретното решение. Съдят не намира основания да предположи, че министърът е действал неоснователно.	
IE Върховен Съд	Abramov срещу Minister for Justice Equality and Law Reform [2010] I EHC 458 17.12.2010 г.	Ако присъствието на бежанец на територията на дадена държава е недопустимо, подходящото средство за правна защита е експулсиране, а не отнемане на статута. Това е възможно, само ако бежанецът е бил осъден с окончателна присъда за особено тежко престъпление и представява опасност за обществото на държавата на убежище. В този случай молителят не е преставал да бъде бежанец. Ако министърът приеме, че присъствието на лицето в държавата вече не е допустимо, подходящият начин на действие е експулсиране и това е възможно единствено посредством решение, че същият е бил осъден за особено тежко престъпление.	
DE Федерален административен съд	BVerwG 1 С 16.14 DE:BVerwG:2015:250315U1C16 31.1.2013 г.	Субсидиарна закрила/право на пребиваване, отнемане, тежко престъпление. Определене на тежко престъпление чрез позоваване на предвиденото минимално и максимално наказание. Някои позовавания на свързаните с конкретното дело обстоятелства (издадена присъда, обстоятелства, свързани с престъпните действия). Молителят не може да използва мотива, че престъплението са били извършени далеч в миналото и че той вече няма да представлява опасност за сигурността, защото националната разпоредба, транспонираща член 17, параграф 1, буква б), включва случаи, при които се приема, че дадено лице не отговаря на условията за предоставяне на правото на пребиваване.	
DE Федерален административен съд	BVerwG 10С 2.10 DE:BVerwG:2011:310311U10C2.10.0 31.3.2011 г.	Убежище; отнемане на статут; последващи престъпни действия; военни престъпления; тероризъм; престъпления срещу човечеството; международно наказателно право; цели и принципи на ООН. Предоставен статут на бежанец и правото на убежище трябва да бъдат отнети, ако съответното лице предизвика основания за изключване от кръга на лицата със статут след неговото получаване. Не само лицата, които продължават, иницират или подкрепят терористична дейност във Федерална република Германия (резервната клауза за тероризма), но също и тези, които извършват или подкрепят военни престъпления или престъпления срещу човечеството от нейната територия, са изключени от кръга на лицата, имащи право на убежище.	

Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
BE Съвет за спорове по закона за чужденците	RVV 46.578 22.7.2010 г.	Субсидиарна закрила; отнемане на статут, тежко престъпление след предоставянето на статута. Статутът на субсидиарна закрила може да бъде отнет въз основа на извършването на „тежко престъпление“ след предоставяне на статута. Молителят твърди, че формулировката на съответната национална разпоредба е по-благоприятна от Директивата относно признаването, като предвижда, че статутът на субсидиарна закрила може да бъде отнет само ако стане ясно, че на молителя първоначално не е трябвало да бъде предоставен статут (въз основа на факти преди предоставянето на статута). Тъй като разпоредбите на член 17, параграфи 1 и 2 са императивни, Съветът за спорове по закона за чужденците достига до заключението, че по-благоприятните правила в националното право са неприемливи. Освен това Съветът установява, че Директивата относно признаването не посочва териториални или времеви указания относно престъплението. Следователно и във връзка с целите на белгийския законоотворчески орган при прилагането на член 17, параграфи 1 и 2 и член 19, параграф 3, букви а) и б) не се откриват други благоприятни разпоредби при транспонирането в белгийското законодателство.	
AT Конституционен съд	VfGH U 1769/10 16.12.2010 г.	Субсидиарна закрила; отнемане на статут, тежко престъпление след предоставянето на статута. Като се позовава на членове 17 и 19 и подготвителната работа на австрийския законоотворчески орган, Австрийският конституционен съд приема, че съгласно конкретната разпоредба на австрийското право само престъпления, извършени след предоставянето на статут на субсидиарна закрила, могат да бъдат взети под внимание при отнемане на този статут. Вж. още: BVwG W196 1240593-3/2E, AT:BVwG:2015:W196.1240593.3.00, 29.4.2015; BVwG W221 2107575-1, AT:BVwG:2015:W221.2107575.1.00, 16.7.2015; BVwG W148 1411270-3, AT:BVwG:2015:W148.1411270.3.00, 29.5.2015; BVwG W136 1411996-2, AT:BVwG:2015:W136.1411996.2.00, 26.3.2015;	
AT Федерален административен съд	BVwG W182 1315211-3/3E AT:BVwG:2015:W182.1315211.3.00 26.06.2015 г.	Субсидиарна закрила; отнемане на статут; тежко престъпление; осъждане. Отнемането на статута на субсидиарна закрила поради това, че лицето е осъдено за извършването на тежко престъпление след предоставянето на този статут — въоръжен грабеж, престъпления, свързани с наркотици, кражба, извършена като член на престъпна организация, опит за убийство, трафик на хора, порнографска дейност, засягаща малолетни лица.	BVwG W221 2107575-1 AT:BVwG:2015:W221.2107575.1.00 16.7.2015 г. BVwG W163 1410712-2 AT:BVwG:2014:W163.1410712.2.00 24.11.2014 г. BVwG W144 1407843-2 AT:BVwG:2015:W144.1407843.2.00 8.1.2015 г. BVwG W136 1411996-2

Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
AT Конституционен съд	VfGH G 440/2015-14* 8.3.2016 г.	Субсидиарна закрила; отнемане на статут; тежко престъпление; осъждане. Verfassungsgesichtshof (Конституционният съд на Австрия), докато разглежда съответствието с Конституцията на разпоредба от Закона за убежището на Австрия за отнемане на статута, приема, че при отнемането на статута на субсидиарна закрила поради извършването на „тежко престъпление“ не е ясно кое изречение точно трябва да бъде приложено спрямо конкретното дело. Австрийският наказателен кодекс прави разлика между престъпление и нарушение, като определя „престъпление“ като умислено престъпно действие, наказуемо с доживотен затвор или повече от три години лишаване от свобода. В този смисъл понятието „тежко престъпление“ по смисъла на член 17, параграф 1, буква б) се прилага в Австрия чрез термина „престъпление“, така както се използва в Наказателния кодекс. Съдът приема, че разпоредбата за отнемане (оттегляне) остава в общата система на категоризирани престъпления в зависимост от съдържанието с в тях вреда, което води до допълнителни негативни последици. Следователно що се отнася до наказанието (отнемане на статут) по-малка тежест се дава на обстоятелствата по конкретното дело.	BVwG W221 2107575-1 AT:BVwG:2015:W221.2107575.1.00 16.7.2015 BVwG W163 1410712-2 AT:BVwG:2014:W163.1410712.2.00 24.11.2014 BVwG W144 1407843-2 AT:BVwG:2015:W144.1407843.2.00 8.1.2015 BVwG W136 1411996-2 BVwG W 144 1407843-2 8.1.2015 г. AT:BVwG:2015:W144.1407843.2.00 BVwG W 144 1407843-2 8.1.2015 AT:BVwG:2015:W144.1407843.2.00
AT Федерален административен съд	BVwG W206 1259348-3 24.9.2015 AT:BVwG:2015:W206.1259348.3.00	Субсидиарна закрила; отнемане на статут; тежко престъпление; осъждане. Обстоятелството, че лицето не е получило тежко наказание или че поведението му се е подобрило, няма отношение към случая.	BVwG W136 1411996-2 26.3.2015 г. AT:BVwG:2014:W163.1410712.2.00
AT Федерален административен съд	BVwGW163 1410712-2 24.11.2014 г. AT:BVwG:2014:W163.1410712.2.00	Субсидиарна закрила; отнемане на статут; тежко престъпление; осъждане. Обстоятелството, че присъдата е коригирана съобразно специалните разпоредби за малолетни, няма отношение към случая.	BVwG W 144 1407843-2 8.1.2015 AT:BVwG:2015:W144.1407843.2.00
DE Федерален административен съд	BVwG 10 C 27.12 19.11.2013 г.	Субсидиарна закрила; отнемане на статут; тежко престъпление; осъждане. Не е възможно лицето да твърди, че той или тя е бил (според личното им мнение) осъден неправомерно. Невярно представяне, несъобщаване на факти; намерение за подвеждане на вземащия решението орган.	BVwG W163 1410712-2 24.11.2014 г. AT:BVwG:2014:W163.1410712.2.00
AT Съд по въпросите за убежището	AsyGH E10 314980-4/2010 16.08.2010 г.	Отнемане на статут на субсидиарна закрила; невярно представяне. Като се позовава на член 19, параграф 3, буква б) Съдът по въпросите за убежището приема, че статутът на субсидиарна закрила следва да бъде отнет, ако въпросното лице го е придобило чрез невярно представяне на фактите (заплахи от бившия партньор).	BVwG W190 1433049-2/14E 19.6.2015 г. AT:BVwG:2015:W190.1433049.2.00
AT Федерален административен съд	BVwG W190 1433049-2/14E 19.6.2015 г. AT:BVwG:2015:W190.1433049.2.00	Субсидиарна закрила; отнемане; невярно представяне. Федералният административен съд на Австрия, действайки съобразно решение на Съда по въпросите за убежището на Австрия (AsyGH E10 314980-4/2010, 16.08.2010 г.) и като се позовава на член 19, параграф 3, буква б), отнема статут на субсидиарна закрила, предоставен на украински гражданин, който е получил статут на субсидиарна закрила, представяйки се за сирийски гражданин.	BVwG W190 1433049-2/14E 19.6.2015 г. AT:BVwG:2015:W190.1433049.2.00

Държава членка/Съд	Наименование на делото/поредел номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
<p>AT</p> <p>Tribunal administratif fédéral</p>	<p>BVwG W103 1250792-2</p> <p>12.11.2014 г.</p> <p>AT:BVwG:2014:W103.1250792.2.00</p>	<p>Убежище; отнемане на статут; присъда за особено тежко престъпление.</p> <p>Отнемане на статут на бежанец поради издадена в Австрия присъда за: въоръжен грабеж, опит за убийство, изнасилване, престъпления, свързани с наркотици, кражба с взлом.</p>	<p>BVwG G306 2102912-1</p> <p>AT:BVwG:2015:G306.2102912.1.00</p> <p>4.9.2015 г.</p> <p>BVwG G307 1314138-2</p> <p>AT:BVwG:2015:G307.1314138.2.00</p> <p>26.5.2015 г.</p> <p>BVwG G307 1300085-2</p> <p>AT:BVwG:2015:G307.1300085.2.00</p> <p>26.5.2015 г.</p> <p>BVwG W103 2107198-1</p> <p>AT:BVwG:2015:W103.2107198.1.01</p> <p>22.10.2015 г.</p>
<p>FR</p> <p>Държавен съвет</p>	<p>№ 198432, Gashi</p> <p>8.11.2000 г.</p>	<p>Получил паспорт от посолството на Югославия в Париж и по този начин се е възползвал отново от закрилата доброволно и повторно е поискал закрила от Държавата, чието гражданство притежава. Държавният съвет потвърждава решението на Съвета за бежански жалби, според което обстоятелството, че бежанецът е получил паспорт чрез посолството на Югославия в Париж посочва намерението му да се възползва отново от закрилата на страната, чието гражданство притежава, тъй като той не е могъл да обоснове наличието на абсолютна необходимост, която да го е принудила да се сдобие с този паспорт съгласно член 1С, параграф 1 от Женевската конвенция.</p>	<p>BVwG G 306 2102912-1</p> <p>AT:BVwG:2015:G306.2102912.1.00</p> <p>4.9.2015</p> <p>BVwG G307 1314138-2</p> <p>AT:BVwG:2015:G307.1314138.2.00</p> <p>26.5.2015</p> <p>BVwG G307 1300085-2</p> <p>AT:BVwG:2015:G307.1300085.2.00</p> <p>26.5.2015</p> <p>BVwG W103 2107198-1</p> <p>AT:BVwG:2015:W103.2107198.1.01</p> <p>22.10.2015</p>
<p>FR</p> <p>Държавен съвет</p>	<p>№ 187644, Bingol</p> <p>29.3.2000 г.</p>	<p>Завръщане в държавата на произход с цел брак — повторно искане на закрила от Държавата на произход. Държавният съвет потвърждава решението на Съвета за бежански жалби, според което обстоятелството, че турска бежанка се е завърнала в Турция с цел сключване на брак, посочва намерението ѝ повторно да се възползва от закрилата на Държавата, чието гражданство притежава.</p>	<p>BVwG G306 2102912-1</p> <p>AT:BVwG:2015:G306.2102912.1.00</p> <p>4.9.2015</p> <p>BVwG G307 1314138-2</p> <p>AT:BVwG:2015:G307.1314138.2.00</p> <p>26.5.2015</p> <p>BVwG G307 1300085-2</p> <p>AT:BVwG:2015:G307.1300085.2.00</p> <p>26.5.2015</p> <p>BVwG W103 2107198-1</p> <p>AT:BVwG:2015:W103.2107198.1.01</p> <p>22.10.2015</p>

Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
FR Държавен съвет	№ 177013, Andoni B 31.3.1999 г.	Завръщане в държавата на произход — повторно искане на закрила от държавата на произход. Държавният съвет потвърждава решението на Съвета за бежански жалби, според което обстоятелството, че албански бежанец се е завърнал в Албания със самолет показва намерението му повторно да се възползва от закрилата на държавата, чието гражданство притежава и следва да прекрати статута му на бежанец съгласно член 1С, параграф 1 от Женевската конвенция.	
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	№ 15011220, С Mitsaev 25.2.2016 г.	Придобиване на паспорт след предоставянето на статут на бежанец. OFPRA прекратява статута на бежанец на руски гражданин от чеченски произход съгласно член 1С, параграф 1 от Женевската конвенция поради наличието на основания да се счита, че лицето е получило руски паспорт след придобиването на статут на бежанец и е пътувало с този паспорт. OFPRA приема, че по този начин лицето доброволно се е възползвало отново от закрилата на държавата, чието гражданство притежава. Националният съд по въпросите на правото на убежище потвърждава това решение, тъй като лицето не е могло да докаже, че то не притежава руски паспорт, предоставен след предоставянето на статут на бежанец, както и че все още има опасения за преследване в Русия.	
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	№ 14033523, С+ Zadran 5.10.2015 г.	Преустановяването на статута на бежанец не препявността за предоставяне на субсидиарна закрила. Афганистански гражданин е получил статут на бежанец с решение на OFPRA на основание на опасения от преследване от талибаните. След като OFPRA установява, че той се е сдобил с афганистански паспорт, издаден от афганистанската консулска служба в Париж, и е пътувал обратно до Афганистан, е взето решение за прекратяването на статута му на бежанец, въпреки че М. Z. изтъква, че завръщането му в Афганистан е било по семейни причини и че опасенията му за преследване от талибаните са все още в сила. Съдът, след като установява, че OFPRA е взел правилно решение за прекратяване на статута му на бежанец, разглежда положението на молителя във връзка с молбата му за субсидиарна закрила и заключава, след като разглежда наличната публична документация, че положението в провинция Логар, родното място на молителя, следва да се определи като такова, в което съществува безогледно насилие в резултат от вътрешен въоръжен конфликт и следователно на него трябва да му се предостави статут на субсидиарна закрила.	
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	№ 12006411, С+ M.S 10.9.2012 г.	Молителят твърди, че трето лице злонамерено е подало заявление за издаване на македонски паспорт от негово име, но не успява да го докаже. Македонският гражданин е получил статут на бежанец. Той твърди пред OFPRA, че не се е връщал в Македония и не е получавал македонски паспорт. Но той не успява и да докаже, че трето лице е извършило злонамерен акт спрямо него, получавайки паспорт от негово име. Националният съд по въпросите на правото на убежище потвърждава решението на OFPRA за прекратяване на неговия статут на бежанец, тъй като същият доброволно и повторно е поискал закрила от държавата, чието гражданство притежава.	
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	№ 10010000, Keijani R 20.10.2011 г.	Бежанецът се връща в държавата си на произход, която преди това е станала независима — издаване на паспорт и лична карта — доброволно и повторно искане на закрила от държавата на произход. Бежанец, който се връща в Косово, след като там е била установена независимост, и е получил паспорт и лична карта от властите в Косово. Доброволно и повторно искане на закрила в държавата, чието гражданство притежава — обаче тази държавата на произход е променила статута си.	
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	№ 09017836 С, S.H. 23.12.2010 г.	Завръщане в държавата на произход с цел брак — доброволно и повторно искане на закрила от държавата на произход. Иракски бежанец, който се завръща в кюрдската автономна област, за да се ожени, което е потвърдено чрез представянето на брачно свидетелство. Националният съд по въпросите на правото на убежище установява, че OFPRA правилно е прекратил статута му на бежанец, тъй като последният доброволно и повторно е поискал закрила от държавата, чието гражданство притежава.	

Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
FR Комисия за бежански жалби	№ 03025686, Ozuturk C+ 18.4.2005 г.	Молителят не успява да докаже, че завръщането му в държавата му по произход е било оправдано от абсолютна необходимост, като по този начин доброволно и повторно се е възползвал от закрилата в Турция и е останал там за неопределен период от време. Той не може да докаже, че е пътувал до Турция заради депресията на баща си след неговия развод. Освен това молителят е заявил, че вече няма опасения за преследване в Турция. Според Съвета за бежански жалби, той доброволно и повторно е поискал закрила от държавата, чието гражданство притежава, като статутът му на бежанец правилно е бил отнет от OFPRA.	
FR Държавен съвет	№ 288747, Dundoqdu 15.5.2009 г.	Получаването на паспорти за неговите малолетни деца чрез консулската служба във Франция е оправдано от абсолютна необходимост. Обстоятелството, че турски бежанец е получил паспорти за своите малолетни деца чрез турските консулски власти във Франция, за да ги изпрати в Турция, където да живеят със своята майка, следва да бъде прието като абсолютна необходимост и не може да бъде тълкувано като намерение за повторно възползване от закрилата на държавата, чието гражданство притежава.	
FR Държавен съвет	№ 277258, Association d'accueil aux medecins et personnels de sante refugees en frances (Асоциация на лекари и медцици — бежанци във Франция) 8.2.2006 г.	Процедура в държавата на произход по искане на френските власти не представлява акт на лоялност. Обстоятелството, че бежанецът е иницирал процедура пред университетските власти в държавата си на произход, която се изисква по френското законодателство, за да се получи удостоверение, необходимо за практикуване на професия от дадено лице, не може да се счита за акт на лоялност.	
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	№ 12002308, L.M. C+ 24.7.2013 г.	Удължаване на валидността на паспорт по искане на френските власти, за да се продължи належащо лечение, е абсолютна необходимост. Бежанец от Конго (Демократична република Конго) е удължил валидността на паспорта си чрез дипломатическите служби на своята страна. Процедурата е предприета по изрично искане на полицейската префектура. Съществува абсолютна необходимост паспортът на бежанеца да бъде удължен, за да продължи своето належащо животооспасаващо лечение.	
FR Комисия за бежански жалби	№ 424035, Komirgu 15.3.2005 г.	Предприемането на формални административни действия пред турското консулство за събиране на семейството не се счита за акт на лоялност. Бежанец се е обърнал към Консулството на Турция във Франция, за да изготви заверено пълномощно, с което съпругата му и техните деца да отидат при него във Франция. Това обстоятелство не представлява акт на лоялност.	
FR Комисия за бежански жалби	№ 406325, Omar 17.2.2006 г.	Обстоятелството, че бежанец се е завърнал през 1994 г. в автономната кюрдска област, трябва да се счита за доброволно завръщане в държавата на произход, въпреки че областта е поставена под международна закрила след събитията през 1991 г. и притежава известна автономност, която вече е призната и гарантирана по член 113 от Конституцията на Ирак. Молителят, който е отсъствал от заседанието, няма опасения от преследване при връщане в Ирак, където е водил нормален живот, оженил се и, имал е деца и е практикувал професията си.	
FR Държавен съвет	№ 164682, Niangi 25.11.1998 г.	Молителят е получил статут на бежанец въз основа на принципа на целостта на семейството. Решението за развод води до прекратяване на обстоятелствата, довели до предоставянето на статут на бежанец.	



Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	№ 10008275, R Kqira 25.11.2011 г.	Лицето получава статут на бежанец през 1986 г. въз основа на опасения от югославските власти. CNDA приема, че разпадането на Социалистическа федеративна република Югославия, войната в Косово, намесата на НАТО и създаването на Временна административна мисия на ООН в Косово през 1999 г., обявяването на независимостта на Косово на 17 февруари 2008 г. и създаването на демократични институции и правова държава с помощта на международни организации и ЕС са довели до промени, които са достатъчно значителни и не са с временен характер. Следователно основанията за опасения от преследване са премахнати. Освен това молителят не се позовава на убедителни причини, свързани с предишни преследвания, във връзка с отказа си да поиска закрила от Косово.	
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	№ 487611, Damiean 17.2.2005 г.	Съветът за бежански жалби приема, че обстоятелствата, поради които на лицето е бил предоставен статут на бежанец, вече не съществуват поради промяната в политическия режим в Румъния; молителят не може повече да отказва да се възползва от закрилата на държавата, чието гражданство притежава. Молителят не се позовава на убедителни причини, свързани с предишни преследвания, във връзка с отказа си да поиска закрила от румънските власти.	
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	№ 150317598, Shrima 8.4.2016 г.	OFPRA уведомява Вътрешното министерство, че непалски кандидат за убежище е получил статут на убежище представяйки се под фалшива самоличност като гражданин на Бутан и сезира съда за извършена измама. Съдът потвърждава наличието на невярно представяне въз основа на фалшиво гражданство на Бутан, като отчита, че решението му да предоставяне на закрила се е основавало именно на това гражданство и опасенията на лицето от преследване при завръщане във въпросната държава. CNDA проучва молбата във връзка с истинската държава на произход на молителя, Непал.	
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	№ 12021083, Ahmed Ali 7.5.2013 г.	Сигнал за измама, подаден от OFPRA срещу съдебно решение за предоставяне на статут на бежанец въз основа на сигнал от ЕВРОДАК, от който става ясно, че дигиталните отпечатъци на бежанеца са регистрирани в три различни европейски държави и три пъти във Франция за период от седем години. CNDA е приел, че подаването на множество молби за убежище под различна самоличност, като последната дори след предоставянето на статут на закрила, представлява нарушение на задължението за сътрудничество и лоялност от страна на молителя, предвидени в 1 КГ и ДП, както и в Директивата от 1 декември 2005 г. Като приема, че установената подвеждаща информация се отнася само до част от маршрута или част от фактите, довели до предоставянето на закрила, член 14 не задължава държавите членки да докажат, че пълният маршрут или всички твърдени факти са неверни. Подаването на множество молби за убежище дори след предоставянето на закрила поставя под въпрос искреността на молителя и истинността на твърдените факти, тъй като той е използвал неколккратно подвеждаща информация, за да получи закрила, и е достатъчно, за да се счита за измама.	
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	№ 10004319, S 1.3.2011 г.	Въз основа на информацията, предоставена от съда на OFPRA, при друго дело администрацията твърди, че въпросното лице е партньор на жена, която е получила статут на бежанец въз основа на твърдения, че същият този партньор е бил убит. Но съдът заключава, че OFPRA не е могъл да докаже наличието на измама.	



Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	622508 и 701681/090071008, T 8.10.2009 г.	OFPPA внася жалба в CNDA срещу съдебно решение за предоставяне на статут на бежанец на руски граждани на основание на пребиваването му в Чечения и твърдяно преследване през 2006 и 2007 г. в този регион, където той твърди, че е живял по това време, поради руския му етнически произход и християнски религиозни убеждения. OFPPA предоставя информация от френското консулство в Москва, в която се твърди, че лицето е живяло в Ставропол от 2005 г. до напускането на Русия. След като потвърждава, че той наистина е пребивавал в Ставропол по времето на въпросните събития, съдът решава, че твърденията, довели до предоставянето на статут, са подвеждащи и че тези манипулации са били решаващи при вземането на решението. Съдът отхвърля опита на бежанеца да обясни защо е фалшифицирал документи, приема, че лицето доброволно е заблудило съда за действителното положение, след което отменя първоначалното си решение. След това съдът разглежда молбата за убежище: той отхвърля твърденията, че молителят е бил в Чечения през въпросния период въз основа на предоставената от консулството информация. Той приема, че подвеждащите твърдения относно местоположението на молителя поставя под съмнение истинността на всички негови твърдения. Документите, които бежанецът е предоставил, за да докаже присъствието си в Чечения през въпросния период от време, се считат за фалшифицирани.	
FR Национален съд по въпросите на правото на убежище	633282/08013386, G 24.9.2009 г.	OFPPA внася жалба в CNDA въз основа на информация, предоставена от префектурата, в която се твърди, че въпросното лице е подало още две молби под грузинска идентичност и гражданство преди оспорваното съдебно решение, с което му е предоставен статут на бежанец и в което за държавата на произход е посочен Азербайджан. Съдът приема, че твърденията на бежанеца са довели до предоставяне на статута и че лицето доброволно е подвело съда относно своето истинско положение. След това съдът разглежда опасенията на молителя от преследване във връзка с оспорваното решение.	
FR Държавен съвет	№ 363161,363162, Noor 30.12.2014 г.	Обстоятелството, че държавата членка на ЕС е предоставила статут на бежанец на гражданин на трета държава е декларативен акт, който е в сила докато се установи, че получило статута лице не отговаря или спре да отговаря на необходимите изисквания съгласно членове 16, 17 и 19 от ДП. Ето защо обстоятелството, че въпросното лице не е подновило разрешението си за пребиваване няма отношение към правото му да се ползва от закрилата, която му е предоставена.	
IE Върховен съд	Nz.N срещу Minister for Justice, Equality & Law Reform [2014] IEHC 31 27.1.2014 г.	Делото е свързано с въпроса за невярна и подвеждаща информация в контекста на отнемането на статут на бежанец. Съществуват убедителни доказателства за установена измама на всеки етап от престоая на молителя в приемната държава. Счита се, че съществуват убедителни доказателства за наличие на неверни и измамни твърдения. Установено е, че молителят е дал неубедителни показания, които са непоследователни и заплетени в мрежа от измами и лъжи. Наред с останалото, молителят е предоставил фалшиви документи.	
FR Комисия за бежански жалби	№ 339803, Fosso 12.9.2005 г.	Докато член 1С от Конвенцията за статута на бежанците изброява причини, които позволяват отнемането на статут на бежанец, остава отворена възможността за прекратяване на закрилата при прилагане на принципите, уреждащи отмяната на административни актове в случаи, когато молбата, въз основа на която е бил предоставен статутът на бежанец, е компрометирана от измама.	

Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
FR Държавен съвет	№ 57214; 57789, Tshibangu 12.12.1986 г.	Докач член 1С от Конвенцията за статута на бежанците изброява причини, които позволяват отнемането на статут на бежанец, остава отворена възможността за прекратяване на закрилата при прилагане на принципите, уреждащи отмяната на административни актове в случаи, когато молбата, въз основа на която е бил предоставен статутът на бежанец, е компрометирана от измама. При разглеждането на оспорваното решение съдът се ограничава до заключението, че измамата, свързана с втората молба на г-н Tshibangu, е имала ефекта на лишаване на молителя от „право да се възползва от разпоредбите на Женевската конвенция“, без да разглежда въпроса дали първата му молба е била компрометирана от измама. Като установява това, съдът приема, че низшестоящият съд не е могъл да наведе достатъчно правни основания в подкрепа на решението си и че жалбата на молителя, който настоява за неговото отменяне, е основателна.	
EL Държавен съвет	№ 4059/2008 31.12.2008 г.	Оспорваното решение за отнемане на статут е издадено съгласно клаузата за преустановяване, съдържаща се в член 1С, параграф 5 от Конвенцията за статута на бежанците. Молителят не обосновава твърдението си, че албанските власти са го държали затворен „при строг тъмничен режим“. Следователно властите не са били задължени да проверят твърдението му. Но властите не са взели предвид твърдението на молителя за здрави семейни и икономически връзки, установени благодарение на продължителното му пребиваване в страната, за което молителят е предоставил доказателства, които също така биха дали основание да не се отнема статутът му на бежанец. От друга страна, администрацията предоставя доказателства, че молителят е бил осъден с решение на гръцкия Наказателен съд на лишаване от свобода и глоба, защото е намерен за виновен за използване на нелегална радиочестота и за незаконно притежаване на оръжие. Но тази присъда не е в основата на оспорваното решение за отнемане на статута, тъй като то не е било представено пред органите, предоставили този статут, и то не е дало основание за отнемането на същия. Искането за отменяне е било уважено.	
PL Върховен административен съд	II OSK 189/10 8.09.2010 г.	Чужденец с бежански статут от 1997 г. е лишен от същия през 2009 г. Твърди се, че той доброволно и повторно се е възползвал от закрилата на държавата, чието гражданство притежава, защото е имал паспорт, издаден от властите на държавата си на произход и без никакви проблеми е пътувал обратно до Гвинея няколко пъти през 2003 г. Основният проблем е свързан със значението на „доброволно и повторно възползване от закрила“, регламентирано в член 21.1.1 от Закона от 13 юни 2003 г. за предоставяне на закрила на чужденци на територията на Република Полша. Върховният административен съд приема, че той трябва да бъде тълкуван в смисъл, че в тези ситуации молителят е получил реална закрила в държавата на гражданство, така както е посочено в член 11, параграф 1, буква д) от ДП. Съдът е установил, че няколкото спорадични пътувания през 2003 г. не са достатъчни, за да се констатира, че чуждестранният гражданин е предприел това пътуване под закрилата на своята държава. Приема също, че властите не са преценили положението към момента в Гвинея през 2009 г. и вероятността от реален риск от преследване.	Съда на ЕС C-175/08, C-176/08, C-178/08 и C-179/08, <i>Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Dier Jamal срещу Федерална република Германия</i> 2.3.2010 г.

Държава членка/Съд	Наименование на делото/пореден номер/дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
<p>PL</p> <p>Върховен административен съд</p>	<p>Съединени дела: II OSK 1492/14, II OSK 1561/14, II OSK 1562/14</p> <p>23.02. 2016 г.</p>	<p><b>Ключови думи/свързаност/основни проблеми</b></p> <p>През 2013 г. семейство със своите деца от Чечения е лишено от субсидиарна закрила, която е била предоставена на тези лица през 2008 г. поради опасно положение в държавата им по произход.</p> <p>През 2011 г. и 2012 г. те са пътували до Грозни и обратно, без да срещнат никакъв проблем. През юни 2012 г. най-малкото дете на семейството е родено в болница в Грозни, където майката пребивава известно време. Службата по гражданска регистрация издава удостоверение за раждане и личните данни на детето са вписани в паспорта на майката от Федералната миграционна служба в Грозни.</p> <p>Тези обстоятелства, както и положението в Чечения към дадения момент навежда на заключението, че е настъпила такава съществена и дългосрочна промяна в обстоятелствата в сравнение с 2008 г., че те нямат повече нужда от закрила (член 22.1.1. от Закона от 13 юни 2003 г. за предоставяне на закрила на чужденци на територията на Република Полша). Върховният административен съд приема, че завръщането на чеченското семейство в Чечения няма да ги изложи на риск от тежки посегателства.</p>	<p>CJUE — C-175/08, C-176/08, C-178/08 et C-179/08</p> <p><i>Aydin Salahadin Abdulla, Kamil Hasan, Ahmed Adem, Hamrin Mosa Rashi, Dier Jamal/Bundesrepublik Deutschland</i></p> <p>2.3.2010</p>
<p>CZ</p> <p>Върховен административен съд</p>	<p>№ 1 Azs 3/2013-27</p> <p>18 април 2013 г.</p>	<p>Не всяка невярна информация или несъобщаване на факти от молителя преди предоставянето на статут на бежанец представлява основание за отнемане на статут на бежанец съобразно член 14, параграф 3, буква б) от ДП. Само такава обективно неточна информация или несъобщаване на обективно съществуващи факти, без наличието на които лицето не би получило статут на бежанец, може да служи за такова основание.</p>	
<p>CZ</p> <p>Върховен административен съд</p>	<p>№ 7 Azs 21/2011-57</p> <p>29 юни 2011 г.</p>	<p>Статут на субсидиарна закрила може да бъде отнет на основанията, изложени в член 19, параграф 1 и член 16 от ДП само когато обстоятелствата, оправдали предоставянето на тази закрила, престанат да съществуват или са претърпели развитие до такава степен, че тази закрила вече не е необходима. Следователно отнемането въз основа на посочените по-горе разпоредби не може да се прилага в случаите, когато административният орган достигне до заключението, че субсидиарната закрила изобщо не е трябвало да бъде предоставяна и предприеме действия за преразглеждане на първоначалното си решение чрез отнемане на статута на субсидиарна закрила.</p>	

## Международна съдебна практика

Съд	Наименование на делото/пореден номер/ Дата	Ключови думи/свързаност/основни проблеми	Цитирани дела
Австралия Върховен съд	Minister for Immigration and Multi-Cultural and Indigenous Affairs (Министър на имиграцията, мултикултурните въпроси и местното население) срещу QAAH от 2004 г. [2006] HCA 53 15.11.2006 г.	Имиграция — Бежанци — Молба за постоянна виза за защита — Закон, който изисква министърът да се увери, че Австралия има задължения за закрила към молителя по силата на Конвенцията — Предоставена на молителя предпоставена временна виза за защита за определен период от време — Дали предоставена в предходен период временна виза за защита позволява да се приеме, че към молителя има задължения за закрила по силата на Конвенцията при кандидатстване за нова виза — Тълкуване на Закона за миграцията от 1958 г. (Cth), s 36 — Тълкуване на Конвенцията. Думи и изрази: „бежанец“, „задължения за закрила“, „преустановяване“.	
Австралия Federal Court of Australia (Федерален съд на Австралия)	Seyed Hamid Rezaei и Zahra Ghanbarnezhad срещу Minister for Immigration and Multicultural Affairs [2001] FCA 1294 14.9.2001 г.	Първият молител (съпругът) е бил бежанец и към него Австралия е имала задължения за закрила по силата на закона. На втората молителка (която сама по себе си не претендира, че е бежанка) е признато правото на закрила в Австралия като член на семейството на съпруга си. На 7 април 1998 г. молителите получават визи за защита. На 15 и 21 юли 1998 г. всеки един от двамата получава нов ирански паспорт, издаден от иранското посолство в Канбера. На 1 и 2 декември 1998 г. в новите ирански паспорти са поставени стикери с визите за защита. На 9 декември 1998 г. двамата напускат Австралия и отиват в Иран, където пребивават и досега. В Иран те осиновяват дете съгласно процедурите на иранската правна система. Към края на 2000 г. те правят постъпки пред австралийските власти да подкрепят миграцията на детето им и да се завърнат в Австралия. Съдът потвърждава установеното от компетентния служител, че съпругът на молителката очевидно се е установил повторно, предвид факта, че двамата молители са се завърнали в Иран за период от две години и са осиновили дете съгласно процедурите на иранската правна система.	









## **За контакт с представители на ЕС**

### **Лично**

В целия Европейския съюз съществуват стотици информационни центрове „Europe Direct“. Адресът на най-близкия до Вас център ще намерите на уебсайта [https://europa.eu/european-union/contact\\_bg](https://europa.eu/european-union/contact_bg)

### **По телефона или по електронна поща**

Europe Direct е служба, която отговаря на въпроси за Европейския съюз. Можете да се свържете с тази служба:  
— чрез безплатния телефонен номер 00 800 6 7 8 9 10 11 (някои оператори може да таксуват обаждането),  
— или стационарен телефонен номер +32 22999696, или  
— по електронна поща чрез формуляра на разположение на адрес [https://europa.eu/european-union/contact\\_bg](https://europa.eu/european-union/contact_bg).

## **За да намерите информация за ЕС**

### **Онлайн**

Информация за Европейския съюз на всички официални езици на ЕС е на разположение на уебсайта Europa на адрес [https://europa.eu/european-union/index\\_bg](https://europa.eu/european-union/index_bg)

### **Публикации на ЕС**

Можете да изтеглите или да поръчате безплатни и платени публикации на адрес <https://publications.europa.eu/bg/publications>. Редица безплатни публикации може да бъдат получени от службата Europe Direct или от Вашия местен информационен център (вж. [https://europa.eu/european-union/contact\\_bg](https://europa.eu/european-union/contact_bg))

### **Право на ЕС и документи по темата**

За достъп до правна информация от ЕС, включително цялото право на ЕС от 1952 г. насам на всички официални езици, посетете уебсайта EUR-Lex на адрес <http://eur-lex.europa.eu>

### **Свободно достъпни данни от ЕС**

Порталът на ЕС за свободно достъпни данни (<http://data.europa.eu/euodp/bg>) предоставя достъп до набори от данни от ЕС. Данните могат да бъдат изтеглени и използвани повторно безплатно, както за търговски, така и за нетърговски цели.



Служба за публикации  
на Европейския съюз